

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

6'ncı Birleşim
11 Ekim 2023 Carşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Dünya Kız Çocukları Günü'ne ilişkin konuşması

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün, Denizli'nin yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Ağrı'nın genel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, gündem dışı konuşmasında ek süre istemi sırasında sesini yükselttiği için Parlamentodan ve oturumu yöneten Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'dan özür dilediğine ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Gazze'deki acıların son bulması için Meclisin el birliğiyle çalışması gerektiğine ilişkin açıklaması

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ücretli öğretmenlerin kadro ve maaş sorununa ilişkin açıklaması

4.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, 10 Ekim Dünya Ruh Sağlığı Günü'ne ilişkin açıklaması

5.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu orman köylüsünün sorunlarına ilişkin açıklaması

6.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı emekliye 100'üncü yıl ikramiyesine ilişkin açıklaması

7.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Hükûmetin depremzedeler için "kira desteği" adı altında yaptığı nakdi yardıma ilişkin açıklaması

8.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Mehmed Uzun'un sürgünde yaşamını yitirmesinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

9.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İsrail Savunma Bakanının açıklamasına ilişkin açıklaması

10.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Gazze'de soykırım uygulandığına ilişkin açıklaması

11.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Türkiye devleti ve Türk halkının her zaman mazlumların ve Filistinlilerin yanında yer aldığına ilişkin açıklaması

12.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, üniversite öğrencilerinin barınma ve beslenme sorununa ilişkin açıklaması

13.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, emeklilere tek seferlik verilecek 5 bin liralık desteğe ilişkin açıklaması

14.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne ilişkin açıklaması

15.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Toprak Mahsulleri Ofisine ilişkin açıklaması

16.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ilişkin açıklaması

17.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Erzincan'ın tulum peynirine ve 7 Ekim Cumartesi'nden bu yana Gazze'nin yandığına ilişkin açıklaması

18.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'ın, Hamas tarafından "Aksa Tufanı" adı altında başlatılan harekâta ve her zaman olduğu gibi Filistinli kardeşlerinin yanında olduklarına ilişkin açıklaması

19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana ilinin Tufanbeyli ilçesinin Kirazlıyurt ve çevre köylerinin şebeke ve internet sorununa ilişkin açıklaması

20.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş merkezli büyük deprem sonrası bölge halkının büyük bir ruhsal sıkıntı içine düştüğüne ilişkin açıklaması

21.- İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne ilişkin açıklaması

22.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, amatör sporculara ve amatör spor kulüplerine ilişkin açıklaması

23.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'ın, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne ilişkin açıklaması

24.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, kız çocuklarının birçok temel hakka erişemediklerine ve kız çocukları için karma eğitimin önemine ilişkin açıklaması

25.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'te bulunan Botan Köprüsü'ne ilişkin açıklaması

26.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, Elâzığ Fırat Üniversitesi akademisyenlerinin başarısına ilişkin açıklaması

27.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, AKP'nin seçim vaatlerini unuttuğuna ilişkin açıklaması

28.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, Kilis'te bulunan Öncüpınar Gümrük Kapısı'na ilişkin açıklaması

29.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, emeklilerin ekonomik sorunlarına ilişkin açıklaması

30.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, uluslararası komünist hareketinin Filistin halkıyla dayanışma mesajına ilişkin açıklaması

31.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, sosyal medyada İsrail tarafından Gazze'de sivillerin öldürüldüğü gerçeğinin kanıtı olarak sunulan fotoğrafa ilişkin açıklaması

32.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, açıklanan şeker pancarı taban fiyatına, emekli maaşlarına ve bu konudaki düzenlemelerin yasamanın yetkisinde olduğuna ve Kocaeli İzmit Belediyesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçları sebebiyle 435 adet gayrimenkulüne haciz konulmasına ilişkin açıklaması

33.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit düşen Uzman Çavuş Mustafa Çakmak'a, Dünya Kız Çocukları Günü'ne, 7 Ekim sabahı İsrail ile Hamas arasında başlayan çatışmalara, Samsun'un farklı ilçelerinde Uzak Doğu menşeli kahverengi kokarca türü görüldüğüne, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının emekliye bir defaya mahsus verilecek 5 bin lirayla ilgili açıklamasına, Erdoğan'ın bugünkü grup toplantısında enflasyon konusunda vatandaştan fedakârlık istediğine, enflasyonla mücadele ve fahiş fiyata ilişkin açıklaması

34.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Pençe Harekât bölgesinde şehit olan Piyade Uzman Çavuş Mustafa Çakmak'a, 10 Ekim Dünya Ruh Sağlığı Günü'ne, Genel Kurul gündemine ve Türkiye'nin farklı coğrafyalarda vuku bulan tüm anlaşmazlıkların giderilmesinde önemli roller üstlendiğine ilişkin açıklaması

35.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kürt yazar Mehmed Uzun'un vefatının 16'ncı yıl dönümüne, infaz yakmalara ve idari gözlem kurullarına, cezaevlerindeki işe bedellerine, mahkûmlardan alınan elektrik ve su parasına, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in bir televizyon programında enflasyonla ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

36.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne, emekliye müjde olarak verilen 5 bin liralık ödemenin emeklileri ikiye böldüğüne, enflasyona, bugün yapılan AKP grup toplantısında Cumhurbaşkanı'nın söylediklerine, uyuşturucunun millî güvenlik sorunu olduğuna, Küresel Organize Suç Endeksi'nin 2023 rakamına göre Türkiye'nin sıralamadaki yerine ve Türkiye'yi bu hâle getirenlerin neden hesap vermediğine ilişkin açıklaması

37.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, sınır ötesinde terör örgütü PKK/YPG'ye karşı gerçekleştirilen operasyonları kahramanca icra eden güvenlik güçlerine, AK PARTİ'nin 4'üncü Olağanüstü Büyük Kongresi'ne, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne, Türk diplomasisinin 500'üncü yılına ve cumhuriyetin 100'üncü yılında Türkiye Yüzyılı'nın inşasına ilişkin açıklaması

38.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Dünya Kız Çocukları Günü ilanının 11'inci yılına ilişkin açıklaması

39.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van'ın Beşyol Meydanı'nda 6 Ekim günü 22 yaşındaki zihinsel engelli bir gencin gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması

40.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, iktidarın emeklileri böldüğüne ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki 2695 (2023) sayılı Kararı uyarınca; hudut, şümül ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında; 31/10/2023 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/763)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tespit edilmek üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Birleşmiş Milletlerin Orta Afrika Cumhuriyeti'nde icra ettiği harekât ve misyon kapsamında yurt dışına gönderilmesi ve Cumhurbaşkanınca verilecek izin ve belirlenecek esaslar çerçevesinde bu kuvvetlerin kullanılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin son olarak 26/10/2022 tarihli ve 1346 sayılı Kararı'yla uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 31/10/2023 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/764)

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bazı kişilerin bir firmadan haksız bir biçimde işten çıkarıldığı iddiasına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/602)

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, MS hastaları tarafından kullanılan bir ilacın yeniden SGK geri ödeme listesine alınması talebine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/707)

3.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Şanlıurfa'da bir çocuğun ölümüyle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/895)

4.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, 09.09.1999 sonrasında sigortalı olarak çalışmaya başlayan ve Ağustos 1999 depreminden etkilenen vatandaşların emekliliğine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/942)

5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, SGK'da çalışan eczacıların mali ve özlük haklarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/1369)

6.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, lösemi tedavisinde kullanılan bir ilacın SGK ödeme listesinden çıkarılmasına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/1537)

7.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, kamuda yardımcı hizmetler sınıfında çalışan memurların genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmeleri talebine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/1813)

8.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen işverenlerin, esnafın ve mali müşavirlerin prim ödemelerine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/1884)

9.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda bulunan araç sayısına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/2208)

10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, FMF hastalarının ilaç tedarikinde yaşadığı sıkıntılara ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/2210)

11.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 2015 yılından bu yana Bingöl ilinde istihdam edilen kadın sayısına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/2300)

12.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, 2015 yılından bu yana Bingöl ilinde istihdam edilen kişi sayısına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/2301)

13.-Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Uşak ilindeki istihdam oranlarına,

Denizli ilindeki istihdam oranlarına,

Kütahya ilindeki istihdam oranlarına,

Burdur ilindeki istihdam oranlarına,

Isparta ilindeki işsizlik ve istihdam verilerine,

İlişkin soruları ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın cevabı (7/2303), (7/2304), (7/2305), (7/2306), (7/2628)

14.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2023 yılları arasında Bakanlık ile Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlar tarafından kiralanan ve kiraya verilen gayrimenkullere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/2409)

15.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2021-2023 yılları arasında Bakanlık ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının temsil ve ağırlama giderlerine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/2410)

16.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, açık havada çalışanların sıcak havadan etkilenmemeleri için Bakanlıkça alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/2411)

17.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, açık havada çalışanların sıcak havadan etkilenmemeleri için Bakanlıkça alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/2412)

18.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, DEDAŞ işçilerinin grev yaptıkları gerekçesiyle işten çıkarılmalarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/2629)

19.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Diyanet İşleri Başkanlığında çalışan bir din görevlisinin intiharına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/2795)

20.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Diyanet İşleri Başkanlığında çalışan bir din görevlisinin intiharına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/2802)

21.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Balıkesir'de intihar eden vaiz ile ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/2906)

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İŞKUR'a başvuruda bulunan kişilere ait çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/2928)

23.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, şube müdürlerinin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/2933)

24.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan ilindeki istihdam oranlarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/2935)

25.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye'nin Yarpuz köyüne imam atanması ve depremde zarar gören caminin onarılması talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/3038)

26.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, kamuda çalışan mimar, mühendis ve şehir plancılarının mali ve özlük haklarına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin cevabı (7/3066)

27.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Diyanet İşleri Başkanlığının Bakanlık bünyesindeki sosyal hizmet kurumlarında görevlendirdiği personel sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/3168)

11 Ekim 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER : Adil BİÇER (Kütahya), Muhammed ADAK (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Dünya Kız Çocukları Günü'ne ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bugün Dünya Kız Çocukları Günü. Birleşmiş Milletler tarafından kız çocuklarının cinsiyetlerinden kaynaklı ayrımcılığa son verilebilmesi ve bu konuda farkındalık yaratılması için ilan edilen bu gün de eğitim başta olmak üzere, istismar ve benzeri ayrımcılıklar ve kız çocuklarına yönelik olağanüstü... Özellikle de savaş ve kanlı çatışmalardaki en büyük mağdur olan çocuklarımız adına Dünya Kız Çocukları Günü'nde savaşırsız, barış içinde, istismarsız ve hak ihlallerinin ortadan kalktığı bir gün olmasını temenni ederek sözlerime başlamak istiyorum. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Gündem dışı ilk söz, Denizli'nin yerel sorunları hakkında söz isteyen Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e aittir.

Buyurun Sayın Silkin Ün. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün, Denizli'nin yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün şehrimizin, Denizli'mizin genel sorunlarını, öncelikli problemlerini dile getirmek maksadıyla huzurunuzdayım. Bu vesileyle Denizlili hemşehrilerime de sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Denizli'miz 1 milyonu aşkın nüfusuyla, nitelikli iş gücüyle ihtisaslaştığı alanlarda büyük üretim tesislerine sahip bir sanayi şehridir. Öte yandan, yüzde 40'ı sulanabilir vasfına sahip 200 bin dekarı aşkın alanıyla bir tarım şehridir. Ayrıca, çok sayıda tarihî esere, kaplıcaya, doğal güzelliğe sahip şehrimiz bir turizm şehridir. Girişimciliğin, üretici olmanın ancak hayırseverlikle rekabet ettiği şehrimizde insanlarımızın kamudan bekledikleri sadece ve sadece güçlü bir yol arkadaşlığıdır. Üretim ve istihdama yönelik finansmanlara erişim başta olmak üzere şehrimize vizyon katacak pek çok alanda Ankara bürokrasisi maalesef, Denizli şehrimizin gerisinde kalmaktadır. Bu konularda Denizli'miz, içinden çıkan tüm siyasi aktörleriyle parti farkı gözetmeksizin taş üstüne taş koymak düsturuyla hareket etmeye daha da güçlü bir biçimde devam etmelidir.

Bugün şehrimizin meselelerinin ancak bir iki tanesinden bahsetme imkânım olacak. Şimdi, bu bahisleri açalım.

"Yol medeniyettir." sözünün gereğinin yerine getirilmesini beklediğimiz şehrimizde, İzmir ve Aydın illerini Antalya'yla bağlayan güzergâhtaki Cankurtaran yolu -buna üst üste meydana gelen kazalar nedeniyle "ölüm yolu" da diyebiliriz- yıllardır bitmeyen, biteceği zaman da belli olmayan bir onarımdan geçiyor. Hacmi nedeniyle otoban düzeyinde olması gereken bu yol, şerit yetersizliği nedeniyle maalesef yolcuların çilesi olmaktan çıkmıyor. Çal-Çivril Zıprı yokuşunda bitmek bilmeyen çalışmalar uzun araç kuyruklarına sebep olmakta ve hemşehrilerimizin ulaşımını aksatmaktadır. Bir önemli yol sorununuz da Bekilli ilçemizdedir. Merkeze 90 kilometre mesafedeki ilçemize giden yolun 45 kilometresi maalesef tek şeritlidir. Bu hattın ivedilikle çift şeritli yol projesi yapılması gerekir. 1 milyonu aşkın nüfusa sahip bir büyükşehirde iç hatlar hizmeti verecek bir raylı sistem olmayışının birçok açıdan bedeli olmaktadır. Günlük iş yolculuğu için geçilen bu yollar ağır yük kamyonları nedeniyle hem trafiği aksatmakta hem de ağır kazalara sebebiyet vermektedir. Ayrıca, ilçelerinde iş imkânına sahip olmayan hemşehrilerimiz çalışmak için merkez ilçelere gelmekte. Mesafeler uzun olduğu, yolda saatler kaybedildiği için ikametlerini de şehir merkezlerine taşıma mecburiyetinde kalmaları nedeniyle merkez ilçelerin nüfus baskısı artmakta, diğer ilçelerimizin kalkınma umutlarının da hızla yitirilmesine sebep olmaktadır. Bu durumun çözümü için Afyon Dazkırı'dan Aydın Buharkent'e raylı sistem hattının en kısa sürede projelendirilmesi ve yapılması gerekmektedir.

Çardak Havalimanımız, tek direkt uçuşunu günde 2 kez İstanbul'a yapan havalimanımız, seferleri artırma gayretlerinin "Yeterli talep olmayabilir." gerekçesiyle karşılık bulmadığı havalimanımız... İktisat derslerinde "Mahreçler Kanunu" olarak bildiğimiz "Her arz kendi talebini yaratır." yasasının "Talep olmadan arz olmaz." savunmalarından daha geçerli olduğunun örneği olabilecek ama bunu karar vericilere bir türlü anlatamadığımız havalimanımız. Pamukkale gibi uluslararası bir markaya, yüzlerce antik kente, kaplıca sularına sahip bir şehre gelecek olan turistleri seyahat acenteleri on binlerce kilometre uzaklıktaki ülkelerden Türkiye'ye getirebiliyorlar da İstanbul'dan Denizli'ye getirmeye muvaffak olamıyorlar. Sefer sayıları artırılmadan, havalimanımız hareketlilik kazanmadan şehrimiz hak ettiği turist sayısına ulaşamayacak, komşu illerin gerisinde kalmanın ayıbını yaşamaya devam edecektir.

Denizli bir tarım şehridir. Akdeniz, Ege ve karasal olmak üzere üç iklimin yaşandığı, 128 çeşit ürünün ticaretinin yapıldığı, onlarca üründe ülkemizin ilk 3'teki üretimine öncülük eden bereketli toprakların şehri. Bütün yazımızı tütün, ayçiçeği, pamuk tarlalarında, üzüm bağlarında çiftçilerimizle birlikte geçirdik. Aşırı yağışlar nedeniyle rekolte kaybı yaşayan ve zararını tazmin edemeyen çiftçimizle açıklanan alım fiyatlarını konuşurken iktidar adına biz utandık.

Çiftçilerimizin sorunlarını konuşmak ayrı bir bahsimiz olacaktır ancak şehrimizde çiftçilerimizi ilgilendiren çok önemli bir soruna, su sorununa dikkat çekmek istiyorum, Buldan ve Baklan Ovalarımızda çiftçilerimizin yaşadığı su sorununa. Açık kanallarda su taşıma sisteminden kapalı basınç sulama sistemine geçilmesinin elzem olduğu ortaya çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Hemen toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Denizli Milletvekilisiniz ama biliyorsunuz bu konuda bir imtiyaz sağlayamıyorum, gündem dışında bir dakika veremiyorum.

Teşekkür ediyorum.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Saygılar Sayın Başkanım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Ağrı'nın genel sorunları hakkında söz isteyen Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'e aittir.

Buyurun Sayın Sakik. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

2.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Ağrı'nın genel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

SİRRİ SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; herkese selamlar, sevgiler.

Benim aslında Ağrı'yla ilgili gündem dışı talebim vardı ama Orta Doğu'daki gelişmeler, Filistin'den İsrail'e, kuzeydoğu Suriye'den Rojava'ya, Kobani'ye kadar gelen bu süreçte, bunlar bu kadar tartışılırken -çifte standart var- bunlarla ilgili düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şimdi, Orta Doğu'da yaşanan bu süreçte hem Filistin sorunu hem Kürt sorunu bu Orta Doğu'nun kanayan bir yarası ama burada bir çifte standart var. Mesela, dün, bu ülkenin Cumhurbaşkanı çıkıp aynen şunu söylüyor: "Bakın, şu anda Gazze'ye su verilmiyor, insan haklarına bir ihanettir. Elektrik yok, insan haklarına ihanettir. İnsan hakları ihlal ediliyor. Bir sürü... Evrensel Beyannameye kadar gidiyor ve uluslararası hukuku bu anda davet ediyor. Peki, ben de şuradan soruyorum: 5 Ekimden bugüne kadar gelen süreçte Rojava'da -yani dünyanın da Kobani olarak bildiği- IŞİD barbarlığına karşı mücadele edip dışlarıyla, tırnaklarıyla, dilleriyle, inançlarıyla orada bir yönetim oluşturdular ve orada on gündür hastanelere saldırı var, oradaki elektrik tesislerine saldırı var, su depolarına saldırı var, camilere saldırı var ve her tarafta bir saldırı var. Peki, yanı başınızda... Bunlar bizim kardeşlerimiz ve bizim akrabalarımız ama buradaki bütün partiler, hepsi ortak bir dille Filistin'de olup bitenlere karşı ciddi tepkiler gösteriyorlar ama yanı başında 20 milyon Kürt'ün yaşadığı şu coğrafyada ve kardeşleri olan Rojava'daki Kürtlere böylesi bir saldırı var; tek bir ses yok. Biz biliyoruz, hani geçmişte bir reklam vardı: "Aslında birbirimizden yok farkımız, hepimiz Osmanlı Bankasıyız." Bu Parlamentodaki siyasi partiler de sorun Kürt sorunu olunca Osmanlı Bankasına dönüşüyorlar. Evet, bakın, Filistin sorunu hepimizin ortak sorunudur. 1960'larda yaşanan bu sorunlarda Türkiye devrimci hareketi gidip orada bedenini ölüme yatırdı. Başta Deniz Gezmişler, Hüseyin İnanlar ve orada birçok arkadaşımız, şu sıralarda oturan Cengiz Çandarlar orada, gidip Filistin halkıyla mücadele ettiler. Biz böylesi bir gelenekten geliyoruz. Benim İstanbul'da bir arkadaşım Faik Bulut, gazeteci, o da gitti orada çatışmalarda yaralı bir şekilde kurtuldu, sonra yedi yıl İsrail zindanlarında işkence çekti. Bizim geldiğimiz gelenek bu.

Şimdi, İsrail'deki muhalefet, İsrail'deki sivil toplum örgütleri, İsrail'deki vicdan sahipleri, herkes ortak bir platformda buluşuyorlar, İsrail'i kınıyorlar ama ne yazık ki bu topraklarda bizim muhalefetimiz de burada sivil toplum örgütlerinin büyük bir bölümü de ne yazık ki bu konuda bir tek tepki bile vermiyor.

Peki, sadece sorun Rojava'daki Kürtler mi? Hayır. Nerede bir Kürt bir statü kazanmaya çalışırsa buradan herkes ayaklanıyor. Çok yakın bir tarihte, bakın, 2017 yılında güney Kürdistan'da kendi aralarında bir referandum yaptılar. "Ya Irak'la iyi anlaşamıyoruz, kendi kaderimizi kendimiz tayin etmek istiyoruz." Şimdi Rojava'yla ilgili bahaneler uyduruyorlar ya kurt-kuzu meselesi, şunu yaptılar, bunu yaptılar, aslında bunların hepsi bahane, yok böyle bir şey. Peki güney Kürdistan'da böyle bir referandum yapıldığında Türkiye'ye bir tek taş mı atılmıştı? Türkiye'nin uçakları havalandı, tankları... Habur Kapısı'nda Irak'la birlikte ortak operasyonlar düzenlediler. Burada sorun Kürtlere bakışınız. Kürtlerle kavga etmeyin. Kürt sorunu ve Filistin sorunu kardeş sorunlardır. Bu sorunlar çözülmeden Orta Doğu'ya barış gelmez. Biz bunları birlikte inşa etmeliyiz.

Hiç unutmam, Afrin'e seferler düzenleniyordu, bu ülkenin aydınları, sanatları, valla siyasetçileri, hele hele bir siyasetçi vardı -adını anmaktan da utanç duyarım- bir anne, bir belediye başkanı füzelerin üzerine ismini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİRRİ SAKİK (Devamla) – ...yazarak gönderiyordu Afrin'e. Buna hakkınız yok ya. Bizim kardeş...

Başkanım bitiriyorum.

BAŞKAN – Gündem dışını uzatmıyoruz.

SİRRİ SAKİK (Devamla) – Nasıl?

BAŞKAN – Gündem dışında ek süre vermiyoruz.

SİRRİ SAKİK (Devamla) – Vermiyor musunuz? Bu tavrınızı kınıyorum. Çok ayıp ediyorsunuz ve burası kimsenin babasının tezgâhı değil, makamı değil ve buna hakkınız yok.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Milletvekili.

Gündem dışı üçüncü söz...

SİRRİ SAKİK (Devamla) – Vallahi siz bana gündem dışı... Evet, herkes bu kürsüde çıkıyor, gündem dışı, birçok konulara değiniyor ve siz bana hak vermek zorundasınız. Sözümü bitirmek zorundayım. Bizi zorlamayın. Biz sizin payandanız değiliz ya!

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündem dışı üçüncü söz, Erzincan'ın sorunları hakkında söz isteyen Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'e aittir.

Buyurun Sayın Sarıgül. (CHP sıralarından alkışlar)

SİRRİ SAKİK (Ağrı) – Siz bundan sonra göreceksiniz, size karşı nasıl burada bir muhalefetin yapılacağını göreceksiniz.

Biz, sizin payandanız değiliz. Her dönem bize bunları yapmaya çalışıyorsunuz. Görüşeceğiz sizinle.

BAŞKAN – Sayın milletvekili, Meclis...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Görüşeceğiz.

BAŞKAN – Başkanlık Divanını tehdit içeren sözler kuramazsınız. Bu cümleleri lütfen düzeltiniz.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ben tehdit mehdit etmiyorum.

BAŞKAN – Sizi temiz bir dile davet ediyorum.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ben demokratik haklarımı kullanmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Bugüne kadar gündem dışında hiçbir milletvekilinin süresini uzatmadım.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Bana burada ayrımcı politikalar uygulayamazsınız. Ayrımcı politikalar uygulayamazsınız siz. Ne demek? Benim sözümü nasıl kesiyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın milletvekili, sizi tekrar temiz bir dile davet ediyorum. Divana dönük...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – İşte sizin tavrınız. Kobani’de, Rojava’da da sizin de iktidardan farkınızın olmadığını bir göstergesidir. Tahammülsüzlüğünüz de budur.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, sizi Divana dönük tehdit içerikli sözlerinizden dolayı temiz bir dile ve bir özre davet ediyorum.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ben temizim, pirüpakım ama sizin bu ayrımcı politikalarınızı teşhir ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sarıgül...

3.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül’ün, Erzincan’ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu can Erzincan’dan saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

İsrail ve Filistin arasında kurallara uymayan vahşi bir savaş var. Filistin halkı topraklarından edilmiş, zulme uğramış; bu konunun temeli budur. Filistin halkının hakları korunmadan, İsrail işgal ettiği topraklardan çekilmeden kalıcı bir barıştan söz edemeyiz. Türkiye Cumhuriyeti devletimiz geçmişten bu yana barış içinde elinden geleni yapmış ve yapmaya çalışmaktadır. Elimizi Türkiye Cumhuriyeti olarak bu ateşe sokmayalım, bizim bu topraklarda kaybedecek Mehmetçik’imiz inan ki yoktur. Ülkemizi yönetenlerden, Dışişleri Bakanlığından ulusal birliğimizi koruyacak, toprağımızı koruyacak, bayrağımızı koruyacak, ulusal birliğimizi koruyacak soğukkanlı bir anlayışı bekliyorum. Devletimizin bu konudaki bugüne kadar izlediği politikaları dikkatle izliyoruz. Ama şunu bilmenizi istiyorum ki Amerika’nın arkasında İsrail var, İsrail’in arkasında Amerika var. Amerika İsrail’in arkasında olmaya devam ettikçe İsrail bu saldırganlığına hep devam edecektir. Dünya barışı için bir numaralı tehdit, inan ki Amerika Birleşik Devletleri’dir. Dünyanın neresinde bir darbe varsa bilesiniz ki arkasında Amerika Birleşik Devletleri vardır. Dünyanın neresinde bir iç savaş varsa arkasında bilesiniz ki Amerika Birleşik Devletleri vardır. Dünyanın neresinde iki ülke savaşıyorsa arkasında veya içinde mutlaka Amerika vardır, bunu en iyi bilen biziz. Amerika, NATO bizimle beraber, NATO bizim müttefikimiz ama görüyoruz ki NATO, Yunanistan adalarında orantısız bir şekilde silahlanıyor, Amerika buna sesini çıkarmıyor.

Şunu son söz olarak söylemek isterim ki ayıdan post, Amerika’dan dost olmaz; Amerika’nın bastığı yerde de kesinlikle ot bitmez.

Değerli Milletvekillerim, biraz da Erzincan’a gelmek istiyorum, izin verirsiniz. Dünyada bir yılda peynir 40 milyar dolar para kazandırıyor, dünyada peynir 40 milyar dolar para kazandırıyor. Bu 40 milyar dolardan sadece Türkiye’ye isabet eden rakam 200 milyon dolar. İsviçre, Hollanda, Fransa peynirlerini marka yapmış, muazzam bir şekilde satıyorlar. Buradan seslenmek istiyorum: “Fransa’nın rokfor peynirine, İngiltere’nin çedarına İtalya’nın parmesan peynirine güle güle, hoş geldin can Erzincan’ın tulum peyniri.” demeye devam edeceğiz. Erzincan’ın tulum peyniri inan ki İtalyanların peynirlerinden de Fransızların peynirlerinden de Hollanda peynirlerinden de daha güzeldir. Erzincan’ın tulum peynirini bir kez yiyenin inan ki sağlığı da sıhhati de son derece formda olur. Erzincan’ın tulum peynirinin şifa olduğunu, her derde deva olduğunu ifade etmek istiyorum. Bu noktada, Tarım ve Orman Bakanlığından, Kültür ve Turizm Bakanlığından ricamız şudur: Ürünlerimizi markalaştırmamız lazım. Bir ülke markalarıyla güç kazanır, markası olan ülkeler gerçekten güçlü ülkelerdir. Erzincan tulum peynirine sahip çıkmamız lazım. Türkiye’nin ve dünyanın her evine istiyorum ki tulum peynirimiz, Erzincan’ımızın cevizi, Erzincan’ımızın balı, Erzincan’ımızın dutu, Erzincan’ımızın üzümü başta olmak üzere her eve Erzincan’da üretilen bir ürün mutlaka girsin. Bunun için de canla başla çalışacağız.

Çok değerli milletvekillerimiz, önemli bir konu gerçekleşti. Avrupa Futbol Şampiyonası 2032 yılında Türkiye’de yapılacak. Bu konuda Bakanımız Sayın Osman Aşkın Bak’a teşekkür ediyorum, Futbol Federasyonu Başkanına teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA SARIGÜL (Devamla) - Türkiye’nin tanıtımına çok ama çok önemli ve değerli bir katkıdır ama Sayın Bakanımızdan da ricamız şudur: Bir resmî maçın ya da hazırlık maçının mutlaka can Erzincan’da oynanmasını arzu ediyorum.

Yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, Sayın Başkana teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum, Sayın Grup Başkan Vekillerini arkaya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 14.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER : Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6’ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Sakik, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik’in, gündem dışı konuşmasında ek süre istemi sırasında sesini yükselttiği için Parlamentodan ve oturumu yöneten Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca’dan özür dilediğine ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, biraz önce sesimiz bayağı yükseldi. Şöyle bir yanlış anlaşılma oldu: Ben bütün hatiplere birer dakika verildiğini... Genelde hep böyle, yıllardır buradayız, öyle ama sonrası diğer hatip arkadaşlarımız dedi ki: “Ya, bu süre bize de verilmedi.” Ben bana kasıt olduğunu düşündüğüm için böyle sesimi yükselttim; Parlamentodan, sizden, arkadaşlardan özür diliyorum. Yanlış bir anlaşılma olmuş, bize bir kasıt olduğunu düşündüm, biraz da bu konuda hassasız. Bütün arkadaşlar, bu konunun yanlış bir anlaşılmanın sonucu olduğunu bilmenizi istiyorum. Tekrar özür diliyorum sizden. (Yeşil Sol Parti, CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

İlk söz, İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın.

Buyurun Sayın Yerebakan.

2.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Gazze'deki acıların son bulması için Meclisin el birliğiyle çalışması gerektiğine ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimiz tarih boyunca adaletin, barışın ve insani değerlerin temsil yeri olmuştur. Bugün de tarihin tanıklığından aldığımız ilhamla Orta Doğu'nun yorgun ve kederli topraklarında yaşanan acıları gündemimize alıyoruz. Bir doktor olarak her zaman yaşam taraftarıyım. Her bir hayat kutsal bir emanettir ancak şu anda Gazze'de yaşananlar bu emaneti ayaklar altına almaktadır. İnsanlık savaşın gölgesinde eziliyor, masum siviller, kadınlar, çocuklar hayatını kaybediyorlar. Elektrik, su, gıda ve sağlık izolasyonu ile âdeti bir soykırım tehlikesi kapılarında. Cumhurbaşkanımızın çağrısına kulak verelim, unutmayalım ki barış çatışmanın yokluğu değil, adaletin ve hakkaniyetin varlığıdır. Gazze'deki acıların son bulması, Filistin ve İsrail halkının barış içinde yaşaması için el birliğiyle çalışalım. Yakarışları olan çocukların gözlerine bakalım ve onlara yarınların umut dolu, savaşızsız, barış içinde olacağını söyleyebilmek için elimizden geleni yapalım. Birlikte daha adil, daha insani ve daha barışçıl bir dünya için çalışalım.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Ayhan Barut.

Buyurun Sayın Barut.

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ücretli öğretmenlerin kadro ve maaş sorununa ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, genç bir kızımız bana ağlayarak bir mesaj atmış, mesajında altı yıldır hem KPSS sınavına hazırlandığını hem de ücretli öğretmenlik yaptığını söylüyor. Bana maaş dekontunu da göndermiş, bu ayki maaşı tam tamına 4.173,81 TL, bu şaka değil, gerçek. Size soruyorum: Vicdanınız nasıl kabul ediyor bunu? Bu parayla nasıl yapılır ve nasıl ev geçindirilir? Görevini layıkıyla yapan, geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızı yetiştiren ücretli öğretmenlerimize verilen bu ücret reva mı?

Sayın Bakan, 2022'de KPSS puanıyla alım yapacaklarını söyledi ancak bütün vaatler gibi bu da yerine getirilmedi; derhâl bu yanlışa son verilmeli, beş yıl ücretli öğretmenlik yapan tecrübeli öğretmenler kadroya alınmalı ve maaşları iyileştirilmelidir.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk.

4.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, 10 Ekim Dünya Ruh Sağlığı Günü'ne ilişkin açıklaması

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Her yıl 10 Ekim günü Dünya Ruh Sağlığı Günü olarak kutlanmaktadır. Ruh sağlığı çoğu zaman göz ardı edilen, hafife alınan bir konu olarak karşımıza çıkmakta ancak bu, toplumumuzun tamamını etkileyen son derece kritik bir meseledir. Ruh sağlığı sorunları tedavi edilmediğinde hem birey hem de toplum açısından ciddi sonuçlara yol açabilmekte, insanların mutluluğunu, yaşam kalitesini ve ilişkilerini etkileyebilmektedir. Maalesef, bu konuda hâlâ büyük bir tabuyla karşılaşıyoruz. Bu nedenle, bu meseleyi açıkça konuşmanın, bu tabuları yıkmamızın ve yardım aramanın cesurca atılmış önemli bir adım olduğuna inanıyorum.

Bir doktor olarak ruh sağlığına daha fazla dikkat çekmeli, farkındalık yaratmalı ve destek sistemlerimizi güçlendirmeliyiz. Unutmayalım ki sağlıklı bir zihin yaşamın her alanında başarıyı ve mutluluğu destekler.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Bolu Milletvekili İsmail Akgül.

Buyurun Sayın Akgül.

5.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu orman köylüsünün sorunlarına ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bolu ilimizde zor şartlar altında, kısıtlı imkânlarıyla geçimini temin etmek üzere mücadele eden orman köylüsü hemşehrilerimizin kesim ücretleri, sağlık prim ödemeleri ve kabuklu ürün teslim kabulü için gerekli düzenlemelerin Tarım ve Orman Bakanlığımızca yapılacağına inanıyor, vatandaşlarımızın daha hızlı ve sağlıklı üretim yapabilmesi açısından, bölgemizin de olumsuz hava koşulları göz önüne alınarak sorunlara daha ayrıntılı yaklaşılmasını, çiftçi ve orman köylülerimizin ülke ekonomisine katkılarının da değerlendirilmeye alınmasını temenni ediyoruz.

Bolu'da yetişmiş bir köy çocuğu olarak, "Köylü milletin efendisidir." düsturuyla çiftçilerimizin her daim yanlarında olduğumuzu beyan eder, saygılarımı sunarım efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı.

Buyurun Sayın Sarı.

6.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı emekliye 100'üncü yıl ikramiyesine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "100'üncü yıl ikramiyesi" diye açıkladığı 5 bin lira emeklilerimizde hayal kırıklığı ve umutsuzluk yaratmıştır. Bunun neresi 100'üncü yıl ikramiyesi? Yazıklar olsun!

Milyonlarca emeklimiz, dul ve yetimimiz açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmiştir. Her geçen gün gelen zamlarla daha da fakirleşen emeklimiz sadaka değil, kalıcı çözüm bekliyor. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında emeklilerimiz 1 cumhuriyet altını değerinde yani 11.500 lira ikramiye hak ediyorlar. Ayrıca, bu ekonomik soykırımda çalışmak zorunda kalan emeklilerimize ikramiye verilmemesi de büyük bir haksızlıktır. Emekli, dul ve yetimlerimize verilen sadaka gibi ikramiye de hiçbir derde derman olmayacaktır.

Sosyal güvende eşitlik ve adaleti ayaklar altına alan AKP iktidarına çağrıda bulunuyoruz: Sadaka kültürü anlayışından vazgeçerek emeklilerimizin ekonomik sorunlarına pansuman yapmak yerine derhâl kalıcı çözüm üretin.

BAŞKAN – Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere.

Buyurun Sayın Tutdere.

7.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Hükûmetin depremzedeler için "kira desteği" adı altında yaptığı nakdî yardıma ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, 6 Şubat depremlerinden sonra Hükûmet depremzedeler için "kira desteği" adı altında nakdî yardım yapılmasına karar verdi, yapılacak nakdî yardım miktarını da ev sahipleri için 5 bin TL, kiracılar için de 3 bin TL olarak belirledi ve bu rakamları ödedi. Ancak aradan geçen sekiz aylık süre içerisinde özellikle AK PARTİ'nin kötü ekonomi politikaları nedeniyle yüksek enflasyon karşısında bu destekler kar gibi eridi ve yok oldu. Bu Hükûmetin meşhur simit hesabı üzerinden bu işe baktığımızda karar tarihinde bir kiracı aldığı 3 bin TL destekle 600 simit alırken bugün bu sayı 333'e düşmüş durumda.

Buradan iktidar yetkililerine çağrı yapıyorum, onlara sesleniyorum: Sizin yapmış olduğunuz bu destek, destek olmaktan çıktı. Bu destekleri artırın, vatandaşlarımızı mağdur etmeyin diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez.

Buyurun Sayın Düşünmez.

8.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Mehmed Uzun'un sürgünde yaşamını yitirmesinin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bugün Sevgili Mehmed Uzun'un sürgünde yaşamını yitirmesinin yıl dönümü. Kürtçe üzerindeki engellerin kaldırılması için büyük bir mücadele yürüttü ve hayatını maalesef sürgünde kaybetti. Kendisini saygıyla ve minnetle anıyorum.

Şimdi de aynı konuşmayı mücadeleyi yürüttüğü ana dilimiz olan Kürtçe yapmak istiyorum: "...(*)" (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Anlamıyoruz.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Sami Çakır.

Buyurun Sayın Çakır.

9.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İsrail Savunma Bakanının açıklamasına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, İsrail Savunma Bakanı İsrail'in insansı hayvanlarla savaş hâlinde olduğunu ifade eden aşağı, pespaye bir ifade kullanmış. Aslında yetmiş beş yıldır uyguladıkları vahşetin bir tanımlamasını yapmış. İsrail zulmüne kör ve sağır dünyanın yaşananları bugünle izah etmeye kalkması ve bizden de böyle bakmamızı istemesi kabul edilemez. Dünyanın bir Filistin meselesi yoktur, dünyanın ve insanlığın başına bela bir İsrail, siyonizm sorunu var ve yaşanan da budur. Etkisiz Birleşmiş Milletler, emir eri ABD, her şartta İsrail'i destekleyen Avrupa bugün yaşananların asli sorumlusudur. Bugünü anlamaya, anlatmaya aklımız, vicdanımız yetmiyor; hangi tarih bu zulmü bu vahşeti anlatabilir! Unuttuğumuz her şey, kaynayan dünya kazanında yaşanan ölümleri hazırlayan sebepler zinciri olacak. Biliyorum, gerçek barışı istemek emperyalistler için, vadedilmiş toprak sapıklığının sahipleri için hiçbir şey ifade etmiyor.

Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan.

10.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Gazze'de soykırım uygulandığına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, dünyanın en büyük açık cezaevi olan Gazze'de soykırım uygulanıyor. Böyle bir dönemde kınamak, taraflara itidal çağrısında bulunmak ikiye bölünmüştür. Orta sahada top çevirmektir. Bu açıdan ülkemize düşen görev derhâl Filistin halkının yanında olduğunu göstermektir. Yöneticilere laf değil icraat düşer. İsrail'le ilişkilerde, hele de seçim dönemlerinde "Gazze'de havai fişek patlayacak." sözünün gereği bugün yerine getirilmeli, yetkililer hamasetle değil gerçek icraatla Filistin halkına sahip çıktığını göstermelidir. Filistin artık lafa doymuş, icraat bekliyor. İslam İşbirliği Teşkilatı, Birleşmiş Milletler acil göreve çağrılmalı, gerekirse savaş gemisi gönderilmeli. Burada Türk halkının Filistin halkının yanında olduğu devlet yönetimi tarafından da açık bir şekilde icraatla... (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Uşak Milletvekili İsmail Güneş.

Buyurun Sayın Güneş.

11.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Türkiye devleti ve Türk halkının her zaman mazlumların ve Filistinlilerin yanında yer aldığına ilişkin açıklaması

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) – İsrail 1947 yılından beri Filistin'i işgale devam etmekte ve Filistinlilere zulmetmektedir. Filistinlilerin haklı mücadelesine gölge düşürecek eylemlerden kaçınılmalı, İsrail'in eline asla fırsat verilmemelidir. Nedeni ne olursa olsun İsrail'in sivil insanlara, çocuklara karşı yaptığı insanlık suçunu lanetle kınıyorum. Birleşmiş Milletler duruma el koymalı, insanlık dramına "Dür!" denilmelidir. Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi, 1947 yılı planına dönülmeli, Filistinlilerin haklı Filistinlilere verilmeli ve bu zulme "Dür!" denilmelidir. Türkiye devleti ve Türk halkı her zaman mazlumların yanında ve Filistinlilerin yanında yer almıştır, yer almaya devam edecektir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul.

Buyurun Sayın Ertuğrul.

12.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, üniversite öğrencilerinin barınma ve beslenme sorununa ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üniversite öğrencilerimiz yani ülkemizin geleceği gençler sokaktalar. Barınma sorunu ve beslenme sorunu gün geçtikçe içinden çıkılmaz bir hâle geliyor. Öneri veriyoruz, AKP-MHP oylarıyla reddediliyor. Neden? Çünkü vergilerle Suriye vatandaşlarını, Afgan vatandaşlarını finanse ediyoruz, gençlerimizi finanse etmiyoruz. Biz sosyal devlet olarak gençlerimizin karnını doyuramıyoruz ama Diyanet İşlerimiz Suriye'de evlenecek çiftlere ev yardımı yapıyor. Benim şehidimin ailelerinin evleri içinde oturulamaz kadar kötüyken bizim devletimiz Suriye'de bedava ev dağıtıyor. Bizim önce önümüzde bakmamız gerekir, önce çocuklarımızın eğitimini finanse etmemiz gerekir; bizim bu gençlerimizin çatısı olmamız gerekir. Devletimiz hiçbir öğrencimizi açıkta bırakmamalıdır. Yurt bulamayıp ev kiralamak zorunda kalan öğrencilere kira ve fatura desteği verilmelidir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin.

Buyurun Sayın Şevkin.

13.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, emeklilere tek seferlik verilecek 5 bin liralık desteğe ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2008 yılına kadar emeklilik maaşı asgari ücretin en az yüzde 110'u kadardı. AKP tarafından değiştirilen yasa sonrası emekliler aylık sınırının da altında kaldı. Maaş bağlama oranı düştükçe düştü, milyonlarca emekli kirasını ödeyemiyor, gıda ihtiyacını karşılayamıyor. 7.500 lira aylıkla geçim mi olur Allah aşkınıza! Torununa harçlık vermeyi unutan emeklilere tek seferlik 5 bin lira verilmesi destek değil sadaka niteliğindedir. Emekli vatandaşlarımıza reva görülen bu miktarı kabul etmiyoruz. Ayrıca, emekli maaşıyla geçinemediği için çalışan emeklilerin kapsam dışında tutulması da son derece yanlıştır, eşitlik ilkesine aykırıdır. Emekli aylık oranları daha fazla zaman kaybedilmeden günün şartlarına göre yeniden düzenlenmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir.

Buyurun Sayın Karaca Demir.

14.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Bugün 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü ve biz bugünü aileler eğitim

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi

masraflarını karşılayamadığı için, iktidar ve küçük ortaklarının ayrımcı zihniyetinin yarattığı karanlık yüzünden örgün eğitimde olmayan 556 bin kız çocuğuyla karşıyoruz. Bir öğün ücretsiz sağlıklı yemek hakkı karşılanmadığı için okula gidemeyen yüz binlerce çocuğu konuşmak zorundayız; bugün 100 çocuktan 15'inin çocuk yaşta evlendirildiği gerçeğini konuşmak zorundayız; bugün iktidarın tarikat cemaatlerine terk ettiği, çocuklukları elinden alınan kız çocuklarını konuşmak zorundayız; AKP'li yirmi iki senede 2 milyonu geçen çocuk anneyi konuşmak zorundayız; bugün deprem bölgesinde eğitimden kopma, cinsel istismar ve erken yaşta evlilik riskiyle karşı karşıya olan kız çocuklarını konuşmak zorundayız. Kız çocukları tek adam iktidarının ve sermayenin bekası için feda ediliyor. Bu kız çocukları için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun.

Buyurun Sayın Aygun.

15.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Toprak Mahsulleri Ofisine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Toprak Mahsulleri Ofisi çiftçinin kara gün dostuydu ama maalesef o kara günün dostu gene sınıfta kaldı. Alım döneminde randevu sisteminde sıkıntı vardı, şimdi de ödemeyle ilgili sıkıntılar var; 27 Ağustostan beri çiftçimiz ödeme alamıyor. Ben merak ediyorum; Rusya'dan, Ukrayna'dan ithal ettikleri o buğdayların, arpaların paralarını da acaba geciktirdiler mi?

Şimdi benim buradan sorduğum soru şu: Çiftçimizin Tarım Krediye, Ziraat Bankasına borcu var, o borçlarına faiz işliyor; acaba Bakanlığın veya iktidarın, yetkililerin aklına hiç gelmiyor mu mahsuplaşma? Ziraat Bankasına, Tarım Krediye olan borçları ile TMO'dan alacaklarını mahsuplaşalım, çiftçimiz boşu boşuna faiz ödemesin ve mağdur olmasın diyorum. Acaba Rusya'ya, Ukrayna'ya ödemeyi geciktirseydi onlara faiz ödeyecek miydi TMO? Buradan yetkilileri bir an evvel çiftçimizin sesini duymaya davet ediyorum ve geciken ödemelerin bir an evvel yapılmasını talep ediyorum. Artık yüzünüzü Türkiye'ye dönün, üretime dönün, kendi çiftçinize dönün ve kendi çiftçinizin rekabeti için mücadele verin.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Gülcan Kış.

Buyurun Sayın Kış.

16.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Sayın Başkan, üniversite öğrencilerimiz eğitim öğretim hayatına başladılar ancak öğrencilerin hiçbirinde ne bir heyecan ne de bir mutluluk var. KYK yurtlarının yetersizliği, özel yurtların ve ev kiralalarının yüksek olması sebebiyle barınma krizi hâlâ devam ediyor. Bakın, her gün gazete manşetlerinde öğrencilerin barınma sorunu yer alıyor. Başta Mersin olmak üzere özellikle göç alan kentlerde yüksek kira bedelleri öğrencilerimizi ek iş yapmaya zorluyor. Neyse ki Cumhuriyet Halk Partili belediyelerimiz öğrencilerimizin barınma sorununu çözecek önemli projeler yürütüyorlar. Mersin Büyükşehir Belediyemiz verdiği desteklerle "Üniversiteli Dostu Belediyeler" listesinde ilk 5'te yer almaktadır. Ancak yüksek enflasyon öğrencilerimize nefes aldırıyor. Tüm bu nedenlerle, öğrencilerimizin barınma krizini çözmek için verdiğimiz Meclis araştırması önergemiz acilen gündeme alınmalı, konu komisyonda görüşülmelidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman.

Buyurun Sayın Karaman.

17.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Erzincan'ın tulum peynirine ve 7 Ekim Cumartesi'den bu yana Gazze'nin yandığına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, gündem dışı söz alan Erzincan Milletvekili Sayın Mustafa Sarıgül'e Erzincan'ımızı ve Erzincan'ımızın tulum peynirini en iyi şekilde tanıtımı için teşekkür ederim.

Erzincan'ımızın tulum peyniri ilimizin göz bebeği olup ülkemizin markalaşmış ilk coğrafi işaretli peyniridir. Öncelikle Şavaklı kardeşlerim başta olmak üzere dağ taş demeden sürü yetiştirerek peynir üreten tüm Erzincanlı peynir üreticisi hemşehrilerime teşekkür ediyorum.

7 Ekim Cumartesi'den bu yana Gazze yanıyor, yıkılıyor; İsrail yeni ve kahredici bir savaş suçu işliyor. Örgüt gibi davranarak şehirlerin suyunu, elektriğini kesiyor, hiçbir gıda ve insani ihtiyaca izin vermiyor. Bu bir savaş suçudur, insanlık suçudur; lanetliyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila.

Buyurun Sayın Aşila.

18.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, Hamas tarafından "Aksa Tufanı" adı altında başlatılan harekâta ve her zaman olduğu gibi Filistinli kardeşlerinin yanında olduklarına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hamas tarafından "Aksa Tufanı" adı altında başlatılan harekâtın, İsrail zulmüne ve hak ihlallerine karşı ortaya koyduğu meşru müdafaa hakkı olduğunu ifade etmek istiyorum. Her zaman olduğu gibi bugün de Filistinli kardeşlerimizin yanında olduğumuzu ve her zaman için savunucusu olduğumuzu, olacağımızı; işgalci İsrail güçlerinin Gazze'ye yönelik orantısız güç kullanımını şiddetle telin ettiğimizi, şimdiye kadar İsrail zulmüne karşı sessizliği yeğleyen uluslararası toplumu İsrail zulmüne karşı duyarlı olmaya davet ettiğimizi, İslam İşbirliği Teşkilatının acilen toplanması ve gerekli somut ve caydırıcı önlemleri almasının artık kaçınılmaz olduğunu ifade ediyorum ve bunlarla mücadelenin lafla değil Erbakan metoduyla yapılması gerektiğini de söylemek istiyorum. Erbakan Hoca'm Amerikan ambargosuna karşı nasıl İncirlik Üssü'nü kapattıysa, 54'üncü Hükûmet döneminde siyonizme karşı nasıl D-8'i kurduysa, aynı dönemde İsrail'i korumak için Anadolu'ya yerleştirilen Amerikan askerlerinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Adana Milletvekili Sayın Orhan Sümer.

Buyurun Sayın Sümer.

19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana ilinin Tufanbeyli ilçesinin Kirazlıyurt ve çevre köylerinin şebeke ve internet sorununa ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Adana Tufanbeyli ilçemizin Kirazlıyurt ve çevre köylerinde şebeke ve internet sorunu yıllardır çözülüyor. TELEKOM yetkilileriyle yaptığımız görüşmelerde, 2023 yılı içerisinde altyapı sorunundan kaynaklanan problemleri çözeceklerini ve sene bitmeden sorunun çözüleceğini dile getirdiler. Ancak 2023 yılının bitimine üç ay kala hâlâ bir adım atılmamıştır; köylerimizde hâlâ telefon çekmemekte, internet kullanılamamakta. 21'inci yüzyılda elektrik kesintilerinin, telefon şebekesinin kullanılmamasının, internet altyapısının olmamasının bir bahanesi yoktur. Başta Ulaştırma ve Altyapı olmak üzere ilgili tüm bakanlık yetkililerini Adana Tufanbeyli ilçemizdeki bu sorunu çözmeye davet ediyorum; okulların açık olduğu bugünlerde çok acil ihtiyaç. Adana gibi bir büyükşehirde sürekli olarak elektrik kesintileri, internet ve telefon şebekelerinin sorunları konuşuluyorsa ilgili Bakanlık görevini

yapmıyor demektir.

İlgilileri göreve davet ediyoruz.

BAŞKAN – Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu.

Buyurun Sayın Karatutlu.

20.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş merkezli büyük deprem sonrası bölge halkının büyük bir ruhsal sıkıntı içine düştüğüne ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Kahramanmaraş merkezli, 11 ilde 13 milyon insanımızı etkileyen büyük deprem sonrası yaşanan can ve mal kaybının yanı sıra bölge halkı büyük bir ruhsal sıkıntı içine düşmüştür. Deprem sonrası insanlarda panik atak, stres bozukluğu, depresyon, travma sonrası aile içi çatışma, gençlerde kaygı bozukluğu had safhadadır. Sağlık Bakanlığı, bu çerçevede, bölgeye ruh sağlığı hizmetlerine destek amaçlı psikiyatri doktoru, psikolog, sosyal hizmet uzmanı desteğini henüz sağlamamıştır; bu konuda bölgede kurumsal bir yapılanma da yoktur. Sağlık Bakanlığını, Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya'da yaşanan travmanın etkisinin uzun yıllar süreceğini hatırlatarak ruh sağlığı hizmetlerinin artırılması için göreve davet ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan.

Buyurun Sayın Ayan.

21.- İstanbul Milletvekili Nilhan Ayan'ın, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne ilişkin açıklaması

NİLHAN AYAN (İstanbul) – Türkiye'nin girişimleri sonucunda, kız çocuklarına karşı ayrımcılığın önlenmesi ve insan haklarından tam ve etkili bir şekilde yararlanmalarını sağlamak amacıyla, 2011 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararıyla, 11 Ekim, Dünya Kız Çocukları Günü olarak ilan edilmiş ve o günden bu yana kutlanmakta.

"Kız çocuklarına eşit fırsatlar sunulması kadınların ve hatta erkeklerin, dünyadaki herkesin hayatını iyileştirme fırsatını bize verir." düşüncesini kendisine şiar edinmiş AK PARTİ ailesi dün olduğu gibi bugün de kızlarımızın hayallerine ulaştığını görmek için özveriyle çalışmaya devam ediyor. Bugün ülkemizde ergen yaşta milyonlarca kız çocuğu yaşıyor ve onlar, AK PARTİ hükümetlerinin hayata geçirdiği projeler sayesinde, gelecekte, ülkemiz tarihinde bugüne kadar görülen en büyük kadın liderler neslini oluşturacaklar.

Türkiye'nin öncüsü olduğu bu anlamlı günün tüm kız çocukları için daha adil bir dünyaya vesile olacağı düşüncesiyle Genel Kurula saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek.

Buyurun Sayın Özyürek.

22.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, amatör sporculara ve amatör spor kulüplerine ilişkin açıklaması

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben buradan amatör sporcularımızla ilgili konuşmak istiyorum. Amatör sporcularımıza ve amatör spor kulüplerimize mutlaka değinmeliyiz çünkü amatörde futbol oynayan genç kardeşlerimizin futbol sahalarının olmamasıyla beraber birçok maçlarının ertelenmesi ve tehir edilmesi problemi var. Aynı zamanda, malzeme yardımı mutlaka amatör spor kulüplerine de yapılmalı diye düşünüyorum. Bir problem de şu: Gençlerimizi sokaktan alalım, spor kulüplerine yönlendirelim diyoruz ama spor kulüpleriyle ilgili de yeni bir amatör spor kulübü kurulmasını istediklerinde bir problemle karşı karşıyalar çünkü saha yok, saha problemi var. Saha problemi olunca da yeni kurulacak amatör spor kulüplerine izin verilmiyor. Bunun bir an önce Spor Bakanlığımızca giderilmesini ve bu problemlerin çözülmesini talep ediyoruz.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Osmaniye Milletvekili Asu Kaya.

Buyurun Sayın Kaya.

23.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bugün Dünya Kız Çocukları Günü ama kız çocuklarımızı gülmeyi de umutlu olmayı da unuttu. Ülkemizde kız çocukları eğitimden koparılıyor, zorla evlendiriliyor, hatta istismara ve şiddete uğruyor. Türkiye'de 2022 yılında 720 bin kız çocuğu okuldan ayrıldı, özellikle depremden sonra bu sayının çok daha arttığını hepimiz biliyoruz. Ülkemizde son altı yılda çocuk yaşta evliliklerin sayısı 230 bini aşmış durumda. Okula gitmesi gereken yaştaki kız çocuklarının zorla evlendirildiği ülkemizde, ders kitaplarında hâlâ toplumsal cinsiyet rollerine dair çağ dışı kalmış ifadeler var. Karma eğitimi ortadan kaldırma ve cinsiyet ayrımcılığını derinleştirme çabaları kız çocuklarına yönelik şiddetin ve cinsel istismarın önünü açıyor. Birleşmiş Milletlerin bu seneki teması "Kız çocuklarınıza yatırım yapın, onlar geleceğimiz, onlar zenginliğimiz." Daha güçlü yarınlar daha güçlü kız çocuklarıyla mümkün.

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez.

Buyurun Sayın Suiçmez.

24.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, kız çocuklarının birçok temel hakka erişemediklerine ve kız çocukları için karma eğitimin önemine ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Dünyada ve ülkemizde her yıl milyonlarca kız çocuğu ayrımcılıkla mücadele etmekte, toplumsal şiddete dayalı şiddetle karşı karşıya kalmakta; eğitim hakkı, sağlık hakkı gibi birçok temel hakka erişememektedir.

Dinî eğitim bakanlığı hâline gelen Millî Eğitim Bakanlığının Sayın Bakanı karma eğitimi kaldırmak yönünde ifadeler kullanmıştır. Karma eğitimi korumakla görevli bir bakanın onu kaldırmaya yönelik ifadeler kullanması kız çocuklarının geleceği için çok tehlikelidir oysa laik ve çağdaş eğitimin en temel koşulu karma eğitimidir. Kız çocuklarının cinsiyetlerinden dolayı ayrımcılığa ve eşitsizliğe maruz bırakılmaması için karma eğitim uygulamasına devam edilmesi gerekmektedir.

Buradan bir kez daha hatırlatıyoruz: Kadınların ve kız çocuklarının insan haklarına ve temel özgürlüklerine saygı duyma, geliştirme, koruma ve çocuk yaşta, erken yaşta zorla evliliklerini önleme devletin öncelikli görevidir.

BAŞKAN – Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş.

Buyurun Sarıtaş.

25.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'te bulunan Botan Köprüsü'ne ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Siirt'in Eruh ilçesine bağlı Mışar Ovası'nda yer alan köylere daha önce ulaşım Botan Çayı üzerindeki köprüden gerçekleştiriliyordu. Köprü ılısu Barajı sularının yükselmesiyle sular altında kalınca bölgedeki köylere ulaşmak için tek seçenek Eruh üzerinden yapılan yolculuk oldu. Bozuk yollara rağmen daha önce bu bölgeye Siirt kent merkezinden yaklaşık kırk dakikada ulaşılıyordu köprü olmadığı için, artık kimi köylere ulaşmak için iki buçuk saate kadar yolculuk yapmak gerekiyor. Dolayısıyla köylüler hem uzayan yolların hem de masraflı yolculuğun çilesini çekiyor. İskeleler hem amatör hem yetersiz. Sağlık Bakanlığının izni olmadığı gerekçesiyle gelen ambulanslar karşıya geçemiyor, hastalar buradan şahsi araçlarıyla karşıya geçip ambulanslara bindiriliyor. Yaklaşık 40 köyün etkilendiği bu bölgede Botan Köprüsü'nün yeniden en acil şekilde inşa edilmesi ve en temel haklardan olan ulaşım hakkı sorunun çözülmesi elzemdir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Elâzığ Milletvekili Erol Keleş.

Buyurun Sayın Keleş.

26.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, Elâzığ Fırat Üniversitesi akademisyenlerinin başarısına ilişkin açıklaması

EROL KELEŞ (Elâzığ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Stanford Üniversitesi dünyadaki bilim insanları arasında ilk yüzde 2'lik dilime giren akademisyenleri açıkladı. Elâzığ Fırat Üniversitesi Türkiye'den bu listeye en fazla akademisyen yerleştiren 2'nci üniversite oldu. Uluslararası ölçütler kullanılarak oluşturulan bu başarı Elâzığ Fırat Üniversitesinin dünyada saygınlığını artırarak ön plana çıkmasını sağladı. Dünyada bu listeye 200.644 bilim insanı girdi. Türkiye'den 1.202 öğretim üyesi bu listede yer alırken Elâzığ Fırat Üniversitesinden 49 öğretim üyesi listede yer aldı. Türkiye'den İstanbul Teknik Üniversitesi 62 akademisyenle 1'inci, Elâzığ Fırat Üniversitesi 49 akademisyenle 2'nci, Hacettepe Üniversitesi 42 akademisyenle 3'üncü sırada yer aldı. Elâzığ Fırat Üniversitemize ve şehrimize gurur yaşatan, üniversitemizin dünya genelinde saygınlığını arttıran Kıymetli Fırat Üniversitesi akademisyenlerini yürekten kutluyorum.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar.

Buyurun Sayın Yontar.

27.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, AKP'nin seçim vaatlerini unuttuğuna ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, CHP'den kopyala, ilk yüz günde yapacaklarını AKP seçim vaatlerine yapıştı. Oy iste, iktidar ol; sonra yapmaktan vazgeç. Memurlara 3600 ek gösterge sözü verildi, yine unutuldu. Yeni evleneceklerle evlilik kredisi, ev hanımlarına emeklilik hakkı verilecekti; verilmedi. BAĞ-KUR'da emeklilik 7200 güne indirilecekti, indirilmedi. "Telefondan, bilgisayardan ÖTV alınmayacak." dediniz, fiyat ve marka sınırlaması getirdiniz. Öğrencilere ücretsiz ve sınırsız internet verilecekti, onu da ay ve kotayla sınırlandırdınız. Mülakati kaldıracaktınız, daha da âlâsını yapmaktasınız. Açlık sınırı 13.334 lira, emekliler 7.500 lirayla geçinmek zorunda. Emeklileri 5 bin lira verirken bile "çalışan" ve "çalışmayan" diye ayırdınız; herkesi böldüğünüz gibi onları da böldünüz. Anaokulu ve ilköğretimde çocuklarımızın boğazından geçen bir öğün bile size çok geldi. İşte, size AKP'nin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Kilis Milletvekili Mustafa Demir.

Buyurun Sayın Demir.

28.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, Kilis'te bulunan Öncüpınar Gümrük Kapısı'na ilişkin açıklaması

MUSTAFA DEMİR (Kilis) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kilis'te bulunan Öncüpınar Gümrük Kapısı ilin ticari hayatına önemli bir canlılık sağlamaktadır. Sınır ticaretinin gerçek anlamına ulaşabilmesi, ilimiz ve ülkemiz ekonomisine, ihracatına ve ticaretine önemli katkı sağlayabilmesi için gümrük kapılarındaki artan ticaret de göz önünde bulundurularak pasaportlu veya idari izinli, gününbirlik yaya veya taksitle gidiş gelişlerin açılması ve her iki ülkenin yerel ürünlerinin karşılıklı alışverişinin yapılması konusunda ciddi bir talep vardır. Bu talebin Ticaret Bakanlığı tarafından değerlendirilmesini istiyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent.

Buyurun Sayın Taşkent.

29.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, emeklilerin ekonomik sorunlarına ilişkin açıklaması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Emeklilikte çok fazla adaletsizlik, eşitsizlik var. EYT geldi ama sorunlar bitmedi; hâlâ 5000 gün prim mağdurları var, kısmi emeklilik mağdurları var, emeklilikte adalet arayanlar var. Bir kerelik 5 bin lira verilmesi çözüm değildir. 15 milyonu aşkın emeklinin yüzde 80'i aldığı maaşla geçinemiyor, açlık sınırının altında maaş alıyor. Bugün Türkiye'de açlık sınırı 13 bin, yoksulluk sınırı 43 bin lirayken emekli aylığının 7.500 lira olması emekliyi açlığa ve yoksulluğa mahkûm etmek değil mi? İktidarın politikaları emeklileri enflasyona ezdirirken emekliler kaderlerine terk edildi. Emekli aylığı yetmediği için çalışıp iş cinayetlerinde hayatını kaybeden emeklilerimiz var.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak iktidarın yoksulluğa terk ettiği, geçinemeyen emeklilerimizin yanındayız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili İskender Bayhan...

Buyurun Sayın Bayhan.

30.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, uluslararası komünist hareketinin Filistin halkıyla dayanışma mesajına ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

Uluslararası komünist hareketin Filistin halkıyla dayanışma mesajının özetini bütün halkımızla paylaşıyorum: CİPOML Filistin halkının haklı direnişini destekliyor. İrkçi İsrail devleti, Filistin halkına yönelik saldırılarını Aksa Tufanı Operasyonu'nun ardından yeni bir aşamaya yükseltti. Emperyalistlerin desteğindeki İsrail burjuvazisi ve benimsediği siyonizm, Filistinlilere eşit ulusal haklar tanımak bir yana, yaşam hakkını bile zor tanıyor. İsrail ve katliamlarını kınayan CİPOML, Filistin halkının haklı direnişini sonuna kadar desteklemektedir.

Kürt sorunu, Filistin sorununun yanında bölgenin kadim bir sorunudur. Emperyalistler ile iş birlikçilerinin paylaşım mücadeleleri ile bu iki sorunun çözümsüzlüğü, bölgeyi fokurdayan bir kazan hâline getirmiştir. İsrail tüm saldırılarını derhâl durdurmalıdır. İşgal son bulmalı ve İsrail işgal ettiği tüm topraklardan çekilmelidir. Devlet kurma hakkı dâhil, Filistin ulusuna kendi kaderini tayin etme hakkı tanınmalıdır.

BAŞKAN – Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü.

Buyurun Sayın Hülakü.

31.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, sosyal medyada İsrail tarafından Gazze'de sivillerin öldürüldüğü gerçeğinin kanıtı olarak sunulan fotoğrafa ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Günlerdir sosyal medya platformlarında gezen bu fotoğrafa herkesin dikkatle bakmasını rica ediyorum. Bilgi kirliliğinin, dezenformasyonun ve savaşa karşı lanet etme ve kınama ikiye bölünmüş fotoğrafı buradadır. Sosyal medyaya meze edilmiş bu fotoğrafın Filistinli bir çocuğa ait olduğu, İsrail tarafından Gazze'de sivillerin öldürüldüğü gerçeğinin kanıtı olarak sunulmaktadır. Evet, Gazze'de insanlık suçu işleyenleri kınıyor ve Filistin halkının yanında olduğumuzu belirtmek istiyorum ancak bu fotoğraf Rojava'da çekildi, bu çocuk bir Kürt. Kürt olunca kulaklar duymaz, gözler görmez oluyor. Kürt halkı için sessizlik yemini eden, ikiye bölünmüş, sözde savaş karşıtlarının turnusolu olan bu fotoğrafa herkes iyi baksın. Türkiye'nin geldiği nokta, Müslümanlıkta samimiyetsizlik, barışta samimiyetsizlik, insanlıkta samimiyetsizliktir. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Saadet Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ait.

Buyurun Sayın Kaya.

32.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, açıklanan şeker pancarı taban fiyatına, emekli maaşlarına ve bu konudaki düzenlemelerin yasamanın yetkisinde olduğuna ve Kocaeli İzmit Belediyesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçları sebebiyle 435 adet gayrimenkulüne haciz konulmasına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün Tarım Bakanlığının şeker pancarıyla ilgili taban fiyat açıklaması oldu, 1.855 TL. Bu vesileyle tarım sektörünün ve çiftçilerimizin içerisinde bulunduğu hazin duruma işaret etmek üzere gündem dışı söz hakkımın ilk kısmını kullanmak istiyorum.

Elbette tarım, tarih boyunca bu topraklarda hem verimliliği hem çiftçilerimizin azmi sayesinde büyümüş ve gelişen bir sektördür. Dilimize pelesenk olmuş bir şekilde tarımda kendi kendine yeten 7 ülke arasında sayılan bir ülkeden bugün maalesef birçok ürünü ithal eden, üreticilerinin ise girdi maliyetlerini karşılayamayacağı bir sektör hâline dönüştü. Bu sektörün temel taşı olan çiftçilerimiz ise özellikle son yıllarda gerek artan girdi maliyetleri gerekse iktidar tarafından açıklanan taban fiyatlar sebebiyle oldukça zor günler yaşamaktadırlar. Düşük ürün fiyatları çiftçilerimizin emeklerini adil bir şekilde karşılamamakta ve ailelerin geçimini zorlaştırmaktadır. Her geçen gün çiftçilerimiz toprak ve tarımdan uzaklaşmakta ve ekilebilir alanlarımız maalesef azalmaktadır.

Şeker pancarı üreticileri de düşük şeker pancarı fiyatları sebebiyle çok sıkıntı çeken çiftçilerimizin başında gelmektedirler. Bu sorunlar özellikle küçük aile çiftçiliği geleneğini sürdüren şeker pancarı üreticileri açısından son derece büyük bir tehdittir çünkü şeker pancarı üreticileri son yıllarda düşük ürün fiyatlarıyla karşı karşıya kalmış; mazot, gübre ve ilaçlama gibi temel girdi maliyetleri ise yüksek bir seviyede seyretmiştir. Bu da onların kâr marjlarını daraltmakta ve sektördeki rekabetçiliklerine ciddi tehdit oluşturmaktadır. 2023 yılı üretim sezonu için Tarım Bakanlığının ton başına açıklamış olduğu 1.855 TL geçen yıla göre sadece yüzde 27 artışa tekabül etmektedir. Oysa girdi maliyetlerinin yüzde 100 arttığı, sadece akaryakıt maliyetlerinin, mazot maliyetlerinin seçimden sonraki üç ayda yüzde 100'ü aşan bir oranda arttığı bir dönemde şeker pancarı alım fiyatına yapılan yüzde 27'lik artış şeker pancarı üreticilerini sefaletle mahkûm etmekte, kendilerine âdeta "Ekmeyin, biçmeyin." denmektedir. Dolayısıyla, artan maliyetler sebebiyle bu fiyatın düşük kaldığını ve üreticilerin ton başına en az 2.500 TL'lik bir taban fiyat beklediklerini yüce Meclisin huzurunda tekrar gündeme getiriyorum; iktidarın bu konuda bir tedbir almasını talep ediyoruz. Yine, bu konulardaki çözümün basit olduğunu, adil fiyatlandırma ve girdi maliyetlerinin kontrolüyle çiftçilerimize destek olmamız gerektiğini, hele hele artık pandemi sürecinde kritik ve stratejik bir sektör olan gıdanın ve tarımın daha fazla desteklenmesi gerektiğini buradan tekrar ifade etmek istiyorum.

Bir diğer husus da aylardır, özellikle beş aydan beri, emeklilerimizin feryadıyla gündeme gelen emeklilerimizin aldığı maaş, daha doğrusu aldığı sefalet ücreti. Her geçen gün can yakıcı bir şekilde gündeme gelmeye devam ediyor ve bu gündemdeki ateşi belki de kısmen manipüle etmek için 5 bin TL'lik bir sadaka gündeme geldi. Elbette, iktidar partisi vaatlerde bulunabilir ama Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle övünen bir iktidarımız var ve bu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi bize pazarlanırken söylenen bir söz vardı: "Hükûmet sandıktan çıkıyor, Meclis sandıktan çıkıyor; dolayısıyla herkes kendi işini yapacak; Hükûmet kendi işini, Meclis de kendi işini yapacak." şeklinde bu sistem tanıtılmaya çalışılıyordu. Oysa yoğun olarak görüyoruz ki yasama organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisinde olan hususlarla ilgili Sayın Cumhurbaşkanı, bu konular henüz burada konuşulup tartışmadan, millete müjdelere vermede "Kasım ayında bu paralar cebinize girecek." şeklinde vaatlerde bulunmaktadır. Elbette biz emeklilerimize verilecek her kuruş artışını bir ileri adım olarak görürüz ama bu konudaki söz hakkının ve yetkinin de yasama organında olduğunu tekrar hatırlatıyoruz. Elbette Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu bunu bir yasama faaliyeti olarak da gündeme getirebilir ama Adalet ve Kalkınma Partisindeki milletvekili arkadaşlarımıza şunu hatırlatmak istiyorum ki siz bu Meclisin azınlık bir partisisiniz, 260 küsur milletvekiliyle bu kanunları buradan geçiremezsiniz. Dolayısıyla burada bulunan Adalet ve Kalkınma Partisi dışındaki diğer bütün milletvekilleri olarak -kendi beyanatları da bu doğrultuda olduğu için onlar adına da rahatlıkla bu hassasiyeti ifade ediyorum- emeklileri bu sefalet ücretine mahkûm etmeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Tekrar herhâlde...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolayısıyla bu konu yasamanın yetkisindedir. Sizler emekliyi 5 bin TL sadakayla aldatabileceğinizi zannediyor olabilirsiniz ama bu konu Meclise geldiği zaman -emeklilerin bu sorunu Adalet ve Kalkınma Partisinin vicdanını sızlatmıyor olabilir- Adalet ve Kalkınma Partisi dışındaki bütün partilerin milletvekilleri -ki bu konuda daha önce değişik vesilelerle bütün partiler hassasiyetlerini ifade etmişlerdi- Saadet Partisi olarak bizim de diğer partilerle beraber bir müzakere süreci yürüterek emeklilerimizin bir kereye mahsus 5 bin TL'lik bir sadakaya değil, seyyanen zamlarla ilgili maaşlarına artış yapılmasını ve bu artışın da Temmuz ayından itibaren emeklilerimizin gasbedilen haklarına ilave edilerek bunun 1 Temmuz itibarıyla yürürlüğe girmesiyle ilgili çalışmalarını yapacağımızı tekrar ifade ediyorum. Emeklilerin sorununa iktidar sahip çıkamayabilir ama Adalet ve Kalkınma Partisi dışındaki bütün milletvekilleri olarak buna sahip çıkma hususunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son bir dakika daha istirahat edeyim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – ...bir gayret içerisinde olacağımızı ve bu konunun ne AK PARTİ'nin ne de iktidarın tekelinde olduğunu, sadece ve sadece Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisinde olduğunu 260 küsur civarındaki AK PARTİ'li milletvekiline tekrar hatırlatıyorum.

Bir diğer hususta... Kendisi bu konuda bir dakika söz alıp dile getirecekti ama Doğan Demir Milletvekilimize ulaşan bir şikâyet: Kocaeli İzmit Belediyemizin Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçları sebebiyle 435 adet gayrimenkulüne haciz konuldu; oysa bu gayrimenkuller, konulan haciz miktarının çok çok üstünde. Söz konusu olan Adalet ve Kalkınma Partili bir belediye ise kendi mülkiyetlerindeki camileri bile SGK'ye satarak o borçları kapatabilmekteyken borcu çok aşan oranda gayrimenkullere haciz konulması bir belediyeyi değil, Kocaeli İzmit halkını cezalandırmaktır; bu ayrımcı tutumundan vazgeçerek İzmit halkımızın hizmet almasıyla ilgili bir engel çıkarmamalarını buradan ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili, Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya aittir.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

33.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit düşen Uzman Çavuş Mustafa Çakmak'a, Dünya Kız Çocukları Günü'ne, 7 Ekim sabahı İsrail ile Hamas arasında başlayan çatışmalara, Samsun'un farklı ilçelerinde Uzak Doğu menşeli kahverengi kocarca türü görüldüğüne, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının emekliye bir defaya mahsus verilecek 5 bin lirayla ilgili açıklamasına, Erdoğan'ın bugünkü grup toplantısında enflasyon konusunda vatandaştan fedakârlık istediğine, enflasyonla mücadele ve fahiş fiyata ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Yine bir şehidimiz var maalesef. Dün Pençe-Kilit Harekâtı operasyon bölgesinde şehit düşen kahraman Uzman Çavuşumuz Mustafa Çakmak'a Cenab-ı Allah'tan rahmet, kederli ailesine sabır diliyorum; Silahlı Kuvvetlerimizin ve milletimizin başı sağ olsun.

Bugün, Dünya Kız Çocukları Günü, kız çocuklarının cinsiyetlerinden ötürü maruz kaldığı eşitsizlik, eğitim hakkı, yasal haklar, kadına yönelik şiddet ve zorla evlilik konularında farkındalığın artırılması amacıyla gündeme taşınması amaçlanan bir gündür. İYİ Parti olarak kız çocuklarımızın eğitim hakkını savunuyor, erken yaşta evliliklerin yasalara uygun olarak denetlenmesi gerektiğine inanıyor ve kadına yönelik şiddete caydırıcı cezaların artırılmasını talep ediyoruz.

7 Ekim sabahı İsrail ile Hamas arasında başlayan çatışmalar gün geçtikçe şiddetlenerek devam etmektedir. İsrail tarafından okul ve hastane gözetmeksizin yapılan hava saldırıları neticesinde binden fazla Filistinli masum sivil hayatını kaybetmiştir. İYİ Parti olarak çatışmaların başladığı ilk günden itibaren taraflara itidal çağrısında bulunmuş, Birleşmiş Milletleri tarafları masaya oturtmak için adım atmaya davet etmiştik, sivillerin acımasızca hedef alındığı bir savaşın insanlık onuruyla bağdaşmayacağını ifade etmiştik fakat Birleşmiş Milletler tarafsız bir şekilde sağduyuyla yaklaşmak yerine Amerika, İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya'dan oluşan 5'li ortak mutabakatla İsrail'e destek verdiklerini açıklamışlardır. ABD ise bölgeye en büyük ve en donanımlı savaş filosunu göndererek ateşe benzin atmıştır. Gazze'de elektrikler kesilmiş, gıda ve su boykotu bölge halkına uygulanmaya başlanmıştır. Zarar gören ve zulme uğrayan yine Gazzeli siviller ölmüştür. İsrail'in Hamas'ı cezalandırma gerekçesiyle başlattığı ve Batılı ülkelerin kayıtsız şartsız destek verdiği sivil katliamına karşı İslam İşbirliği Teşkilatı hâlâ sessizliğini korumaktadır. Süreç her zaman alışık olduğumuz gibi hem Birleşmiş Milletlerin hem de İslam ülkelerinin sessizliğiyle ilerlemektedir. İYİ Parti olarak bu durumu kabul etmemiz mümkün değildir. Dışişleri Bakanlığımızın konu hakkındaki hariciye tutumunu itidalli buluyoruz fakat Hükümet önümüzdeki süreçte Filistin sorununun çıkmaza gireceğini iyi tahlil etmeli ve iki taraflı silahların susması için daha güçlü ve kararlı diplomatik adımlar atmaktan çekinmemelidir.

Kosova'nın kuzeyinde aylardır süren gerginlik 24 Eylül sabahı silahlı Sırpların ateş açması sonucu 1 Kosovalı polisin ölmesiyle dünya kamuoyunun gündemine yeniden gelmiştir. Sırpların bölgede gerginliği tırmandırmasının altında yatan asıl sebep Kosova'ya egemenlik sorunudur. Sırbistan on beş yıldır Kosova'nın bağımsızlığını hazmedememiş, hâlen Kosova'yı Sırbistan toprağı olarak tanıtmaya politikasıyla hareket etmektedir. Başta NATO olmak üzere, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesinin Kosova'nın kuzeyinde meydana gelen olaylar için barışçıl ve çözüm odaklı adım atması gerekmektedir. Sırbistan'ın saldırgan tutumunu ve kan dökme eylemlerini şiddetle kınıyor, hayatını kaybeden Kosovalı kardeşimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum. İYİ Parti olarak dost ve kardeş Kosova'nın dün olduğu gibi bugün de yanındayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; memleketim Samsun'un farklı ilçelerinde Uzak Doğu menşeli kahverengi kokarca türü görülmüş olup fındık başta olmak üzere tarımsal üretimde önemli kayıplara neden olmaktadır. Kahverengi kokarcanın hızlı üreme gücü, yayılma kapasitesi ve yüksek zarar vericiliğiyle Gürcistan'daki fındık üretimine yüzde 80 oranında, Artvin bölgesinde ise yüzde 40 oranında zarar verdiği tespit edilmiştir. Dünyanın en büyük fındık üreticisi unvanına sahip olan ülkemizde fındık 400 binden fazla ailenin geçimini sağlamakta olup yaklaşık 9 milyon insanımızı da doğrudan ilgilendirmektedir. "Kahverengi kokarca" isimli bu zararlı türle mücadelede eksik kalınması sonucunda fındık üretim kapasitemiz ciddi bir tehditle karşı karşıya kalacak olup fındık üreticisi vatandaşlarımız mağdur olacaktır. Bu bağlamda konu hakkında Tarım ve Orman Bakanlığını ivedilikle tedbir almaya davet ediyoruz, vatandaşın yalnız başına alacağı tedbirler çözüm olmamaktadır, toplu bir şekilde bu zararlıyla mücadele etmek gereği ortadadır. Buna da Tarım Bakanlığının bir an önce başlaması lazım yoksa iş işten geçmiş olacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündeme ilişkin olarak da birkaç tane konuya değinmek istiyorum.

Bugün Çalışma Bakanı, Sayın Cumhurbaşkanının dün 5 bin TL olarak verdiği müjdenin çok karşılık bulduğunu ifade etmiştir. Bunu nasıl ölçtüler, biz gerçekten çok merak ediyoruz. Bizi arayan emekliler bundan ciddi üzüntü duyduklarını, hayal kırıklığı yarattığını, "Biz sadaka istemiyoruz." diye tepkilerini dile getirirken bunun olumlu karşılık bulduğunu söylemesi Çalışma Bakanına yakışmamıştır. Ayrıca, çalışan emeklilerin de dışarıda tutulmasını yani bu anayasal adaletsizliği de savunan bir Çalışma Bakanını maalesef gördük fakat şöyle de bir itirafta bulunmuştur: "Hedefimiz geçim sıkıntısı yaşayan ve zor durumda olan emeklilerimizi desteklemek." diyor Çalışma Bakanı. Buradan kendisine soruyorum: Bir defa, yüz yılda bir verilen bir 5 bin lirayla bu geçim sıkıntısı giderilmiş mi oldu? Böyle bir mantık nasıl olabilir? Bunu anlamak mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Yapılması gereken şey bellidir, Sayın Cumhurbaşkanı -dün ifade ettim buradan- seçim öncesinde verdiği sözü tutmalıdır, memurlara ne verildiyse aynısının emeklilere yansıtılması lazım. Bu bağlamda da 8 bin lira seyyanen artışın verilmesi ve üzerine de enflasyon kadar zam verilmesi gereği ortadadır. Tutamayacaksanız bu sözleri vermeyecektiniz, bu sözler üzerine seçim kazanmış olup şimdi bunun üzerine yatmak kabul edilemez.

Şimdi, Sayın Erdoğan bugünkü grup toplantısında enflasyon konusunda vatandaştan fedakârlık istedi, bunu da anlamak mümkün değil; vatandaş daha ne fedakârlık yapacak? Yani 2019'dan beri, bakın, TÜİK'in açıkladığı rakamlarla konuşuyoruz değerli arkadaşlar, ücretlilerin millî gelir içindeki payı dramatik bir şekilde düşmektedir. Bunun anlamı, çalışanların -emekliler de burada şey yapılıyor- millî gelirdeki payının dramatik bir şekilde düştüğü bir ülkede siz hâlâ vatandaştan fedakârlık istiyorsunuz. Vatandaşın alım gücü azalmıştır, Türkiye ciddi bir barınma ve gıda krizi yaşamaktadır, çocuklar okula aç gitmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Yıl böyle bir ortamda vatandaştan fedakârlık istemek bu meselenin hiç anlaşılmadığı anlamına gelmektedir. Bugün açlık sınırı 13.334 lira, şimdi 7.500 lira emekli maaşı ve bu yaygın maaş, yaygın olarak insanların aldığı emekli maaşı açlık sınırının 5834 lira altındadır. Yıl sonunda bu 2 bin lira daha artacak, 7.800 lira altında kalacak. Hâlâ çalışma yapıyorlar, ne çalışma yaptıklarını biz çok merak ediyoruz. Asgari ücrette de aynı şekilde; açlık sınırının yaklaşık 2 bin lira altında bir asgari ücret var ve yıl sonunda bu, 4 bin liraya kadar yükselecek. Yani Türkiye'de insanlar bugün açlık sınırında gelir elde ederken Sayın Cumhurbaşkanı hâlâ millettten fedakârlık bekliyor; bunu anlamak mümkün değildir. Enflasyonla mücadeleyi Hükümet yapacaktır, kurumlar yapacaktır; vatandaşın enflasyonla mücadele yapacak bir durumu yoktur, fedakârlık yapacak bir durumu da kalmamıştır.

Çiftçi de perişan hâledir. Bakın, bu yıl buğday, ay çekirdeği, çeltik ve arpa -şimdi şeker pancarı da bunun içerisine girecek- fiyatları, değerli arkadaşlar, TMO'nun açıkladığı fiyatlara bakmayın, geçen yılın altındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Özellikle seçim bölgemden de bu rakamları biliyoruz. Geçen yıl millet 6.500 liradan buğdayını sattı, bu yıl buğdayı 5.500 liradan sattı vatandaş; bilemediniz, bir miktar yükseldi, 6 bin liradan sattı. Girdi fiyatlarının yüzde 100 arttığı bir ortamda hâlâ çiftçi ürününü geçen yılın altındaki bir fiyatla satıyor ve Cumhurbaşkanı tutuyor, hâlâ millettten fedakârlık

istiyor.

“Enflasyonun üstesinden gelecek program uyguluyoruz.” diyor Sayın Cumhurbaşkanı bugün grup toplantısında. Program anlaşıldı; emekliyi açlığa mahkûm etmek, sefaletle mahkûm etmek, enflasyonun altında çalışanları ezdirmek. Mehmet Şimşek de dün A Haber’de bunu söyledi, açık bir şekilde “Çalışanları enflasyona ezdireceğiz.” anlamına gelen cümleler kullandı Sayın Mehmet Şimşek. Uyguladıkları program bu; ÖTV’yi artırmak, KDV’yi artırmak. Yaygın olarak vatandaşa en adaletsiz vergileri artırarak bir program uygulanması mümkün değildir. Biz bu programı kabul etmiyoruz.

Enflasyon beklentilerinin bozulmasından Sayın Cumhurbaşkanı şikâyet ediyor. Kim bozdu bu enflasyon beklentilerini? Ya, sizin yanlış politikalarınız bozdu; sizin para politikanız, sizin maliye politikanız, Hükûmetin yanlış politikaları bu enflasyon beklentilerini bozdu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim Başkanım.

Şimdi, bu net bir şekilde ortadayken, hâlâ yani enflasyon beklentilerinden bozulmak, bozulduğundan şikâyet etmek anlaşılır bir şey değil. İktidar makamı şikâyet makamı değil arkadaşlar, İktidar makamı çözüm makamı. Çözemiyorsanız çeker gidersiniz. Bu milleti daha fazla açlığa, sefaletle mahkûm etmenin bir şeyi yok.

Şimdi, fahiş fiyattan bahsediyor, fahiş fiyatla vatandaşla mücadele istiyor. Ya, fahiş fiyatın da nedeni sizin yanlış politikalarınız. Dolayısıyla, topyekûn bir program uygulanması lazım. Bunlar “enflasyonla mücadele programı” derken -Sayın Berat Albayrak’tan alıştığz buna- tim kurmuşlardı, soğanla mücadele, soğan tüccarlarıyla mücadele ettiler, şimdi de “fahiş fiyat” diye bir şeyler tutturdular; bu değil, bunlarla enflasyon çözülemez. Zaten çözülemeyeceğini Merkez Bankası söylüyor, “Gelecek yıl hazirana kadar enflasyon bu ülkede tırmanacak.” diyor Türkiye’nin bir kurumu. Bunun karşısında maalesef hiçbir şey yapmayan bir iktidar var. Bataklığı kurutmak yerine sivrisineklerle uğraşan anlayıştan artık vazgeçmek gerekiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’a ait.

Buyurun Sayın Akçay.

34.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Pençe Harekât bölgesinde şehit olan Piyade Uzman Çavuş Mustafa Çakmak’a, 10 Ekim Dünya Ruh Sağlığı Günü’ne, Genel Kurul gündemine ve Türkiye’nin farklı coğrafyalarda vuku bulan tüm anlaşmazlıkların giderilmesinde önemli roller üstlendiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün, Pençe Harekât bölgesinde şehit olan Piyade Uzman Çavuş Mustafa Çakmak’a Allah’tan rahmet, yakınlarına ve aziz milletimize başsağlığı diliyoruz. Türkiye, adı ne olursa olsun, hangi kılığa girerse girsin terör örgütleriyle mücadelesini kararlılıkla yürütecektir.

Sayın Başkan, toplumda ruh sağlığı ve ruh hastalıklarının farkındalığını ve anlaşılabilirliğini artırmak amacıyla 1992 yılından beri 10 Ekim Dünya Ruh Sağlığı Günü olarak kabul edilmiştir. Ruhsal hastalıklar toplumun bütününü ilgilendiren bir sorundur. Pandemi, iklim krizinin neden olduğu afetler, enerji krizi, savaşlar ve tüm dünyada baş gösteren ekonomik zorluklar gündelik hayattaki stresi de artırmaktadır. Birçok ülkede yapılmış olan toplum taramaları, ruhsal hastalıkların sanılandan daha yaygın olduğunu göstermektedir; günümüzde her 4 kişiden 1’inin yaşamlarının bir döneminde ruhsal hastalıklardan etkilendiğini ortaya çıkarmıştır. Günlük yaşamın getirdiği sorunlar, stres, kaygı ve travma nedeniyle ruhsal yardıma ihtiyaç duyanların sayısı da artmaktadır. Ruhsal hastalıklar birçok bedensel hastalığın aksine genç yaşta ortaya çıkmakta ve üstelik birçoğu da kroniktir; hatta ömür boyu sürebilmektedir.

Ruhsal hastalıklar tedavi edilemediği zaman ciddi yeti ve iş gücü kaybına, ailevi ve sosyal sorunlara da yol açmaktadır. Bu hastalıkların doğrudan ve dolaylı ekonomik maliyeti de ayrı bir bahistir. Gelişmiş ülkelerin tamamında ve gelişmekte olan ülkelerin de birçoğunda ruh sağlığı yasası bulunmaktadır ve ne yazık ki ülkemizin bugüne kadar bir ruh sağlığı yasası da olamamıştır. Tüm bu sorunlarla; şuurlu, programlı ve etkili şekilde başa çıkabilmek için; bilimsel, önleyici, koruyucu, hasta ve hizmet merkezli; hakların, sınırların, yetkilerin açık ve net olarak belirlendiği bir ruh sağlığı yasasına ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak 26’nci ve 27’nci Yasama Dönemlerinde ruh sağlığı yasa teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmuştuk ve bu konuda kapsamlı çalışmaları da yürütmüştük. Tüm tarafların katılımıyla uzun bir hazırlık ve çalışma sonucu hazırladığımız bu yasa teklifinin, inşallah, önümüzdeki süreçlerde görüşülüp yasalaşmasını arzu ediyoruz.

Sayın Başkan, ayrıca, bu bağlamda üniversitemizde politik psikiyatri bölümleri bulunmakta, dersleri okutulmakta. Bu konuda çalışmalar da yapıldığını biliyoruz fakat bu politik psikoloji dışında Türkiye’de üniversitemizde tıp fakülteleri bünyesinde bir politik psikiyatri çalışmalarının da yoğunlaştırılması, bu derslerin daha yaygın olarak görülmesi, hatta bu politik psikiyatri enstitülerinin de kurulmasında, biz, siyaset psikolojisi açısından bu bilimsel çalışmaların yapılmasının da topluma çok faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Sayın Başkan, Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücü (UNIFIL) kapsamında Lübnan’da bulunan Türk askerinin görev süresinin bir yıl daha uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresini biraz sonra görüşeceğiz ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kapsamındaki bu çalışmaya, UNIFIL’e Türk Silahlı Kuvvetleri de katkı sağlamaktadır.

2006 yılında yaşanan İsrail-Lübnan savaşı sonrasında Lübnan’da barışın tesisi ve idamesi amacıyla Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücü oluşturuldu. Ülkemizin de kuvvet katkısında bulunduğu UNIFIL’in varlığı sayesinde Lübnan-İsrail sınırındaki göreceli sakinlik devam etmektedir. Türkiye, barış odaklı dış politika vizyonu doğrultusunda bölgesinden başlayarak tüm dünyada sulhun hâkim kılınması için yoğun çabalar sarf etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkiye, Avrupa’dan Latin Amerika’ya, Asya’dan Afrika’ya kadar farklı coğrafyalarda vuku bulan tüm anlaşmazlıkların giderilmesinde önemli roller üstlenmektedir. Çatışma ve ihtilafların çevrelediği bölgenin tam ortasında yer alan istikrar unsuru güçlü bir ülke olarak Türkiye, sorunların değil çözümlerin bir parçası olmamızı sağlayacak inisiyatifler almaktadır.

Ülkemiz, UNIFIL’e yaptığı katkılarla barışı koruma hareketinin etkin biçimde icrasında önemli bir işlev üstlenmektedir. Nitekim Türk Silahlı Kuvvetleri, Lübnan’da, UNIFIL kapsamında, köy okullarının elektrik ihtiyacının karşılanması, okullara saha yapılması, köylere sağlık ocağı yapılması, su depoları ve yol inşaatları gibi pek çok projeyi hayata geçirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 2020 yılındaki Beyrut Limanı patlaması sonrasında da yine Lübnan’a ve Lübnan halkına ilk elden yardıma koşan Türkiye Cumhuriyeti olmuştur.

UNIFIL'de görev yapan birliklerimizin sergilediği üstün performans diğer katılımcı ülkeler tarafından olduğu kadar Lübnan halkı tarafından da kuvvetle desteklenmekte ve takdir edilmektedir.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Söz sırası, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a ait.

Buyurun Sayın Oluç.

35.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kürt yazar Mehmed Uzun'un vefatının 16'ncı yıl dönümüne, infaz yakmalara ve idari gözlem kurullarına, cezaevlerindeki işe bedellerine, mahkûmlardan alınan elektrik ve su parasına, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in bir televizyon programında enflasyonla ilgili yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, kendisine “Ben ruhu zedelenmiş, sesi kısılmış, kendisini ifade etmekte güçlük çeken insanların yazarıyım.” diyen Kürt yazar Mehmed Uzun'un aramızdan ayrılışının 16'ncı yıl dönümü bugün. Her yazdığı öykü ve roman halkların hassasiyetlerini, birlikteliğini ve barışını içerdiği için bugün herkes tarafından özlemle anılıyor. Bundan ötürü bugün yaklaşık 50 dile çevrildi kitapları. Gerçeğe ve kalemin gücüne bağlı kalarak verdiği özgürlük mücadelesinin ürünleri bugün herkesin dilinde, herkesin kütüphanesinde; “Nar Çiçekleri” “Dicle'nin Sesi” “Ruhun Gökkuşağı” “Bir Dil Yaratmak” “Aşk Gibi Aydınlik Ölüm Gibi Karanlık” “Abdalın Bir Günü” “Kader Kuyusu ve Yitik Bir Aşkın Gölgesinde” gibi ölümsüz eserleriyle yaşamaya devam ediyor Mehmed Uzun. Bir dünya edebiyatçısıdır Mehmed Uzun ve eserlerini büyük ölçüde sürgünde vermek zorunda kalmıştır. Mehmet Uzun'un adı, örneğin Diyarbakır'da adı verilen parklardan indiriliyor kayımlar tarafından; büyük bir acı ve gerçekten büyük bir öfke yaratıyor. Uzun'a sözümüz olsun, adını tekrar o çok sevdiği şehirlerde en güzel yerlere vereceğimiz günler gelecek. Tekrardan saygı ve özlemle anıyoruz Mehmed Uzun'u.

Cezaevlerindeki sorunları sık sık dile getiriyoruz ve sürüyor, asla çözüme ulaşmadı birçok konu. Şimdi, bir tanesi bu infaz yakmalar meselesi: Biliyorsunuz, Covid-19 pandemisi gerekçe gösterilerek 2020 yılında, burada, infaz mevzuatında değişiklik yapıldı, adli hükümlülerin infaz süresinde indirim yapıldı ve siyasi hükümlüler bakımından hiçbir değişiklik yapılmadı. Bu yasa yürürlüğe girdi ve düzenlemeyle kişilerin cezaevlerinden çıkmaları “idare ve gözlem kurulu” adı verilen kurulun keyfiyetine bırakıldı. Biz o zaman da bunu eleştirdik 2020 yılında yani pandemi nedeniyle adli hükümlülerin bu ayrıcalıktan faydalanmalarını elbette ki iyi bulduk ama siyasi hükümlülere, siyasi mahpuslara, tutuklulara bunun uygulanmamasını çok ağır bir şekilde eleştirdik. Her ne kadar bu idare ve gözlem kurullarının çalışmasını Adalet Bakanlığı, hükümlülerin toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı ve iyi hâlin belirlenmesinin buna göre belirlendiğini söylese de en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tuttuklarını söylese de hepimizin bildiği gibi asıl bu iş böyle olmuyor. Bu idare ve gözlem kurulları hakları olmamasına rağmen, görevleri olmamasına rağmen âdeta mahkemeler gibi çalışıyorlar ve suistimalde bulunuyorlar yani -içlerinde savcı ve hâkim de yok üstelik bu idare ve gözlem kurullarının- yıllarca, uzun yıllar boyunca cezaevinde yatmış olanların infazlarını yakıyorlar, üst üste defalarca yakıyorlar ve cezaevlerinden çıkmalarını engelliyorlar. Örneğin, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde 14 kadın mahpusun tahliyesi aylardan beri engelliyor. Mukaddes Kubilay, Sabite Ekinci, Rozerin Kurt, Jiyan Ateş, Nejla Yıldız, Sedef Demir, Dilan Oynaş, Özlem Demir, Sermin Demirdağ, Nedime Yaklav; bunların cezaları kimisinde 2 kez kimisinde 3 kez -yıllarca hapis yatmışlar- dokuz-on beş ay arası uzatılıyor ve tekrar cezaevinde kalmak zorunda kalıyorlar. Bunun adına hukuk diyemeyiz, hukukla alakası olmayan bir iş ve diyorum: Suistimalde bulunuyor, idare ve gözlem kurulları görevleri olmayan bir işi yapıyorlar ve suistimal ediyorlar ve mahkemenin verdiği cezanın infazı tamamlanması için, tahliye edilebilmeleri için her şey gerçekleştirmişken bunlar mahkûmlara yeni ceza vererek cezaevlerinde kalmaya devam etmelerine yol açıyorlar. Adalet Bakanlığına çağırı yapıyoruz, defalarca söyledik, bir kez daha söylüyoruz: İdare ve gözlem kurullarının bu hukuksuz kararlarına, hukuku çiğneyen, her türlü insan hakkını ayaklar altına alan ve görevleri olmamasına rağmen bunu yapan idare ve gözlem kurullarının bu hakları yoktur ve ellerinden bu uygulamalar alınmalıdır; Adalet Bakanlığına çağırımız budur, bu hukuksuzluğa bir an evvel son verilmelidir. İdare ve gözlem kurulları mahkeme değildir, kendilerini uyarıyoruz; bu insan hakkı çiğnemesi olayına son vermeleri gerekiyor, açıkça uyarıyoruz.

İkincisi: Cezaevlerinde o kadar çok sorun var ki... “İşse bedelleri” diye bir mesele var, birçoğunuz belki farkında değilsinizdir. Türkiye'deki hapishanelerde mahpusların uğradığı haksızlıklar cezaevinden çıktıkları zaman bile yakalarını bırakmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – İşse bedelleri isteniyor, biliyorsunuz, mahkûmlardan. Yıllarca sağlıklı, yetersiz ve kötü yemeklerle besleniyorlar, hatta, çoğu zaman yemedikleri yemekler de oluyor ama 3 öğün yemek için belirlenen işe bedeli günde 50 Türk lirası -şimdi, bu koşullarda- yani 16 Türk lirası 1 öğünde işe bedeli olarak saptanıyor. Yani 16 lirayla kim, nasıl beslenir, bunu herkes bir düşünsün. Demek ki yetersiz besleniyorlar, demek ki sağlıklı besinlere mahkûm ediliyorlar. Ama bu, bu durum yetmiyor, cezaevinden çıktığı zaman mahkûmlardan cebrî icra yoluyla aslında yiyemediği ve yemediği yemeklerin de parası isteniyor. Bakın, cebrî icra yolu diyorum; evlerine icra gidiyor ya! Bu olacak iş değil. Neden olacak iş değil?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Düşünün, otuz yıl cezaevinde yatmış bir kişi, cezaevinden çıkıyor; evine icra gidiyor işe bedelini almak için. Bunun hakikaten ne sosyal devletle ne hukuk devletiyle alakası yok. Cezaevlerinin genelinde yoksullar yatıyor, biliyorsunuz yani bu siyasi mahkûmlar için, mahpuslar için de geçerli; adli tutuklular ve hükümlüler için de geçerli. Kendi ihtiyaçları için bile bazen bütçeleri olmuyor, orada hayatlarını geçindirebilmek için ama onlara bu işe bedelleri çıkarılıyor.

Bu konuda Mecliste grubu bulunan partilere de çağrı yapıyorum, Adalet Bakanlığına da çağrı yapıyorum: Bir an evvel bir çözüm bulunmalıdır, bu mahkûmlardan cebrî icra yoluyla bu işe bedellerinin alınmasına son verilmelidir. Ha, bir de biliyorsunuz, burada geçen sefer de konuşmuştuk; mahkûmlardan elektrik ve su parası da alınıyor, üstelik zamlı para alınıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayınız Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Yani bu büyük bir haksızlık ve adaletsizlik, mutlaka bu konuda bir çözüm üretilmesi gerekiyor.

Şimdi, sayın vekiller, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek katıldığı bir televizyon programında dedi ki: “Yüksek ücret artışları yüksek enflasyona sebep oluyor. Bizim bu kısır döngüyü kırmamız lazım.” Yani enflasyonun sebebi yüksek ücret artışlarıymış, el insaf ya! Açlık sınırı 15.500 lira olmuş, yoksulluk sınırı 47 bin lirayı bulmuş ve bu durumda suç ücretlere atılıyor yani ücret artışları enflasyonu yükseltiyormuş. Öyle mi gerçekten? Yani 8.500 liraydı asgari ücret, 11.400 liraya yükseltildi; 2.900 lira zam yapıldı asgari ücrete. Bu mu enflasyonu körükledi? Milyonlarca emekliye hiç zam vermeyip 7.500 lira ücrete mahkûm

etmek mi yüksek ücret artışı oluyor? 7.500 lira alan emekli mi enflasyonu artırdı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Enflasyonu 11.400 lira alan milyonlarca asgari ücretli mi yükseltti? Bunun böyle olmadığını hepimiz biliyoruz değil mi? Yani resmî enflasyon yüzde 62'ye ulaşmış, gayriresmî enflasyon üç haneli rakamlara ulaşmış ve buna rağmen Mehmet Şimşek diyor ki: “Bizim bu kısır döngüyü kırmamız lazım. Yüksek ücret artışları yüksek enflasyona sebep oluyor.” Bunun doğru olmadığını biliyorsunuz. Kim yarattı bu enflasyon ortamını, kim yarattı? Türk tipi ekonomi modeli ilan ediyordu sizin bir bakanınız. “Türk tipi ekonomi modeliyle enflasyonla büyüyeceğiz.” “Türk lirası daha fazla düşmez.” “Nas-faiz, enflasyon-faiz politikaları...” Bunları kimler söyledi, hatırlıyorsunuz değil mi? Sizin Genel Başkanınız ve Hazine ve Maliye Bakanınız söyledi. Ve sonuç olarak bugünkü duruma -hem sizin Genel Başkanınız büyük ekonomist hem de Hazine ve Maliye Bakanı, o da büyük ekonomistmiş, onu da gördük- Türk tipi ekonomi modeliyle bu hâle gelindi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bitirdim efendim.

BAŞKAN – Tamamlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Ücretlerin artmasıyla bu işin alakası yoktur. Türk tipi ekonomi modeli yani sizin ekonomik tercihleriniz Türkiye'nin ekonomisini bu hâle getirdi. Orta sınıfı yoksullaştırdı, yoksulları açlık sınırına yaklaştırdı, dar gelirlinin alım gücü düştü, orta sınıf gücünü kaybetti, işçiler, emekçiler, emekliler, çiftçiler, dar gelirli, esnaf büyük sorunlarla yüz yüze kaldı. Bunu bir kez daha vurgulamış olalım. Ve ekonomi politikalarınızı düzeltmediğiniz müddetçe de Türkiye'de dar gelirli olanlar, ücretleriyle geçinmek zorunda kalanlar büyük sorunlar yaşamaya devam edecek. Bunu bir kez daha vurgulamış olalım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a aittir.

Buyurun Sayın Başarır.

36.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne, emekliye müjde olarak verilen 5 bin liralık ödemenin emeklileri ikiye böldüğüne, enflasyona, bugün yapılan AKP grup toplantısında Cumhurbaşkanının söylediklerine, uyuşturucunun millî güvenlik sorunu olduğuna, Küresel Organize Suç Endeksi'nin 2023 rakamına göre Türkiye'nin sıralamadaki yerine ve Türkiye'yi bu hâle getirenlerin neden hesap vermediğine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, bugün 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü. Temennimiz, bütün kız çocuklarının yüzünün gülmesi ama tüm ülke, grubumuz, diğer gruplar da biliyor ki kız çocuklarımızın büyük sorunları var. Evet, kız çocukları cinsiyetlerinden dolayı ayrımcılığa uğruyor; çocuk yaşta zorla evlendiriliyor, şiddete ve yoksulluğa maruz kalıyor; eğitim, beslenme, güvenli yaşam hakları gözetilmiyor. Bu nedenlerle kız çocuklarının güçlendirilmesi, karşılaştıkları zorluklara ve ihtiyaçlarına dikkat çekmek ve bunların tartışılmasını sağlamak önemli. Kız çocukları ile erkeklerin okullaşma oranları neredeyse aynı ama ne yazık ki 600 bin kız çocuğumuz okula gidemiyor yani erkeklerle göre 600 bin daha az kız çocuğu okullara gidebiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - TÜİK'e göre 2002'den 2022'ye kadar 742.565 kız çocuğu evlendirilmiş. 2022'de 11.520 kız çocuğu evlendirilmiş ve bu sayı dinî nikâh ve gayriresmî evlilikleri de kapsıyor. İnsan Hakları Derneğinin verilerine göre 2001-2022 yılları arasında 18 yaş altında 2 milyon 88 bin 925 çocuk doğum yapmış.

Evet, maalesef ki çocuklarımızı koruyamıyoruz, haklarını koruyamıyoruz. “Taşınmaz sistem” denen yani... Köylerden eğitime taşımayla götürebildiğimiz çocuklara baktığımız zaman, büyük oranda kız çocukları okula gidemiyor. O yüzden onlara eşit, adil, özgür bir dünya sağlamalıyız. Bu görev en çok da Meclise düşüyor; bunu hep beraber yapabiliriz, hep gündeme getirmeliyiz ve haklarını korumalıyız.

Emekliye yapılan haksızlığı ve hadsizliği sürekli olarak vurgulayacağız. Bu bir müjde değil; bu, utanç verici bir mesele. Bakın, emekliyi ikiye böldüler; bugün, ülkede tartışılan konu çalışan emeklilerin işten geçici olarak ayrılıp bu parayı alıp alamayacağı. İşverenler bizi arıyor, “Ne yapalım?” diyor. Çünkü eğer ki bir emekli, taksicilik, pazarcılık yapıyor ya da inşaatla çalışmak zorunda kalıyorsa bunu yokluktan yapıyor, keyfinden yapıyor. O yüzden, Anayasa'ya aykırı olan bu durumun bir kez daha gözden geçirilmesi önemli.

İkinci bir durum: 7.500 lira... O parayla geçinemediklerini Cumhurbaşkanı da Bakan da biliyor, bunu itiraf da ediyorlar. Ya, neden ocağı bekliyoruz. 5 bin lirayla -zaten biz Kurban Bayramı'nda 15 bin lirayı vereceğimizi söylemiştik- 10 kilo et alamıyorlar ya da 15 kilo peynir alamıyorlar; bu dönemin, bu çağın çok gerisinde bir para. Bunun farkında değiller mi? En az 20 bin lira olmalıydı.

Bir kez daha söylüyorum: Bakın, Komisyon toplandı, bu 5 bin lira geliyor; gelin, bunu en az asgari ücret yapalım, ocağı beklemeyelim. Gelin, bir kez ödenecek parayı en az 20 bin lira yapalım, çalışan-çalışmayan ayrımını kaldıralım. Yarın burada yasalarsa Anayasa Mahkemesine gider, iptal olur ya da bir emekli bizzat başvurur, yine iptal olur çünkü eşitlik ilkesine aykırı. Sayın Grup Başkan Vekili de söyledi “Zamların, enflasyonun sebebi yüksek maaşlar.” yani orada da emekli, memur, işçi suçlu oldu. Böyle bir iktidar yok, teflon tava gibi hiçbir şey yapışmıyor. Enflasyon artıyor, maaşlar suçlu oluyor. Ya, bir parça aynaya bakmalılar bence, neden bu ülke bu durumda? Son on yılda özellikle uygulanan ekonomik programlar... Ya damadı getirirsin ya Nebati'yi getirirsin ve kararları sen verirsin, ondan sonra da suçlu emekli ya da Cumhuriyet Halk Partisi olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bugün AKP grup toplantısında Sayın Cumhurbaşkanı şunu söylüyor: “Ucuz marketlere gidin.” Çok güzel fikir de bir de nereye gideceğimizi söyleseydin; çok güzel fikir, harika fikir. Bilmiyorum, değerli milletvekili arkadaşlarıma soruyorum: X marketi ile Y marketi arasında yüzde 100, yüzde 50 fark mı var? İnsanlar, emekli zaten bırakın pazardan alışveriş yapmayı, akşam sekizden sonra pazarda ezilmiş domatesi, sebzeyi, meyveyi topluyor ama Cumhurbaşkanımız bize ucuz market tavsiye ediyor ve bunun sorumlusu olarak da yine CHP'yi suçluyor; gerçekten akıl tutulması.

Diğer bir konu uyuşturucu -hep söylüyoruz- millî güvenlik sorunudur, çeteler bir millî güvenlik sorunudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bakın, Küresel Organize Suç Endeksi'nin 2023 rakamına göre Türkiye, Avrupa ülkeleri bakımından uyuşturucu ticaretinde 1'inci sırada, dünyada 14'üncü sırada. Raporda küresel kokain kaçakçılığının Türkiye'de artan rolüne dikkat çekilmiş. Şimdi, 2014 yılında toplam 1.725 kilo uyuşturucu madde yakalanırken bugün, yılda 69 bin kilo uyuşturucu madde yakalanıyor. Ülke neden bu hâle geldi? Bakın, tablolarla vermişler, 2014; 2022; Süleyman Soylu dönemi, inanılmaz bir

artış var; 2023'te biraz düşmüş. Yine, üzümlere söylüyorum, memleketim Mersin... Dünyadaki haritada oklar Mersin'i gösteriyor, Türkiye'yi gösteriyor mavi oklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bununla ilgili bir çözüm yok mu?

Ben buradan Meclise söylüyorum: 2022'ye kadar tavan yapmış, 2022'den sonra biraz düşmeye başlamış. İşte, Ayhan Bora Kaplan soruşturması, Yargıtay üyesi, Süleyman Soylu'nun ilişkileri; bunlar yargıya taşınıyor, bu Emniyet görevlileri açığa alınıyor ama neden Türkiye'yi bu hâle getiren bu insanlar hesap vermiyor ve hâlâ İçişleri Komisyonunda? Bunu sormak hakkım, bunu verilerle görüyorum ben.

Bir kez daha söylüyorum: Uyuşturucu ve çeteler bir millî güvenlik sorunudur. Yeni Bakan etkin bir şekilde uğraşmaya çalışıyor ama önünde büyük setler var. Geçmişe mutlaka ki gitmeli, sorumlulara mutlaka ki gitmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ayhan Bora Kaplan ve Süleyman Soylu, Yargıtay, yargı ilişkileri mutlaka açığa çıkmalı çünkü Türkiye, Avrupa'da ve dünyada bu tabloyu hak etmiyor.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'na ait.

Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

37.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, sınır ötesinde terör örgütü PKK/YPG'ye karşı gerçekleştirilen operasyonları kahramanca icra eden güvenlik güçlerine, AK PARTİ'nin 4'üncü Olağanüstü Büyük Kongresi'ne, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'ne, Türk diplomasisinin 500'üncü yılına ve cumhuriyetin 100'üncü yılında Türkiye Yüzyılı'nın inşasına ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; ülkemizin ve milletimizin beka ve güvenliği için sınır ötesinde terör örgütü PKK/YPG'ye karşı gerçekleştirilen başarılı operasyonları kahramanca icra eden güvenlik güçlerimizin Rabb'im yâr ve yardımcısı olsun. Sınırlarımızı terör örgütlerinin tamamından temizleyene kadar kararlılıkla mücadeleye devam edeceğiz, bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Yine, cumartesi günü, kuruluşundan itibaren milletimizin teveccühüne nail olan AK PARTİ'mizin 4'üncü Olağanüstü Büyük Kongresi'ni büyük bir coşkuyla gerçekleştirdik. Türkiye'nin dört bir yanından AK PARTİ'ye gönül veren on binler, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın yeniden genel başkan seçildiği tarihî güne şahitlik etmek için Ankara'ya akın ettiler. Bir kez daha Gazi Meclis çatısı altında Sayın Genel Başkanımızı ve MYK, MKYK ve partimizin kurullarında görev alan arkadaşlarımızı tebrik ediyorum.

Bugün 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü. Türkiye'nin de öncülüğünde, 2012 yılında, sahip oldukları haklardan tam ve etkili bir şekilde faydalanamayan kız çocuklarına ses olmak için ilan edildi. Bir kız çocuğu babası olarak temel gayemiz çocuklarımıza daha iyi bir gelecek bırakabilmektir. Dün olduğu gibi bugün de kız çocuklarımızı hayatın her alanında daha da güçlendirmeyi hedeflemekteyiz. Bu vesileyle, çocuklarımıza sağlık, başarı ve mutluluk dolu bir hayat diliyor, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü'nü kutluyorum.

2023 yılı birçok yönüyle anlamlı ve bir o kadar da önemli bir yıl. Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılını kutlayacağımız 2023'te, Türk diplomasisi de 500'üncü yılını kutlamaya hazırlanıyor. Dışişleri Bakanlığımız İstiklal Savaşı sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisinin çıkardığı 2 Mayıs 1920 tarihli Hariciye Vekâletine Dair Kanun'la kurulmuş olsa da Türk diplomasi tarihinin Osmanlı dönemine dayanan köklü temelleri bulunmaktadır. 19'uncu yüzyıla kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun dış işleri reisülküttap tarafından idare edilmekteydi. İlk reisülküttap resmen 1523 yılında atandığından dolayı, bugün köklü diplomasi tarihimizin 500'üncü yılını idrak ediyoruz. Türk Hariciyesi, uluslararası, siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerimizin ikili çerçevede ve çok taraflı platformlarda yürütülmesi ve daha da geliştirilmesi yönündeki çabalarını günümüzde de sürdürmekte ve başta kendi coğrafyamız olmak üzere tüm dünyada barış, istikrar ve refaha katkıda bulunmaktadır. Bu vesileyle, beş yüz yıllık diplomasi birikimine sahip olan Hariciye teşkilatımıza çalışmalarında başarılar diliyorum.

Ülkemiz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bölgesinde ve tüm coğrafyalarda millî güvenlik önceliklerimize ve menfaatlerimize dayanan etkin ve sonuç alıcı bir dış politika takip etme hedefini kararlılıkla sürdürmektedir. Bin yıldır vatanına, bir asırdır cumhuriyetine, seksen yıldır demokrasisine ve son olarak, 15 Temmuzda da istiklaline sahip çıkmanın bedelini ödeyen milletimiz için cumhuriyetimizin 100'üncü yılında bütün dikkatimizi, enerjimizi, çabamızı Türkiye Yüzyılı'nın inşasına hasredeceğimizi bildiriyor, selam ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, İç Tüzük 60'a göre söz talebinde bulunan 3 sayın milletvekilimizin talebini karşılayacağım.

Nimet Özdemir, İstanbul Milletvekili.

38.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Dünya Kız Çocukları Günü ilanının 11'inci yılına ilişkin açıklaması

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cinsiyet eşitsizliğine dikkat çekmek amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Kız Çocukları Günü ilanının 11'inci yılı bugün. Dünya Ekonomik Forumu'nun Küresel Cinsiyet Farkı Raporu'na göre Türkiye 146 ülke arasında maalesef 129'uncu sırada. Kadına yönelik şiddet sokaklara taşarak sıradan hâle geldi. Artan taciz ve şiddet olayları ile sığınmacı işgali nedeniyle büyük kentlerin en bilindik caddelerinde dolaşmak bile cesaret istiyor. Gidişata "Durt!" diyerek caydırıcı tedbirleri hayata geçirme konusunda çok daha hassas olmalıyız. "Kadın yükselmezse alçalır vatan." düsturuyla hareket edip çağdaş adımlar atarak Dünya Kız Çocukları Günü'ne öncülük eden Türkiye, İstanbul Sözleşmesi'ne yeniden taraf olmalıdır diyor, Genel Kurulu selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Van Milletvekili Zülküf Uçar.

Buyurun Sayın Uçar.

39.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van'ın Beşyol Meydanı'nda 6 Ekim günü 22 yaşındaki zihinsel engelli bir gencin gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Van Beşyol Meydanı'nda 6 Ekim günü 22 yaşındaki zihinsel engelli bir genç orantısız güç ve ters kelepçeyle işkence edilerek gözaltına alındı. Etrafta bulunan vatandaşlarca gencin engelli olduğu ısrarla belirtilmesine rağmen kolluk zor kullanarak kötü muamelede bulunmaya devam etmiştir. Yaşananlar kayıt altına alınmış ve medyaya da yansımıştır. Kötü muamele yasağı kapsamında resen soruşturma açılması gereken bu konuda aile şikâyetçi olana kadar savcılık sessiz kalmış, daha sonrasında ise polis memurlarının aklanılması çabasına girilmiştir. Bu tutumdan cesaret alan polisler yüzde 70 engelli raporu olan yurttaş hakkında şikâyetçi olmuştur. Bu tutumu reddediyoruz. Kürt illerinde her türlü hukuki ve ahlaki sınırı aşan baskı ve şiddete karşı

meşru mücadelemizi sürdüreceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Murat Çan.

Buyurun Sayın Çan.

40.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, iktidarın emeklileri böldüğüne ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu iktidar ayrıştırıcıdır; emeklileri bile bölmüştür, ayrıştırmıştır. 5 bin liralık sözüm ona ikramiye için bile “çalışan-çalışmayan emekli” ayrımı yapmıştır. İktidar şu soruya cevap vermelidir: Gençliği boyunca çalışan, alın teri döken, primini ödeyen, vergisini ödeyen bir insan emeklilik hakkını elde ettikten sonra niye çalışmak zorunda kalır? Cevap açıktır çünkü geçinemiyordur, Hükümet o emekliye insanca yaşayacak bir aylık vermiyordu, o emeklimiz de karnını doyurabilmek için mecburen çalışıyordu. İşte, iktidar bu emeklilerimize karşı bile ayrımcılık, bölücülük yapmıştır, bu da yetmezmiş gibi Anayasa'da tanımlı olan “kanunlar önünde eşitlik” ilkesini de ayaklar altına almıştır bu iktidar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.54

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.15

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER : Adil BİÇER (Kütahya), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 92'nci maddesine göre verilen Cumhurbaşkanlığı tezkeresinin görüşmelerine başlıyoruz.

1'inci sırada yer alan (3/763) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ni okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki 2695 (2023) sayılı Kararı uyarınca; hudut, şümül ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında; 31/10/2023 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/763)

5/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 11/8/2006 tarihinde kabul ettiği 1701 (2006) sayılı Karar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5/9/2006 tarihli ve 880 sayılı Kararı'yla bir yıl için verdiği izin çerçevesinde, Türkiye, Lübnan'da konuşlu Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücüne (UNIFIL) Silahlı Kuvvetleri unsurlarıyla katkı sağlamıştır. Söz konusu iznin süresi son olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18/10/2022 tarihli ve 1343 sayılı Kararı'yla 31/10/2022 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmıştır.

Türkiye UNIFIL'e yaptığı katkılarla barışı koruma harekâtının etkin biçimde icrasında önemli bir işlev üstlenmiştir. Bu çerçevede, Türkiye'nin katkısı gerek Birleşmiş Milletler sistemi içinde, gerek bölgesel ve küresel ölçekte, gerek kapsamlı sivil-asker iş birliği faaliyetleri vasıtasıyla Lübnan toplumunun her kesimi nezdinde görünürliğünün artmasına, ayrıca barış ve istikrarın korunmasına yönelik politikasının sürdürülmesine hizmet etmiştir.

Bu itibarla, UNIFIL'e katkımızın sürdürülmesinin önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

UNIFIL'in görev süresi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 31/8/2023 tarihli ve 2695 (2023) sayılı Kararı'yla 31/8/2024 tarihine kadar uzatılmıştır.

Bu hususlar ışığında ve Lübnan'la ikili ilişkilerimiz ve bölgedeki güvenlik şartları da göz önünde tutularak, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki 2695 (2023) sayılı Kararı uyarınca; hudut, şümül ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında 31/10/2023 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için gereğini Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım.

Gruplara ve şahıslar adına 2 üyeye söz vereceğim.

Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika ve şahıslar için onar dakikadır.

Alınan karar gereğince gruplar adına yapılacak konuşmalar birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Tezkere üzerine söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: Saadet Partisi Grubu adına Mustafa Kaya, İYİ Parti Grubu adına Erhan Usta, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Zuhul Karakoç Dora, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Mehmet Rüştü Tiryaki, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Utku Çakırözer, Adalet ve Kalkınma Partisi adına Fuat Oktay. Şahıslar adına Nazım Maviş, Mühip Kanko.

Şimdi, ilk söz Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya'ya ait.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin, UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle alakalı grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, aslında bugün içinde bulunduğumuz Filistin-İsrail meselesinin gündemi şimdi tartışmaya başlayacağımız UNIFIL'in yani Türk Silahlı Kuvvetlerinin Lübnan'da konuşlandırılmasından farklı değil, aslında iç içe geçmiş bir gündemi konuşuyoruz. Yani “Bugün Lübnan'da, BM Barış Gücü neden orada bulunuyor?” sorusunun cevabı da yine Filistin-İsrail meselesinde gizli. Yani 1948 yılında İsrail'in o bölgede sınırları değiştirme çabalarıyla beraber ortaya çıkan görüntü bugün Lübnan'da Birleşmiş Milletler Barış Gücü'nün bulunmasının ana sebebidir. Yani bizim, Osmanlı İmparatorluğu'nun tarih sahnesinden çekilip Türkiye Cumhuriyeti devletimizin kurulmasının ardından Fransa'nın özellikle Lübnan'da devam eden gücünü

tahkim etmek adına yaptığı adımlar belki bugün üzerinde konuşulması gereken ana konular içindedir. Bugün Lübnan'da istikrar yoksa, bugün Lübnan hâlâ mezhep savaşlarıyla birbirine girmiş durumdaysa ve bugün hâlâ Lübnan geleceğine güvenle bakamıyorsa bu, Fransa'nın 23 Mayıs 1926'da o bölgede dayattığı anayasanın sebebidir. O anayasa, aslında daha sonraları Büyük Orta Doğu Projesi'nin de bir başlığı olan mezhepler arasındaki ayrışmanın özellikle kurgulandığı, Fransa'nın bir anlamda kendisinden sonra o bölgeyi yönetmek adına bunu kurguladığı bir modeldir. Şöyle ki: Mezhep merkezli bu anlayışın aslında neye mal olduğunu ifade etmek adına şu vereceğim örnekler, şu vereceğim gerçekler belki daha açıklayıcı olabilir; bugün Lübnan'da Cumhurbaşkanı, Maruni Hristiyan; Başbakan, Sünni; Meclis Başkanı, Şii. Toplum içerisinde bu kimliklerden nüfus azalsa da eksilse de fark etmiyor, Fransa bu kurduğu anayasa çerçevesinde Lübnan'da sürekli etkili olmaya çalışıyor. Biliyorsunuz, Beyrut'ta bir patlama oldu, o patlama çok korkunç bir patlamaydı. Hemen ardından Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron Lübnan'a geçti ve sanki bütün bu sorunların sebebi kendileri değilmiş gibi, sonrasında Lübnan'ın siyasi istikrarsızlığına çözüm bulacaklarını iddia etti.

Saygıdeğer milletvekilleri, biraz önce ifade ettiğim gibi, 1948'de İsrail'in Lübnan sınırında yapmaya çalıştığı değişimin yanıtı olarak UNIFIL şu anda orada ve 19 Mart 1978'de BM karar aldı ve Türkiye burada bir güç bulunduruyor. Yani bu, sadece Fransa'nın Lübnan'da uyguladığı değil, aslında küresel güçlerin Irak'ta yapmaya çalıştığı, 1995'te Bosna'da yapmaya çalıştığı şeylerin bir benzeri. Onlar bize baktıklarında sadece mezheplerimiz üzerinden, kimliklerimiz üzerinden bizleri nasıl ayırtacaklarına dair bir hesabın, bir planın içerisindeler. Irak'ta da bunu gördük; Cumhurbaşkanı Kürt olacak, Başbakan Şii olacak, Meclis Başkanı Sünni olacak gibi, toplumların kendi aralarındaki iletişim kanallarının tamamen ortadan kalktığı, toplumların birbirine nefretle baktığı sistemleri maalesef kurmaya çalışıyorlar. Ayrıca 1995 yılında Dayton Barış Anlaşması'yla beraber bugün Bosna Hersek'te bıcağı devamlı eden barışın da ana müsebbibi yine küresel güçler. Onlar orada "Boşnak, Hırvat, Sırp" diye ayırım yaparken 3 Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi var ve onlara sekiz aylık görev süreleri biçerek aslında bir anlamda "Siz, burada istikrarsız bir şekilde yaşamaya devam edin." şeklindeki bir anlayışı hâkim kılmaya çalışıyorlar.

Saygıdeğer milletvekilleri, bilindiği üzere siyasi krizlere, birçok çatışmalara ve büyük göçlere tanıklık eden 87 kilometrelik Lübnan-İsrail sınırı dünyanın en kırılan sınırlarından biri olarak kabul edilir, kara sınırının yanı sıra Lübnan ve İsrail arasındaki deniz sınırı da bir o kadar hassas noktadır. Silahlı Kuvvetlerimiz, BM Barış Gücü'nün ilk ve tek deniz kuvveti olan "deniz görev gücü" kapsamında burada görev yapmaktadır. "Mavi hat" olarak bilinen Lübnan-İsrail sınırı hem Türkiye hem Lübnan hem de bölgemiz için önemli, stratejik bir değere sahiptir; bu nedenle, şunun altını çizmek istiyorum: Filistin ve İsrail arasındaki çatışmalar İsrail'in çatışmayı bölgeye yaymak istediği Lübnan-İsrail sınırını daha da hassas hâle getirmektedir.

Yine, bilindiği gibi, İsrail'in Mescid-i Aksa'ya aralıksız saldırıları ardından Filistinli grupların bu saldırılara yanıt olarak Aksa Tufanı Operasyonu'nu başlatması Orta Doğu'da olayların seyrini şu anda çok tehlikeli bir noktaya getirmiş durumdadır. Gazze ve civarında başlayan çatışmalar maalesef bu bölgeye sıçrayabilir ve şu anda o bölgedeki hareketlilik kimsenin gözünden kaçmamaktadır. Son dört gün içerisinde, Lübnan'ın güney sınırında Hizbullah ve İsrail askerlerinin yanı sıra Suriye'de de İsrail ve Suriye ordusu arasında işgal altındaki Golan Tepeleri bölgesinde çatışmalar devam etmektedir. Golan Tepeleri demişken, bir önceki Amerika Birleşik Devletleri Devlet Başkanı Trump'ın çok rahat bir şekilde uluslararası hukuku hiçe sayan, hiçbir şekilde dengeleri, bölgesel gerçekleri vesaireyi içermeyen açıklamasıyla beraber "Golan Tepeleri'ni İsrail'e verdim." açıklaması maalesef Türkiye tarafından da hak ettiği karşılığı bulmamıştır. İsrail, çatışmaları Lübnan ve Suriye'de yayarak Amerika Birleşik Devletleri'nin, diğer Batılı müttefiklerin daha da fazla desteğini almaya çalışmaktadır. Diğer yandan "İsrail, daha fazla sorunla karşılaştı." algısını yerleştirerek sivil katliamların üzerini kapatmaya çalışmaktadır.

Ayrıca, Doğu Akdeniz'de deniz gücü yığınağı yapan ABD'nin kendisi de Orta Doğu'ya tam olarak yerleşmek istemektedir. Amerika, müttefiki İsrail üzerinden Doğu Akdeniz'de, Lübnan ve Suriye kıyılarında kendi küresel gücünü tahkim etmenin hesaplarını yapmaktadır. Şunu çok açık bir şekilde görüyoruz: 1991 yılı, 2003 yılı ve son yaşanan Arap Baharı süreciyle beraber bölgede bir kuşatma hareketi vardır. Bir önceki konuşmamda yine Genel Kurula hitap ederken ifade etmeye çalışmıştım, NATO şu anda, doğu sınırını Yunanistan olarak belirleyerek bir anlamda bölgede "Rusya'yı çevreleme" adı altında Türkiye'yi de tehdit eden, Türkiye'nin Akdeniz'deki çıkarlarını da tehdit eden bir anlayışı maalesef hâkim kılmaya çalışmaktadır.

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Türkiye'nin en önemli gücünün yumuşak güç olduğunu herkes bilir. Yumuşak güçten kastım şudur: Türkiye'nin herhangi bir coğrafyasında, herhangi bir ilinde etrafınızda 360 derece dönün, her döndüğünüz yere bir selam verin, her selam verdiğiniz yerde kalbiselimle sizin selamınızı alacak insanlar bulabilirsiniz; bu, Türkiye'nin gücüdür; bu, Türkiye'nin en önemli yumuşak gücüdür ama gel gör ki Beyrut patlaması gerçekleştiğinde, bir önceki Dışişleri Bakanı Sayın Çavuşoğlu oraya gittiğinde "Lübnan ya da dünyanın neresinde olursa olsun vatandaşlarımızın, soydaşlarımızın, Türkmenlerin sonuna kadar yanındayız." açıklamasını yaptıktan sonra "Onlara Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını vermeye hazırız." gibi bir açıklama yapmıştı. Ben bu açıklamayı talihsiz buldum. Niçin? Güçlü devlet, kendisine gönül bağıyla bağlı olan insanları bulundukları coğrafyalarda yaşatabilen devlettir. Türkiye'yle alakalı bütün o insanları alıp getirip burada yaşatmak tabii ki mümkün ama sizin sınır uçlarınızın ulaştığı noktalar sizi tarif eder. Eğer bugün Balkanlarda, Orta Doğu'da size yakın olduğunu bildiğiniz insanların varlığı size güç veriyorsa bunun sebebi, işte, bu yumuşak gücün sebebidir; ben bunu yadırgadığımı buradan ifade etmek istiyorum. Bu ilk bakışta olumlu gibi görünebilir, ilk bakışta Türkiye sahip çıkıyor gibi görünebilir ama maalesef bu açıdan bakıldığında bunu anlayabilmek, doğru yorumlamak mümkün değildir.

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Lübnan tezkeresinin aslında gündemle alakalı olduğunu biraz önce ifade etmeye çalışmıştım. Filistin mevzuuyla ilgili de bazı konuları dikkatlerinize arz etmek istiyorum. Şu anda Filistin topraklarında insani bir dram yaşanıyor. Kendisini dünyanın sahibi zanneden işgalci İsrail, Gazze'yi tamamen yok etmek üzere harekete geçmiş durumda.

Sayın milletvekilleri, şu gerçeği ifade etmeden geçemeyeceğim: Bazen sosyal medyada görüyorum ve buna gerçekten üzülüyorum. Tarihin bilinmediğini, gerçeklerin bilinmediğini, aslında bizim o coğrafyalarla olan ilişkimizin tamamen koparılacak üzere kurgulandığını hissediyorum ve bundan dolayı da endişeleniyorum. Niçin? 1948 yılında İsrail Devleti ilan edilirken Türkiye'deki şehir efsanesine göre "Oradaki Araplar kendi topraklarını Yahudilere, Filistinliler kendi topraklarını Yahudilere sattıkları için başlarına bunlar geldi." gibi iddialar vardı. Bu, tarihî bir yanılgıdır. 1948 yılında İsrail Devleti ilan edilirken oradaki Yahudi topraklarının oranı toplamda yüzde 6,2'dir. 4 tane harita gösterilir. Bu 4 tane haritada İsrail'in işgalle beraber genişlediği bütün coğrafya görülür. Bu haritalar da aslında bunu teyit eder. Böyle bir algı üzerinden o topraklara bakmak ve böylesine "Madem ettiniz, topraklarınızı sattınız, ne hâliniz varsa görün." şeklindeki bir algı, doğru bir algı değildir. Bu, Türkiye'nin o bölgeyle olan iletişimine zarar verir, yanlış bir bilgi üzerine fikir inşa etmek anlamına gelir ki bunu kabul etmek doğru olmaz; bunu ifade etmek istiyorum.

Kanlı bir ideoloji olan siyonizm, 19'uncu yüzyılın sonlarında Avusturya Yahudisi olan Theodor Herzl tarafından kurulduğu günden bu yana Filistin'i işgal etmek için uğraştı, çabaladı. İkinci Dünya Savaşı'nın getirdiği sonuçlarla birlikte Yahudi toplumunun orada yaşadığı işkence, baskı, soykırım, zulüm -adına ne dersiniz deyin- neticesinde o coğrafyada sanki binlerce yıldan beri yaşıyorlarmış gibi ve "arzımevut" denilen vadedilmiş topraklar üzerinde kurgulanan böylesine bir devlet anlayışı bugünkü

sorunların temelidir. Kudüs, dünya barışının kilit taşıdır. Kudüs'teki barış inşa olmadığı müddetçe, bütün dinler -Mescid-i Aksa- özgür bir şekilde hayatına devam edemediği müddetçe; Kudüs'te barış olmadığı müddetçe; dünya barışı, bölgesel barış, Orta Doğu'da barış inşa edilemeyecektir. O yüzden Kudüs'te mutlaka barışın ve adaletin hâkim olması gerekir. Bugün eğer Ürdün'de göçmenler varsa, bölgede farklı ülkelerden göçmenler varsa bunun sebebi 1948'de suni bir şekilde kurulan İsrail'dir. O kurulma neticesinde nüfus hareketliliğiyle birlikte bölgeyi tamamen tahkim etmeye çalışan bir İsrail ve tam anlamıyla kâğıt üzerinde elindeki cetvelle, işgalle, baskıyla, zulümle kendi topraklarını genişletmeye çalışan bir İsrail vardır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bir gerçeği de ifade istiyorum: Bugün, BM kayıtlarında bile sınırları belli olmayan bir tane devlet vardır, o da İsrail'dir, sınırı belli değildir çünkü sınırını sürekli genişletiyor ve BM'nin hiçbir kararını dikkate almıyor. BM, hakkında kınama kararı alıyor; tanımlıyor, üzerindeki hiçbir gücü tanımlıyor. Dünyadaki diğer insanları ikinci sınıf, kendisini birinci sınıf gören bir siyonist anlayış var. Bu siyonist anlayış, dünyada sadece Müslümanların değil, bütün insanlığın düşmanıdır. Hangi etnik kimlikten olursa olsun hangi mezhepten olursa olsun hangi dinden olursa olsun dini, dili, ırkı, mezhebi ne olursa olsun bütün insanlığın aslında başdüşmanı siyonist ideolojidir. Siyonist ideolojiye karşı olmak Yahudi karşıtlığı değildir. Biz hiçbir zaman antisemitist bir anlayışla hareket etmedik. Bizi illa tarif etmek istiyorsanız biz "antisemitist" değil, "antisyonist" olarak tarif edilmek isteriz. Çünkü biz insanların etnik kimliklerinin doğuştan gelen, Allah tarafından verilen etnik kimliklerin onlar üzerinde bir ayet olduğuna inanırız, ona göre hareket ederiz. Biz kurulduğumuz günden beri, 1969 yılından beri antisyonist bir hareket olarak insanlığın başdüşmanı siyonizme karşı mücadele veren bir hareket olarak anılmak istiyor, buna göre hareket etmek istiyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, bazı gerçekleri de hatırlatmak istiyorum: Biraz önce ifade ettiğim gibi, BM nezdinde bile sınırları belli olmayan çünkü işgal ettiği toprakları sürekli genişleten bir İsrail var. Müslümanların ilk kiblesi Mescid-i Aksa'ya saldırıp ibadet yapmalarını engelleyerek kutsalları hiçe sayan, orayı postallarıyla kirleten, bir ibadethanenin nezaketine olması gereken saygıyı göstermeyen bir İsrail var. Kudüs gibi dünya barışının kilit taşı olan kadim bir şehre, kültürlere, medeniyetlere beşiklik yapmış bir şehre, sadece İslam dünyasının değil, bütün dünyanın ortak değeri olan bir şehre saldıran ve o saldırı neticesinde Kudüs'ü altüst eden bir İsrail var. Ve düşünün, lütfen empati yapınız, binlerce yıldır atalarının, dedelerinin yaşadıkları evlere "Senin binlerce yıldır yaşadığın evin var ya, aslında burası beş bin yıl önce, dört bin yıl önce benim dedeme aitti." diyerek gelip o evleri elinden alarak oralara Yahudi yerleşimcileri yerleştiren bir İsrail var. Hukuk tanımayan uluslararası hukukun hiçbir boyutunu tanımayan, benmerkezci, bencil ve bu noktada kendisini her şeyin merkezine koyan bir İsrail var. Bayram demeden, kandil demeden her kutsal günü seçerek Gazze'ye bomba yağdıran, on yedi yıldır orayı açık hava cezaevine çeviren, en basit ihtiyacın bile karşılanmasına tahammül edemeyen, oraya ambargo ve abluka uygulamayı normalleştirmeye çalışan, Filistin halkının iradesini yok sayan bir İsrail var. İşgal edilmiş topraklarda yaşlı demeden, kadın, çocuk demeden herkese terörist yafatası vurarak insanları sokak ortasında katledip bunu da neredeyse ibadet aşkıyla yapan -tırnak içinde söylüyorum- bir İsrail var.

Bütün bunların karşısında, saygıdeğer milletvekilleri, katledilen, baskı, şiddet, zulüm altında direnen, en basit, çok basit, temel insan haklarından bile mahrum olan... Şöyle bir hayal ediniz: Bir hastanız var, bu hastanızla hastaneye gitmek durumundasınız, Batı Şeria'dasınız, Ramallah'tasınız, ambulansa hastanızı koydunuz, şurada bir "check point" var, oradan geçerken "Ben buradan geçip 300 metre ilerdeki hastaneye gideceğim." diye bir talebiniz var. Size diyorlar ki: "Buradan geçemezsin, 20 kilometrelik, 30 kilometrelik yolu dolaşıp oraya öyle geleceksin." En basit bir hastane mevzusunda bile gözlerini karartmış bir İsrail'in olduğu yerde, bir asra yaklaşan süreçte, yurtlarından edilen, yaşam hakları elinden alınan, mazlum Filistin halkı var.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bizim millî görüş hareketi olarak, Saadet Partisi olarak, Gelecek Partisi olarak yerimiz dün de bugün de dost ve kardeş Filistin halkının yanındı, yarın da öyle olmaya devam edecek.

Son olarak, sözlerimi toparlarken şunları ifade etmek istiyorum: Türkiye'nin bir an önce askerî bir operasyona girişmesi falan böyle bir niyetle söylemiyorum ama bu Meclis, bu yüce Meclis 1997 yılında El Halil'e asker gönderme kararını aldı. O zaman Başbakan, 54'üncü Hükümetin Başbakanı Profesör Doktor Necmettin Erbakan'dı. Bu Meclis ona o yetkiyi verdi; işte karar metni de burada. Dolayısıyla bunu örnek verirken şunu kastediyorum aslında: Türkiye'nin o bölgede olupbitenlere, oralarda olupbitenlere kayıtsız kalması gibi bir şey söz konusu olamaz.

Ben bir kere daha, hayatını kaybeden Filistinli kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Barışın, huzurun, sükûnetin bir an önce orada inşa edilebilmesi için Türkiye'nin üzerine düşen bütün çabayı azami şekilde yerine getirmesi dileklerimi ifade ediyorum.

Genel Kurulu, Sayın Başkanı saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya ait.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Lübnan'da konuşlanmış bulunan Birleşmiş Milletler Geçici Gücüne Türk Silahlı Kuvvetlerinin katkı sağlaması amacıyla Genel Kurula gelen Lübnan tezkeresi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin Suriye ve Irak'ın kuzeyindeki terör bölgelerinde gerçekleştirdiği operasyonlar devam etmektedir. Kahraman ordumuza üstün başarılar diliyorum. Allah Türk ordusunun yardımcısı olsun.

Türkiye Birleşmiş Milletler Anlaşması'nın 51'inci maddesinin kendisine verdiği meşru müdafaa hakkı çerçevesinde Suriye'ye yönelik askerî operasyonlar yürüttüğü esnada bir SİHA'mız Amerika Birleşik Devletleri tarafından düşürülmüştür. ABD tarafı, Türkiye'ye ait olan SİHA'nın kendi üslerine yaklaştığı bahanesiyle harekete geçtiğini ifade etmektedir. Burada konuşulması gereken asıl mesele SİHA'mızın ABD askerî üslerine değil, ABD üslerinin terör örgütlerine olan yakınlığıdır. Burada konuşulması gereken, SİHA'mızı düşüren ABD savaş uçağının nereden havalandığıdır. Kamuoyunda yer alan iddialara göre bu uçak Türk SİHA'sını düşürmek üzere İncirlik Üssü'nden yani Türkiye'den havalanmıştır. Buradan Hükûmete çağrıda bulunuyoruz: Çıkin ve bu iddiaya cevap verin. Bu iddia susarak ve sessiz kalarak geçiştirebileceğiniz bir husus değildir. Kürsülerde ve miting meydanlarında esip gürleyen iktidar sahipleri mesele ABD oldu mu nedense hesap sormak yerine yalnızca naif sorular yöneltmekle yetiniyorlar. Hükûmet artık soru sormayı bir tarafa bırakıp bu önemli meselelerde hesap sormalıdır. Düşürülen SİHA'mızın, parasını ödediğimiz hâlde gasbedilen F-35'lerimizin ve güney sınırimızda ABD eliyle beslenen 100 bin kişilik terör ordusunun hesabını sorma vakti gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, dönemin Başbakanı Sayın Erdoğan Suriye iç savaşının henüz başında 6 Ağustos 2011 tarihinde "Suriye meselesi bizim iç meselemizdir." diyerek Suriye krizini içselleştirmiş ve Türkiye'yi savaşın doğrudan tarafı hâline getirmiştir. İç savaşın başlangıcında öngörülen yoksun politikalarla "Şam'da cuma namazı kılacağız." diyen Erdoğan ve Hükûmeti 2013 yılına gelindiğinde Türkiye'yi eşi benzeri görülmeyen güvenlik risklerine ve yakın insanlık tarihinin gördüğü en büyük kitlesel göç dalgasına maruz bırakmış ve Türkiye AK PARTİ'nin açık sınır politikasıyla birlikte 2015 yılından itibaren dünyada en fazla sığınmacı barındıran ülke konumuna gelmiştir. Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetinin bugün ısrarla devam eden yanlış dış politikası Suriye'de karşı karşıya olduğumuz sorunların birincil sebebidir. AK PARTİ'nin yanlış ve öngörüsüz Suriye politikası sonucunda, bir: Türkiye dünyada en fazla sığınmacı barındıran ülke konumuna geldi ve bugün Türk millî kimliği varoluşsal bir

demokratik tehditle karşı karşıya. İki, güneyde Amerika Birleşik Devletleri ve Rusya gibi devletlerle komşu hâline geldik. Üç, emperyalist güçler bugün Suriye'nin kuzeyinde 100 bin kişilik bir terör ordusu besliyor. Dört, Suriye'nin kuzeyinde bir terör devletinin demografik altyapısı göz göre göre inşa ediliyor. Ve beş, bütün bu millî güvenlik risklerinin ötesinde Türkiye sığınmacılara 100 milyar dolardan fazla para harcıyor.

İlk başta ifade ettim, Türkiye'nin maruz kaldığı büyük kitlesel göç ülkemizin bugününü ve istikbalini tehdit eden karşı karşıya kaldığımız en büyük millî güvenlik sorunudur. Bir tahayyül edin, Birleşmiş Milletlerin tanıdığı 193 ülke var, Türkiye'de bulunan sığınmacı ve kaçak sayısı bu 193 ülkenin nüfusunun yüzde 98'inden daha fazla. Türkiye Cumhuriyeti'nin temel harcı olan Türk millî kimliği işte bu demografik risk ve tehditlerin kuşatması altındadır. Hükümeti uyarıyorum, her işte aklınız başınıza sonradan geliyor. Açılım sürecinde sizi uyardık, dinlemediniz; bedelini hendek operasyonlarında 793 asker ve polisimizin şehit olmasıyla ödedik. FETÖ konusunda sizi uyardık, dinlemediniz; bedelini 15 Temmuz gecesi Türk milletinin başına atılan bombalarla ödedik. Ancak bu demografik istila meselesinin sonrası yok, pişmanlığı da yok. Eğer sığınmacı ve kaçaklar meselesinde derhâl harekete geçmezseniz, bu defa pişmanlığınızın telafisi çok zor olacaktır. Gözünüzü perdeleyen, aklınızı bulandıran İhvanî hayallerden, hezeyanlardan vazgeçin. Bu toprakların mayasıyla oynamayın. Türkiye AK PARTİ'nin ısrarla yürüttüğü yanlış Suriye politikası sonucunda yalnızca içeride değil, sınırda ve sınırın ötesinde de çok büyük bir güvenlik zafiyetiyle karşı karşıyadır. Suriye iç savaşının başlangıcından kısa bir süre sonra, Şubat 2012'de merkezî hükümetin askerî güçlerinin geri çekilmesiyle birlikte Suriye'nin kuzeyinde bir güç boşluğu doğmuştur. Bölgedeki otorite yoksunluğu PKK terör örgütü tarafından istismar edilmiş ve bugün Suriye'nin kuzeyinde bir terör devletinin altyapısı oluşturulmuştur. 2013 yılının Kasım ayında PKK Suriye'nin kuzeyinde ele geçirdiği 3 bölgede sözde kantonlar ilan etmiş, 2016 yılı Mart ayında ise Suriye'nin kuzeyinin tamamında otonom bölgeler oluşturmuştur. Bu millî güvenlik risklerinin bertaraf edilebilmesi için kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerinin devreye girmesi ve bölgeyi kontrol etmesi kaçınılmaz hâle gelmiştir. İşte bu sebeple İYİ Parti bundan önce olduğu gibi, bu yıl da Gazi Meclisin Genel Kuruluna gelecek olan Irak-Suriye tezkeresine "evet" oyu verecektir.

İYİ Parti neden Irak-Suriye tezkeresine "evet" oyu veriyor? Bunun en açık ve net sebebi AK PARTİ'nin yanlış Suriye politikası sonucunda terör örgütlerinin Türkiye sınır hattında ve Suriye'nin kuzeyinde vatanımıza karşı oluşturduğu büyük millî güvenlik riskleridir. Bizim Suriye'yle 911 kilometrelik sınırımız var. Ocak 2016 itibarıyla AK PARTİ'nin izlediği yanlış Suriye politikası neticesinde bu 911 kilometrelik sınırın 622 kilometresi PKK terör örgütünün kontrolüne geçmişti. Bu, cumhuriyet tarihinde eşî benzeri görülmemiş bir güvenlik zafiyetiydi. Bir an için tahayyül edin, Türkiye Cumhuriyeti devletinin sınırlarının 600 kilometresinden uzun bir hattı PKK terör örgütünün kontrolüne geçmiştir. Mart 2016 itibarıyla ise PKK Suriye'nin kuzeyinin neredeyse tamamında sözde kantonlar, otonom bölgeler ilan etmiştir. Böyle bir durumda Türk Silahlı Kuvvetlerinin harekete geçmesi ve terör örgütünü en azından sınır hattından tasfiye etmesi kaçınılmaz hâle gelmiştir. İşte, 2016 yılında Fırat Kalkanı, 2018 yılında Zeytin Dalı, 2019 yılında Barış Pınarı Harekâtları Türkiye'nin güney sınırında oluşan bu terör koridorunu bertaraf etmek için yapılmış askerî operasyonlardır. Bu sebeple yalnız ve ancak Türk milletinin menfaatlerini referans alan bir siyasi parti olarak biz daima Suriye'nin kuzeyindeki terör tehdidine karşı "Tek bir parti vardır, o da al bayrak partisidir." dedik ve bu operasyonlarda Mehmetçik'e tam destek verdik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Türk ordusu bu 3 askerî harekâtla birlikte Türkiye'nin güneyinde 10 bin kilometrekare alanda konuşlanmış olan IŞİD ve PKK varlığına son vermiştir. Şanlı ordumuz, bu 10 bin kilometrekarelik alanı 337 şehit vererek PKK'dan temizlemiştir. Bu şartlar altında tezkereye "hayır" demek 337 şehit vererek PKK ve IŞİD terör örgütlerinden temizlediğimiz alanlardan geri çekilmek demektir. Bu, bölgenin yeniden PKK terör örgütünün kontrolü altına girmesi demektir. İçinde bulunduğumuz şartlarda "Türk Silahlı Kuvvetleri, Türk askerî, Suriye'den hemen çıksın, Fırat'ın doğusundan çekilsin." demek bayrağımızı indirip o bölgeyi PKK/YPG'ye teslim edelim demektir. Suriye'nin kuzeyinde ağır silahlarla donatılmış 100 bin kişilik bir terör ordusu varken, Suriye'de bir terör tehdidi yokmuş gibi hareket etmek ve büyük fedakârlıklarla teröristlerden temizlediğimiz bölgelerden geri çekilmek asla doğru değildir, gerçekçi de değildir.

Suriye'nin kuzeyinde yeniden merkezî otorite tamamen tesis edilinceye kadar, Türk Silahlı Kuvvetleri bölgede varlığını sürdürmeye ve PKK terör örgütünü tüm kaynaklarıyla birlikte berhava etmeye devam etmelidir. Kahraman Türk ordusunun bölgeden sağ salim ve barış içinde geri çekilebilmesi için atılması gereken öncelikli adım artık Türkiye Cumhuriyeti devleti ile Suriye Arap Cumhuriyeti arasında bir müzakere ve iş birliği sürecinin derhâl başlatılması olmalıdır. Türkiye ve Suriye arasında başlatılacak olan müzakere ve iş birliği sürecinin temel amacı Suriye'nin toprak bütünlüğünün yeniden sağlanmasıdır. Gerek 1998 Adana Mutabakatı gerekse 2010 yılında Suriye'yle imzaladığımız Terör Örgütlerine Karşı İşbirliği Anlaşması çerçevesinde Suriye'de toprak bütünlüğünü sağlamak ve terör örgütlerinin bölgedeki varlığını sona erdirmek nihai Suriye politikası hedefimiz olmalıdır. 2 ülke arasındaki bu muhtemel iş birliği Türkiye'de bulunan Suriyeli sığınmacıların Suriye'ye güvenli geri dönüş sürecini başlatmak için de zemin hazırlayacaktır. Türkiye'nin millî çıkarları Suriye'nin toprak bütünlüğünün yeniden tesis edilmesiyle sağlanacaktır. Irak-Suriye tezkeresinin içinde bulunan "yabancı güçler" ifadesi bugüne kadar Meclis gündemine gelmiş ve HDP hariç Meclisteki partilerin mutabakatıyla kabul edilmiş tüm tezkerelerde bulunmaktadı. Türkiye'nin 24 Ağustos 2016 tarihinde gerçekleştirdiği Fırat Kalkanı Operasyonu yoğunluklu olarak IŞİD'e karşı gerçekleştirilmiş bir askerî operasyondur. Dolayısıyla o dönemde IŞİD'e karşı oluşturulmuş uluslararası koalisyonun muhtemel askerî desteğini alabilmek için bu ifade tezkerenin içine dercedilmiştir. Sanki bu ifade geçtiğimiz senelerde yokmuş ve yeni ortaya çıkmış gibi bir algı oluşturmak doğru değildir, etik de değildir. İYİ Parti milliyetçi, kalkınmacı ve demokrat umdeleriyle devlet yönetimine namzet bir siyasi parti olarak her zamanda ve zeminde Türk milletinin egemenliğini ve menfaatlerini savunur. Bizim ortaya koyduğumuz iradenin, politikaların ve kararların referansı Türk milletinin çıkarlarıdır.

Değerli milletvekilleri, 1978 yılında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 425 ve 426 sayılı Kararları uyarınca İsrail güçlerinin Lübnan topraklarından çekilmesini ve İsrail-Lübnan sınırının güvenliğini sağlamak amacıyla kurulan geçici görev gücünün görev süresi her yıl Lübnan'ın talebi üzerine uzatılmaktadır. Kapsamı ve muhtevası bakımından yine aynı olan ve geçen yıl da Genel Kurulda kabul edilen bir tezkerayla yine karşı karşıyayız.

Bölgede Hamas ve İsrail arasında devam eden, jeopolitik olarak Lübnan'ın da dâhil olduğu çatışmaları ve ağır sivil kayıplarını kaygıyla takip ediyoruz. Türkiye Cumhuriyeti devleti Orta Doğu'da uzun sürecek kanlı çatışmaların ve vekâlet savaşlarının ortaya çıkabileceği şu kritik zamanda ve zeminde son derece ihtiyatlı bir dış politika izlemek mecburiyetindedir. Zira, tarafların bu kanlı çatışmaları tırmandırması durumunda ortaya çıkacak olan kaos, bölgede çok katmanlı ve çok taraflı bir savaşa sebep olabilir. Filistin'in haklı var olma mücadelesine hâle getiren sivillerle yönelik saldırılar ne kadar gayrimeşru ise bugün İsrail'in Gazze Şeridi'nde hedef gözetmeksizin yaptığı katliamlar da o kadar gayrimeşrudur. Siviller savaşın tarafı değildir ve herhangi bir pazarlığa da dâhil edilmemelidir.

1967 öncesi sınırlar çerçevesinde 2 devletli çözüm olmadığı müddetçe bölgedeki kan ve gözyaşı maalesef devam edecektir. İYİ Parti olarak bu süreçte başta İsrail ve Filistin olmak üzere tüm uluslararası toplumu soğukkanlı olmaya, intikam duygularından uzak kalmaya ve meseleye kalıcı bir çözüm bulmak için gayret göstermeye davet ediyoruz. Bölgenin artık kan, gözyaşı ve şiddetle değil, barış ve refahla anılması en büyük arzumuzdur. Elbette, iki devletli adil bir çözüm için İsrail'in yayılmacı tutumu ve Filistin halkının egemenliğini hiçe sayan doktrinleri kalıcı barışın önündeki en büyük engellerden biridir. Bildiğiniz üzere,

1967'de İsrail altı günlük savaşta Batı Şeria, Doğu Kudüs ve Gazze Şeridi'ni işgal etmiştir. Bu işgal uluslararası hukuka aykırı şekilde günümüzde hâlâ devam etmektedir. İsrail'in Batı Şeria'daki yerleşim politikası barış ve adalet için bir engeldir. Uzun yıllardır İsrail Hükümeti tarafından yürütülen Batı Şeria'daki iskân politikası hem bölgede hem de uluslararası arenada ortaya çıkan bugün yaşadığımız güvenlik krizinin temelini oluşturmaktadır. Bu politikanın Filistin topraklarına İsrail yerleşimcilerinin yayılmasını teşvik ederek barış sürecine zarar verdiği aşîkârdır. İsrail Hükümetinin Batı Şeria'da yerleşim politikası uluslararası hukuka ve Birleşmiş Milletlerin barışı sağlamaya yönelik ilkelerine de aykırıdır. İsrail'in yayılmacı devlet politikası Orta Doğu barış sürecini akamete uğratmakta ve az evvel ifade ettiğim iki devletli çözüm modelinin altını oymaktadır. Hamas-İsrail çatışmasının 5'inci gününde bugün geldiğimiz noktada en büyük endişemiz bölgenin büyük devletlerin bir vekâlet savaşı alanına doğru hızla ilerlemesidir. Gerek Amerika Birleşik Devletleri'nin uçak gemisini bölgeye intikal ettirmesi gerekse Rusya ve İran'ın yapmış olduğu açıklamalar Orta Doğu'daki ateş çemberinin genişleyebileceğinin açık bir göstergesidir. Özellikle Lübnan ve Suriye'nin güneyinde bulunan, hâlihazırda İsrail'in işgali altında olan Golan Tepeleri üzerinden bir çatışma ortamının Suriye-Irak eksenine doğru yayılma ihtimaline karşı son derece dikkatli olmalıyız.

Biz İYİ PARTİ olarak dış politika alanını Türkiye Cumhuriyeti'nin ali menfaatlerinin savunulması gerektiği millî bir mesele olarak görüyoruz. Bu sebeple, Türk milletinin çıkarlarını yansıttığını düşündüğümüz dış politika konularında Hükümetten desteğimizi esirgemiyoruz. Fakat bölgemiz bir ateş çemberi hâlindeyken, Suriye-Irak, İsrail-Filistin meseleleri Türkiye'nin millî güvenlik mimarisini doğrudan ilgilendiriyorken Hükümetin de aynı hassasiyetle yaklaşmasını, bilhassa Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmesini talep ediyoruz. Bu noktada, özellikle Arap-İsrail çatışması özelinde Lübnan örneğinden Türkiye'nin çıkarması gereken önemli dersler olduğunu da hatırlatmak isterim.

1967 Arap-İsrail Savaşı'ndan sonra özellikle Filistin bölgesinden Lübnan'a büyük bir kitlesel göç gerçekleşmiş, bu kitlesel göçün sonucunda Lübnan'ın demografik yapısı önemli bir değişime uğramıştır. Lübnan'ın o dönemde maruz kaldığı kitlesel göç ve demografik değişim sonrasında ülkede on beş yıl devam eden bir iç savaş süreci başlamıştır. Kitlesel göç, demografik risk ve tehditler ile iç savaş arasındaki korelasyon bu kadar açık ve ortadadır.

Etnik kimlikler ve mezhepler üzerinden ayrıştırılmış, kutuplaştırılmış bir coğrafyada, dört bir yanımızın kanlı savaşlar ve çatışmalarla kuşatıldığı Orta Doğu'da en önemli dayanağımız olan Türk millî kimliğini ve Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti devletinin temel ilkelerini daima muhafaza ve müdafaa etmek mecburiyetindeyiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Türk milletinin varlığını ve birliğini ilanîhaye devam ettirmesi ve Türk milletinin evlatlarının bugün ve istikbalde huzur ve refah içinde yaşamasının temin edilebilmesi için bu bir seçenek değil zarurettir.

Sözlerime son verirken Lübnan tezkeresine "evet" oyu kullanacağımızı tekrar ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Hatip konuşmasının bir kısmında önceki partimizin adını doğrudan anarak bir biçimde hedef gösterdi. Şimdi veya uygun görürseniz konuşmalar tamamlandıktan sonra buna kısa bir yanıt vermek isterim.

BAŞKAN – Konuşmalar tamamlandıktan sonra söz vereceğim.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, sadece bir durum tespiti var, öyle bir hedef yok yani bence söz almayı gerektiren bir şey yok, eğer varsa zaten konuşma sırası gelecek, o zaman kendi hatipleri cevap versinler, uygun olan odur.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) – Nezaket sınırları içerisinde Erhan Bey, nezaket sınırları içerisinde...

BAŞKAN – Söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Zuhâl Karakoç Dora'ya ait.

Sayın Karakoç Dora, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü'nün görev süresinin uzatılması yönündeki kararı uyarınca Lübnan'da Bulunan Türk Silahlı Kuvvetlerinin Görev Süresinin Bir Yıl Daha Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne ilişkin olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, sizlerin huzurunda Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Başkomutan Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere, dünyanın dört bir yanında şehit düşmüş Türk askerinin aziz hatırasına saygımı, Türkiye Cumhuriyeti'ni farklı coğrafyalarda temsil eden Türk askerine ve gazilere minnetimi sunuyor ve 6 Şubat'ta merkez üssü Kahramanmaraş olan depremlerde hayatını kaybeden vatandaşlarımızı rahmetle anıyorum.

Cumhuriyetin ilanından itibaren Atatürk döneminde Türkiye'nin genel dış politikası, barış odaklı ancak güvenlik eksenli bir çizgide ve başta komşularımız olmak üzere, başka ülkelerin iç işlerine karışmama prensibinde seyretnmiştir. Tarihin o günden bugüne uzanan çerçevesi içinde gerektiğinde oyun kurucu gerektiğinde ise oyun bozucu rolleriyle Türkiye akıllı güç stratejisini başarıyla kullanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün dünya siyasetindeki malum başat güç unsurlarının dış politik meseleler karşısında iddia ettiklerinin aksine küresel refah ve istikrar politikalarının tesisi yerine yarı sömürü düzeninin tesisi edilmesi ve bağımsız, eşit devletlerin hak gasplarına yönelik hamlelere sıklıkla tevessül ettiklerini üzülen gözlemekteyiz. Uluslararası düzen içinde düzensizliğin bekçileri hâline gelmiş olan eskinin sömürgeci, bugünün tahakkümcü, sözde süper güçleri dünyamızı her geçen gün daha da yaşanılmaz hâle getirmektedirler. Pamuk ipliğine bağlı tedarik ve gümrük anlaşmalarıyla güvenlik ittifaklarının içinden çıkamadığı güvensizlik problemleri ise devletlerin bulundukları coğrafyalarda daha fazla inisiyatif alıp başta sınır güvenlikleri olmak üzere milletlerinin refahını garanti edecek hamleleri öncelemeyi gerektirmektedir. Bu minvalde, uluslararası örgütlerin ve çoklu ittifakların daha kırılğan bir yapıya evrilmekte olduğuna şahit olmaktadır. Basit çıkar çatışmalarından da öte dünyanın kadim coğrafyalarında on yıllardır kan ve gözyaşının da durmadığını söylememiz yanlış olmayacaktır.

Bölgesel ve küresel krizlerin sönümlenmesi, barışın ve istikrarın tesisi, bu krizleri büyüterek yahut yangına ateşle giderek değil, uluslararası hukukun nizamı ve teamüllerinden doğan doğrular etrafında kenetlenerek mümkün olabilir. Tam da bu noktada, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türk milletinin tarihsel sorumluluklarından doğan görevlerinin ve barışın tesisinde muktedir olacağı fırsatların millet iradesi doğrultusunda sonuna kadar kullanılması taraftarıyız. Son yıllarda en belirgin örneklerden olan Ukrayna krizinde üstlenmiş olduğumuz rol bir kez daha ortaya koymuştur ki Türkiye hem bölgesel hem de küresel manada barışın tesisinde kilit öneme sahip bir ülkedir. Hem bu makul ara buluculuk rolü hem de millî çıkarlarından taviz vermemek, pek çok çıkar çatışması yaşayan ülkenin Türkiye'yle diplomasi masasında konuşulabilir bir aktör olarak tanımlanmasına vesile olmuştur. Hâl böyleyken Ukrayna-Rusya arasında hâlihazırda devam eden savaşa yönelik Türkiye'nin tavrı, sadece ABD, Avrupa Birliği ve Ukrayna tarafından değil, aynı zamanda Rusya özelinde de müspet karşılık bularak Türkiye'nin küresel anlamda etkisine vurgu yapılarak çözüm merkezlerinden birisi olduğunu tescillemiştir.

Hem millî çıkarlarımızı önceleyen hem de insanlığın huzurunu ve güvenli geleceğini gözetken, sayıları kolayca artırılabilir bu örnekler Cumhurbaşkanlığı'nın Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın inşası için atılacak adımlarda, Türk diplomasisinin istikameti tayin etmesi adına oldukça önemlidir. Bu noktada belirtmek isteriz ki Türkiye Cumhuriyeti devleti küresel yönetişimin

olmazsa olmazı olan diplomatik aparatları çok yönlü ve esnek bir biçimde kullanabilmekle birlikte, millî mevcudiyetine yönelik olan her türlü yıkıcı ve bölücü faaliyeti gerek sınırları içerisinde gerekse sınır ötesinde önlemeye mukteldir. Nitekim, Batı yahut Doğu Bloku fark etmeksizin sözde müttefiklerimiz veya stratejik ortağımız olarak görünen küresel aktörlerin desteğiyle şımarmış terör unsurlarına, meşruiyeti kendi halkının kanının ellerinde oluşuyla ortadan kalkmış diktatörlere ve bölgesel çıkarlarımızı her fırsatta vekâlet unsurlarının arkasına gizlenerek baltalamaya çalışan güçlere karşı Türkiye'nin ve şerefli Türk ordusunun sahadaki mücadelesi en üst perdeden devam edecektir.

"Fırat ve Bahar Kalkanı" "Barış Pınarı" ve "Zeytin Dalı" adlı terörle mücadele operasyonları ve İdlib inisiyatifiyle bölgedeki milyonlarca masum sivilî koruma altına alan Türkiye Cumhuriyeti son bir haftadır etkisi giderek artan hava operasyonlarıyla da Suriye'deki terörle mücadele politikalarına yeni bir boyut kazandırmıştır.

Tüm ikiyüzlü koruma ve kollamalara rağmen, PKK-YPG terör örgütüne gerek Millî İstihbarat Teşkilatımızın gerekse Türk ordusunun indirmiş olduğu demir yumruklar bizlere bir kez daha devletimizin iç ve dış güvenlik meselelerindeki tarihî deneyiminden gelen başarısını göstermiştir.

Başta Suriye ve Kuzey Irak olmak üzere, hangi mevziden gelirse gelsin ve ne şiddette olursa olsun teröre karşı milletçe tek yürek olmamız da devletimizin dirayeti ve millî güvenliğimizin tesisi için elzemdir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak milletimiz için güvenli yarınların inşasında sınır güvenliğimize ve memleketimizin huzurunu tehdit edecek her türlü tehlikeye, özellikle de terör belasına karşı devletimizin ilgili kurumlarına her türlü desteği vereceğimizi de belirtmek isterim.

Sayın milletvekilleri, 7 Ekim Cumartesi günü başlayan ve bir insani dram girdabına dönüşen Filistin-İsrail arasındaki çatışmalar bugün acımasız ve kurnasız bir savaş boyutuna ulaşmıştır. Şam vilayeti ve Kudüs sancağındaki Osmanlı idaresinin son bulunduğu dönemden itibaren Arap-İsrail çatışması ne yazık ki hiçbir gün barış ortamına kavuşmamıştır; dahası semavi dinlerin buluşma noktası, ilk kiblemiz ve İslam dünyasının göz bebeği Kudüs ise mahzun bir şekilde mazisindeki parlak günlerini aramaktadır. Özellikle uzun yıllardır uluslararası hukuka aykırı yerleşim faaliyetleri merkezli olarak Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarını tanımayan İsrail yönetimlerinin zemin hazırlamış olduğu bu zincirleme krizler karşılıklı sivil ölümlerin ve masum insanların hayattan koparılmasına varan bir dehşet senaryosuna dönüşmüştür. Kimden gelirse gelsin, maksadı ne olursa olsun, kadın, çocuk ve yaşlı demeden savunmasız insanların hedef alınması asla kabul edilemez. Bu noktada, tarafların insanlığa karşı suç işlemlerinin önüne geçilmesi adına bölgede 1967 sınırlarına riayet eden iki devletli çözüm etrafında birleşmeleri elzemdir. Unutulmamalıdır ki işgal altındaki toprakların terk edilmesi ve açık hava hapishanesi hâlini alan Gazze ve Batı Şeria'nın İsrail sultasından kurtulması çözüm için öncelikli şarttır. Tarih boyu İslam dünyasının iftiharî olan Türk milleti olarak Filistin ve Kudüs davasının her türlü felaketten ve yaftadan uzakta, adil bir çözüme ulaşmasının sorumluluğu üzerimizdedir. Dünyanın pek çok kriz noktasında olduğu gibi meşru ve etkin tüm diplomatik unsurların diplomasi icracısı tüm mekanizmalarımızca bir an evvel devreye sokulması gerekmektedir. Bilhassa 7 Ekim Cumartesi gününden itibaren Türkiye'nin diplomatik kanalları vasıtasıyla taraflara adil ve barışçıl bir düzenin tesis edilmesi konusunda yapmış olduğu çağrılar hem bölge ülkeleri hem de dünya kamuoyu tarafından yegâne umut olarak görülmektedir. Bu teşebbüslerin devamı Türk milletinin müşterek vicdanının sesi olacaktır.

Türkiye hem Filistin davasının uluslararası arenada destekçisi olmakta hem de İsraili ve Filistinli devlet adamlarıyla son yıllarda geliştirmiş olduğumuz karşılıklı diplomatik temaslarımız sayesinde sağlıklı bir ara buluculuk ortamını tesis etmeye mukteldir. Türkiye'nin bu çatışmanın nihayete erdirilmesine yönelik dünyanın bir başka devletinde daha olmayan bir tecrübe ve müzakere yetkinliği mevcuttur. Hâl böyleyken Türkiye'nin son dönemlerdeki Libya, Karabağ ve Ukrayna gibi krizlerdeki müspet katkılarının Filistin-İsrail savaşının sona erdirilmesi adına da tekrür edeceği muhakkaktır.

Sayın milletvekilleri, gerek devam eden küresel krizler gerekse Filistin meselesi üzerinde olduğu üzere Türkiye'nin etkin uluslararası rolünü tahkim eden etkinlik sahalarından biri de Doğu Akdeniz'in incisi, kadim medeniyetlerin beşiği Lübnan'dır. Çok da uzak olmayan bir geçmişte, şanlı ecdadın yönetimi altında bulunan Lübnan toprakları Türk-İslam medeniyetinin bin yılı aşkın süredir hüküm sürdüğü, iz ve bakiye bıraktığı nadide bir beldedir. Bugün ise ne yazık ki başına gelen pek çok sıralı felaket sebebiyle tarihte hiç olmadığı kadar mahzun kalmış bir coğrafyadır. Birinci Dünya Savaşı'nın ardından Türk hâkimiyetinden koparılan Lübnan toprakları maalesef ki yüz yılı aşkın süredir pek çok çatışmanın, ihtilafın ve de sıklıkla istikrarsızlığın gölgelediği bir sarmalın pençesinde kalmıştır. Türkiye ise bu olumsuz siyasal ortamdan yararlanmaya çalışan ve Lübnan'da tutunmak için çaba gösteren çeşitli terör örgütlerinin de hedefi olmuştur. Bu zor coğrafyada barışı ve refah içinde yaşamayı hak eden Lübnan halkı bu imajdan rahatsızdır. Ne var ki uzun yıllar boyunca sözde küresel oyun kurucular tarafından yapay bir sosyal laboratuvar ürünü olarak Türk milletinin ve İslam dünyasının başına bela edilen terör örgütleri, Lübnan gibi mümbit bir coğrafyayı da kirletmekten çekinmemişlerdir.

Bugün Genel Kurulda oylayacağımız Lübnan tezkeresi, Anayasa'mızın 92'nci maddesi uyarınca Türk Silahlı Kuvvetlerimizin ülke dışında görevlendirilmesini onaylamakla birlikte, milletçe tarihî rolümüzü icra etmemize de vesile olacaktır. Soğuk savaşın ardından dünyadaki değişen güç dengeleri arasında ayakta kalmak ve insanlığın huzurunu tesis etmek için aktif bir dış politika izleyen devletimiz, 1990'larda Bosna Hersek, Arnavutluk ve Kosova gibi kriz bölgelerinin, 2000'lerde Afganistan, Lübnan, Libya ve Somali gibi harekâtların yeri doldurulamaz bir unsuru olarak yer almıştır. Türkiye Cumhuriyeti, Birleşmiş Milletlere bağlı koalisyon güçleri tarafından oluşturulan bu barış gücü içerisinde icra etmiş olduğu bu müstesna görevlerle bir yandan uluslararası iş birliğinin, diğer yandan da çok yönlü bir dış politikanın tesisini sağlamaktadır. Ayrıca, yıllar içerisinde kurumsal bir strateji olarak benimsenen bölgesel ve küresel sorunlara karşı sorumlu, itidalli ve barış odaklı bir tavır, Türkiye'nin küresel yönetimdeki pozisyonunu güçlendirmekte ve neredeyse her gün kaos ve krizle sarsılan dünyada bir güvenli liman olarak görülmeye vesile olmaktadır. Unutulmamalıdır ki reel politik bağlamında komşu coğrafyalarımızda pek çok felaket cereyan ederken kendi siyasi coğrafyamıza sıkışmak, bölgesel ve küresel krizleri görmezden gelmek bizleri hem özgür dünyanın bir parçası olmaktan uzaklaştıracak hem de meşru millî menfaatlerimiz çerçevesinde diplomatik esneklik alanlarımızı kısıtlayacaktır. Tam da bu noktada, Milliyetçi Hareket Partisi olarak millî menfaatlerin müdafaası ve Türk milletinin itibarının muhafazası adına dünyanın önde gelen askerî güçlerinden biri olan asil ordumuzun barışın tesisi için üstleneceği bu şerefli görevini daha önce de olduğu gibi destekliyoruz.

Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü, 1978 yılında, İsrail'in Filistin Kurtuluş Örgütü ve Lübnan'daki Filistinli mülteci kamplarında kendisine tehdit gördüğü unsurları bahane ederek güney Lübnan'ı yaklaşık yirmi sene boyunca işgal etmesi sırasında Lübnan'ın iç güvenliğini, hükümet istikrarını ve Lübnan halkının geleceğe olan umudunu yeniden tesis etme amacıyla oluşturulmuş bir barış gücüdür. Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü yıllar içerisinde Sünni, Şii, Maruni, Dürzi, Türkmen ve Filistinli ve Suriyeli mültecilerin de içinde yer aldığı Lübnan'ın tüm unsurlarının bölgedeki bütün karmaşa ve kaosa karşı güvendiği bir gözlem ve yardım mekanizması olmuştur. Ne var ki 2006 yılında meydana gelen İsrail-Hizbullah savaşının ardından bölgedeki durum her geçen sene daha da kötüye gitmiştir. Bu nedenle Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü'nün kapsamının artırılması yönünde uluslararası kamuoyu Birleşmiş Milletler nezdinde bir mutabakata varmıştır. Bu kadar yakın bir coğrafyada mevcut olan istikrarsızlığın bir çözüme kavuşması adına 2006 yılından itibaren Lübnan halkına destek veren Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve

Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü'ndeki on yedi yıllık eşsiz katkıları, sadece Lübnan'ın huzur ve istikrarına yönelik değil, aynı zamanda da tabiri caizse bir kıvılcımla alev topuna dönüşebilecek olan Orta Doğu coğrafyasında Türkiye'nin insani ve politik anlamda sığınılacak son liman, bir istikrar ve güven abidesi olarak görünmesine de vesile olmuştur. Ayrıca, yıllardır bölgemizde yayılcı ve mezhep temelli kutuplaşmaların düğümlendiği bir nokta olan Lübnan'da Birleşmiş Milletler gibi devletlerüstü bir mekanizmanın müşterek gözlemi mühim ve elzemdir. Elbette ki Türk Silahlı Kuvvetlerinin mevcudiyeti, huzuru ve barışı tesis etmedeki eşsiz emekleri, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve hükümetlerinin Lübnan'da bulunan çeşitli fırkalara yönelik kalkınma diplomasisi ve yumuşak güç unsurlarını da etkin bir şekilde kullanabilmesine vesile olmuştur. Konuşmamın başında da belirttiğim üzere, Türkiye, sert gücün soğuk yüzünü kullanan bir ülke olmanın çok ötesinde akıllı güç stratejisini başarıyla icra eden, askerî operasyonları barışçıl amaçlarla yürüten ve yumuşak güce eklemleyen başarılı bir vizyonun yürütücüsü, kadim bir diplomasi ülkesidir. Nitekim, Türk Silahlı Kuvvetleri, barışı koruma hareketinin etkin icrasında önemli bir işlev üstlenmiş ve bölgedeki köy okullarının elektrik ihtiyacının karşılanmasından okullara oyun sahalarının yapılmasına, sağlık ocağı, yeni su depoları ve yol inşaatlarından ihtiyaç sahiplerine yardım ulaştırılmasına kadar çok sayıda projeyi ve insani yardımı hayata geçirmiştir. 2020 yılında Beyrut Limanı'nda yaşanan patlamada ilk elden yardım ulaştıran Türkiye, özverisiyle Lübnan'da gönülleri fethetmiştir. Tek bir alana sıkışıp kalmayan bu bütüncül diplomatik başarı, mezhep ve millet fark etmeksizin bu zor coğrafyadaki halkların ve dünya kamuoyunun sayısız kez takdiri kazanmıştır. Tam da bu noktada belirtmek isterim ki: Türkiye'nin göz bebeği olan, mevcudiyetini ve istikbalini kendi öz benliğinden ayrı görmediği Lübnan'da bulunan Trabluşşam, Akkar, Beka, Golan ve Şam göçmeni Türkmenler, Türkiye'nin bölgedeki mevcudiyetinden güç almaktadır. Tolunoğulları, Suriye Selçukluları, Yavuz Sultan Selim Han ve Abdülhamit Han'ın mirası soydaşlarımızın huzur ve barış içerisindeki bir coğrafyada yaşamaları elbette ki bizlerin haklı ve halisane arzusudur. Bu noktada Türkiye'nin bölgeye hem barış gücü özelinde hem de pek çok alanda yapacağı katkı bizlerin gurur vesilesi olacaktır. Dahası Türk ordusunun üstleneceği bu şerefli görev, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki gücünü tahkim ederek mavi vatan sınırlarının meşruiyet katsayısını Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Lübnan, İsrail ve Mısır hattında artıracaktır. Zira hâlihazırda herhangi bir barış anlaşmasıyla çatışmaların nihayete erdirilemediği Lübnan ve İsrail arasında dahi Doğu Akdeniz'deki gaz rezervleri özelinde geçtiğimiz aylarda bir mutabakata varıldı. Bu noktada, taraflarla karşılıklı iyi ilişkiler tesis eden Türkiye'nin askerî güç unsurlarıyla mevcudiyetini artırması bölgedeki haklarımızın tanınması açısından önemlidir.

Sayın milletvekilleri, bizler, tarih boyunca Türk milletini Ötügen bozkırlarından Mağrib'e uzanan engin coğrafyayı yurt edinen bir mefkurenin vefakâr mirasçıları ve yılmaz bekçileri olarak 10'uncu yüzyıldan itibaren günümüz Orta Doğusu'nun her kilometresine, Akdeniz'in her milibahrine adaletle hükmeden ecdadımızın emanetlerini yalnız, çaresiz, mağdur ve mazlum bırakmayacağız. Dünyanın kanayan her coğrafyasında olduğu üzere, başta sınırlarımız ve komşu bölgelerimizde olmak üzere "Vefalı Türk geldi yine." şiarından asla taviz vermeyeceğiz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak yüce Türk milletinin tarihsel sorumluluklarından ve insanlığın huzuru adına işaret etmiş olduğumuz ülkülerden doğan ödevlerimizin bilincindeyiz. Türk milletinin, tarihin pek çok döneminde olduğu üzere 21'inci yüzyılın tüm kaotik devletler arası nizamı içerisinde de bütün mazlum milletlerin öncüsü olma vasfının muhafazasını korumak için tüm gayretimizi sarf etmekteyiz.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin "Sınırımızda nöbetçi, gökyüzümüzde kartal, gönlümüzde şükran, dileğimizde dua, dilimizde Peygamber ocağı, tarihte muzaffer bahadırılık olan kahramanlar" olarak tasvir etmiş olduğu şerefli Türk ordusu, Cenab-ı Allah'ın izniyle, Türk milletinin dualarıyla kardeş coğrafyalarda asayışı, umudu, istikrarı ve vefayı temsil edecektir.

Bugün oylamakta olduğumuz tezkerelerle bir yıl daha Lübnan ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde görev yapacak olan Türk Silahlı Kuvvetlerinin aziz mensupları, ayağınıza taş değmesin, başınız öne eğilmesin, adımlarınız tüm dünyayı inletsin.

Bu düşüncelerle, Genel Kurul gündemine taşıdığımız tüm anlaşma ve tezkerelerin ülkemizin, milletimizin ve tüm dünyanın huzur ve barışına katkıda bulunmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'ye ait.

Buyurun Sayın Tiryaki. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin Lübnan'daki askerî görev gücü olan UNIFIL'in görev süresinin uzatılması hakkındaki kararı uyarınca UNIFIL içerisindeki Türkiye'nin görev süresinin uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine grubumuzun görüşlerini sizlerle paylaşmaya çalışacağım. Öncelikle sizleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımızı, ayrıca cezaevinden bizi izleyen sevgili yoldaşlarımızı ve yurt dışında sürgünde yaşamak zorunda kalan mücadele arkadaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Tam kırk beş yıllık geçmişi var UNIFIL'in, kırk beş yıl, başarısı kuşkulu kırk beş yıl. Birleşmiş Milletlerin dünyanın farklı ve bölge ülkelerinde oluşturduğu barış güçlerinden en eskilerinden biri. Kuşkusuz en eskisi değil, Pakistan ve Hindistan'da görev yapmak üzere 1949'da kurulan UNMOGIP, Kıbrıs'ta görev yapmak üzere 1964'te kurulan UNFICYP, yine, Golan Tepeleri'nde görev yapan ve 1974'te kurulan UNDOF'tan sonraki neredeyse en eski askerî güçlerden biri. Birleşmiş Milletlerin dünyanın farklı coğrafyalarında, farklı ülkelerinde ve farklı amaçlarla bulundurduğu askerî güçler var; bunların bir kısmı ateşkeslerin devamını korumak üzere kurulmuş, bir kısmı savaş hâlinin devamını engellemek üzere kurulmuş, bir kısmı da barışı tesis etmek üzere görev yapan farklı gruplar var fakat bunların ortak noktası şu ki: Başarıları kuşkulu. Ben biraz sonra UNIFIL'in başarısının neden kuşkulu olduğunu ayrıntılı biçimde sizlerle paylaşmaya çalışacağım.

Şimdi, bu UNIFIL'in görev süresinin uzatılması bundan yaklaşık bir ay kadar önce Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde oylandı. Önce Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 1978'den sonra her yıl olduğu gibi bir kez daha uzattı fakat -altını çizmek istediğim bir nokta var- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde de oy birliği yoktu. Çin ve Rusya UNIFIL'in görev süresinin uzatılması konusunda çekincelerini dile getirdi ve görev süresinin uzatılmasına "evet" demedi. Dolayısıyla Güvenlik Konseyinin daimî üyelerinden 2'sinin de UNIFIL'in görev süresinin uzatılmasına "evet" demediğini buradan hatırlatmak isterim.

Elbette ilkesel olarak bir bakışımız var, önceki dönemlerden mirasını devraldığımız siyasi partilerin bir bakışı var, özellikle tezkereler konusunda bir bakış açısını genel olarak dile getirdik. Bizim şöyle bir bakışımız var: Uluslararası sorunların askerî biçimde çözülmesini doğru bulmuyoruz. Önemli bir bölümü başarısızlıkla sonuçlandı ve bu nedenle Birleşmiş Milletler çatısı altında olsa da Türkiye'nin başka ülkelere, başka coğrafyalara asker göndermesine öteden beri "hayır" dedik, bugün de aynı politikamızı sürdürüceğiz ve Lübnan'a asker gönderilmesini tezkeresine önceki tezkerelere "hayır" oyu kullandığımız gibi bugün de "hayır" diyeceğiz. Çok açık söyleyeyim: Caydırıcılığı tartışmalı örgütlerden bahsediyoruz. Uluslararası örgütlerin, gerçekten, bu bölgelerdeki sorunlara kalıcı biçimde çözüm bulmasının yolunun diyalog koşullarını yaratmak olduğuna inanıyoruz. Yurt dışında asker gönderilmesine ilkesel olarak bu nedenle karşıyız.

Lübnan tezkeresine gelince.... Bakın, 1978'den beri tam kırk beş yıldır görev yapan bir askerî güçten bahsediyoruz. Peki, bu askerî gücün varlığı Lübnan'daki çatışmaları engellemiş mi? Emin olun Lübnan'da yaşanan hiçbir çatışmayı Birleşmiş Milletlerin güvenlik gücü engelleyememiştir. 2006'da Lübnan ile İsrail arasında patlak veren savaşta Birleşmiş Milletlerin askerî gücünün ne kadar yetersiz kaldığını biz değil, dünyada yaşayan herkes gördü; 1 milyonu aşkın sivil Güney Lübnan'dan kaçmak

zorunda kaldı. Yine, 2013'te benzer çatışmalı bir süreç yaşandı, UNIFIL bu çatışmalar konusunda da hiçbir şekilde başarılı olamadı; bu çatışmalı süreci engelleyemedi, milyonlarca insanın yerinden yurdundan olmasını engelleyemedi. Bunun yerine, bu çözümsüzlük yerine siyasal olarak bu sorunların çözülmesi için çaba sarf etmiş olsaydı, emin olun, çok daha büyük bir yol olabilirdi. Kaldı ki bakın, UNIFIL'in yılda en az 500 milyon dolarlık bir giderinin olduğu söyleniyor, 500 milyon dolarlık. Kırk beş yıl üzerinden hesap ederseniz neredeyse 25 milyar dolarlık bir harcama yapılmış UNIFIL'in bu kırk beş yıllık görev süresiyle ilgili olarak, 25 milyar dolar. 85 milyon nüfuslu Türkiye Cumhuriyeti devletinin bütçesi 150 milyar dolar değil. Sadece UNIFIL için kırk beş yılda harcanan para 25 milyar dolar civarında.

Hatırlarsanız bundan bir süre önce Lübnan Limanı'nda büyük bir patlama olmuştu, en az 15 milyar dolarlık bir zarardan söz ediliyor. Keşke Birleşmiş Milletler oraya maliyeti 500 milyon dolar olan askerî güç bulmak yerine onların ekonomik sorunlarına, uğradıkları yoksulluğa çare bulabilseydi, maddi destekte bulunabilseydi, bu 500 milyon doları savaş, asker için bulundurmamak yerine ekonomik destek olarak sunabilseydi ama maalesef böyle bir tercihte bulunmuyor Birleşmiş Milletler. Bizler de bu asker bulundurma tezkeresine bu nedenle "hayır" diyeceğiz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin de buna "Yeter!" demesi gerektiğini düşünüyoruz.

Şimdi, Lübnan'daki sorun, uzun bir sorun; uzun uzun anlatmayacağım, benden önceki hatipler bunun bir kısmına değindiler. Emin olun, Lübnan'daki sorun bu UNIFIL'in görevlendirilmesiyle de çözülmeyecek, siyasi bir çözüm bulunmadıkça oradaki çatışmalı süreç devam edecek.

İsrail ve Lübnan arasındaki sorun aslında İsrail ve Filistin arasındaki sorundan bağımsız değil, her ikisini birbirinden ayrı düşünmek mümkün değil. Dünya, İsrail ve Filistin arasındaki çatışmaya, işgale, savaşa, insanlığın ayaklar altına alınmasına, katliamlara karşı maalesef objektifliğini çoktan yitirmiş durumda. Emin olun, ülkeler takım tutar gibi ya İsrail'in ya da Filistin'in yanında yer alıyorlar. Dünya, çatışmalara körükle gidiyor. ABD, donanmasının önemli bir kısmını Akdeniz'e ve İsrail sahillerine gönderiyor; beri yandan, İran da çok açık biçimde Hamas'a destek açıklaması yapıyor "Bu eylemi yapanların ellerinden ayaklarından operim." diyor. Amerika Birleşik Devletleri de "Her koşul altında İsrail'in yanında yer alacağız." gibi açıklamalar yapıyor. İnanın, bir akıl tutulması var.

Bakın "Hamas'a destek" adı altında yapılan yürüyüşler var, belki bunları izlemişsinizdir, içimizde muhtemelen bu eylemlere katılanlar da var. Ben bir tanesinde yapılan bir konuşmayı söyleyeceğim size. Konuşmacı, bu çatışmayla ilgili olarak aynen şunu söylüyor -Filistin halkıyla dayanışma adı altında yapıyor bunu bu mitingde- diyor ki: "Kur-an'ı Kerim'de Allahuteala Yahudi milletini 15 defa lanetlemiştir." "15 defa Kur-an'ı Kerim'de Yahudi milletini lanetlemiştir." Ne demek istiyor? "Yahudiler lanetli bir halktır, Yahudilere her şeyi yapabilirsiniz." diyor. Şimdi, böyle bir bakış açısıyla Filistin ve İsrail arasındaki sorunun çözülmesi mümkün mü, böyle bir tarafgirlik kabul edilebilir mi? Filistin halkının haklı davasını savunmak başka bir şey fakat "Yahudileri Allahuteala Kur-an'ı Kerim'de 15 defa lanetlemiştir, onlara yapılacak her şey mübahtır." demek, bu, hak ihlallerine, insanlığın yok sayılmasına ve savaşa körükle gitmek anlamına gelir.

Bakın, ortada, kabul edelim veya etmeyelim, hedefi belirsiz, kör bir şiddet var. Bir yanda, müzik festivaline katılmış, barışçıl olduğuna zerre kadar kuşku olmayan gençlere yönelik bir katliam var; öte yanda, nüfusu 2 milyonu aşkın insanın yaşadığı bir şehre, etrafı tel örgülerle, beton bariyerlerle çevrili bir kente tanklarla, toplarla, helikopterle, uçakla açılmış "savaş" adı altında bir katliam söz konusu. Sivillere yönelik saldırıları hangi ad altında yapılırsa yapılsın reddediyoruz, kabul etmiyoruz. Bizim safımız belli, biz varlığı, kimliği, dili, tarihi, vatani inkâr edilen, yok sayılan, ezilen halkların yanındayız, olmaya da devam edeceğiz; Filistin halkının yanında olduk, olmaya devam edeceğiz ama asla Filistin halkının haklı davasına zarar veren girişimleri desteklemeyeceğiz, karşısında olacağız ve kinayacağız. Çok açık ve net söylemek gerekir; Filistin sorunu ile Kürt sorunu çözülmedikçe Orta Doğu hiçbir şekilde huzura kavuşamayacak. Bu sorunlar devam ettikçe uluslararası güçler bundan yararlanacak, kaşıyacak, daha çok kan ve daha çok gözyaşı dökülecek. Savaş dışında, "Yok edeceğiz." söylemi dışında bir yol var ve bu yolu açmalı, güçlendirmeliyiz.

Bakın, İsrail yürüttüğü politikaya haklılık kazandırmak için ne diyor biliyor musunuz? "Ben terörle mücadele ediyorum." diyor. "Terörle mücadele ediyorum." diyor, bir kentin bütün elektriğini kesiyor. "Terörle mücadele ediyorum." diyor, elektrik şebekelerini vuruyor. "Terörle mücadele ediyorum." diyor, sivil insanların yaşadığı binaları patlatıyor. "Terörle mücadele ediyorum." diyor, sivil-silahlı ayırımı yapmadan bir şehri bombalayabiliyor.

Sevgili AKP'li arkadaşlar, size tanıdık geldi mi bu yapılanlar? Ankara'da İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne bir saldırı gerçekleştirildi, Dışişleri Bakanı ne dedi, hatırlıyor musunuz, MİT Başkanı ne dedi, Millî Savunma Bakanı ne dedi? "Altyapı, üstyapı dâhil Kuzey ve Doğu Suriye'de her yer hedefimizdir." dedi. Neden? Çünkü terörle mücadele ediyor. Eğer terörle mücadele ediyorsanız bir şehri bombalayabilirsiniz, eğer terörle mücadele ediyorsanız binaları havaya uçurabilirsiniz, eğer terörle mücadele ediyorsanız elektrik şebekelerini havaya uçurabilirsiniz. Neden? Çünkü haklısınız, terörle mücadele ediyorsunuz. Böyle bir bakış açısı kabul edilemez. Dünyanın hiçbir yerinde "terörle mücadele" adı altında sivil yerleşim yerlerine, altyapı ve üstyapı kurumlarına yönelik saldırılar kabul edilemez, kabul etmiyoruz, nerede olursa olsun reddettik, reddedeceğiz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar) Biz bu siyaseti "ikiyüzlü siyaset" olarak değerlendiriyoruz "terörle mücadele" adı altında halkların haklarını inkâr eden siyaseti kabul etmiyoruz. Bu terör meselesi gerçekten üzerinde aklıselim biçimde tartışmamız gereken bir mesele.

Ben kişisel olarak, Mehmet Rüştü Tiryaki olarak modern çağlardaki "terörle mücadele" denilen şeyi Orta Çağ'daki cadı avına benzetiyorum. Orta Çağ'da cadılar bütün kötülüklerin anası olarak görülürdü. Bir halkın başına, bir toplumun başına, bir kentin başına, bir kabilenin başına hangi kötü şey gelirse gelsin, orayı yönetenler cadıları hedef olarak gösterirdi, kadınları hedef olarak gösterirdi ve o kadınları üzerinden o kadınları katlederek bütün günahlarının üstünü örtmeye çalışırlardı. Ben bugün modern çağlarda "modern" denilen çağlarda "terörle mücadele" adı altında büyük bir cadı avı yürütüldüğünü düşünüyorum. Hiç fark etmez, bakın, sel olurdu herhangi bir yerde, kuraklık olurdu, deprem olurdu, salgın hastalıklar olurdu, hiç fark etmez, bütün bunların karşısında bir tane sorumlu vardı: Cadılar. O kentteki, o ülkedeki, o köyedeki -hangi yerleşim yeriye- cadılar bulunacak ya suya atılacak, bağlanarak, taş bağlanarak suya atılacak, eğer zaten kurtulursa Tanrı onu kurtarmıştır, cadı değildir ya da yakılacak, eğer kurtulursa zaten cadı değildir, Tanrı onu kurtarmıştır veya kurtulursa zaten cadıdır çünkü bir insanın suya atıldıktan sonra kurtulması mümkün değil veya yakıldığında kurtulması mümkün değil; her hâlükârda haksız olacak ve bu cadı avıyla o dönemki bütün kötülüklerin faturaları birilerine kesilecekti.

Şimdi, her ülke benzer biçimde aynı politikayı yürütüyor; her ülkenin hiç fark etmez, sekmez, kendine uygun bir terör örgütü var; İngiltere'ye giderseniz, IRA var, bütün kötülüklerin anasıdır; zaten terörle mücadele adı altında her tür siyaset yürütülebilir. İrlanda halkının temel hakları, dil hakları, bir halk olarak, bir millet olarak haklarının önemi yok çünkü orada bir terör örgütü var; ona karşı İngiltere kutsal bir mücadele yürütüyor. İspanya'da ETA var, İspanya Hükûmeti terörle mücadele ediyor. Bask halkının herhangi bir hakkının önemi yok, dil hakkının önemi yok, bir millet olarak, bir ulus olarak haklarının önemi yok; terörle mücadele ediyor, her şey mübah. İsrail, Hamas'la mücadele ediyor, nasıl olsa terörle mücadele. Terörle mücadele olduğu için Filistin halkının temel hiçbir hakkının önemi yok. Onların diliymiş, onların vataniymiş, onların ülkesiymiş, binlerce yıldır orada yaşıyorlarmış bunun hiçbir önemi yok çünkü ortada bir terör örgütü var, Hamas var; ona karşı her türlü mücadele yürütülebilir,

serbest, meşru. Üstelik, her ülkenin derken her bir örgütü bazı ülkeler terör örgütü olarak kabul ederken başka bazı ülkeler kahraman, ulusal kurtuluş mücadelesi yürüten halklar olarak görüyor. Bakın, Hamas'ı dünyada terör örgütü olarak görenler var. Adalet ve Kalkınma Partisinin neredeyse her kongresine katılıyor Hamas'ın yöneticileri. Hamas'ın yöneticileriyle uluslararası herhangi bir kuruluşun başkanıyla görüşür gibi AKP görüşüyor, Hükümet görüşüyor ama Kanada Hamas'a "terör örgütü" diyor, Japonya Hamas'a "terör örgütü" diyor, ABD Hamas'a "terör örgütü" diyor, Avrupa Birliği Hamas'a "terör örgütü" diyor. Peki, burada hiç kimse Hamas'a "terör örgütü" diyor mu? Demiyor. Nasıl olacak? Kim belirliyor kimin terör örgütü olduğunu? Ya da Moro İslami Kurtuluş Cephesi -hatırlıyor musunuz- Filipinler'de Moro halkının bağımsızlık mücadelesini yürütüyor. Filipinler Hükümeti ne diyordu Moro İslami Kurtuluş Cephesi'ne? "Terör örgütü" diyordu. "Ben terörle mücadele ediyorum." diyordu ama Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümeti döneminde Moro İslami Kurtuluş Cephesi ile Filipinler Hükümeti arasındaki barış görüşmelerine ara buluculuk yapıldı, o sorunun çözülmesi için Türkiye Cumhuriyeti'nin hükümetleri ara buluculuk yaptı. Filipinler "terör örgütü" diyordu ve yüzlerce, binlerce kişi öldü o çatışmalarda, savaşlarda. Dolayısıyla "terör" dediğiniz şey ülkeden ülkeye, zamandan zamana, coğrafyadan coğrafyaya çok rahat yayılabiliyor veya Çeçenistan'daki örgütleri düşünün, Kafkas halklarının bağımsızlık mücadelesini yürüten örgütleri düşünün. Rusya, bu örgütlerin büyük bir bölümüne "terör örgütü" diyordu. Türkiye'de o örgütlere "terör örgütü" diyen var mıydı? Yoktu. Kafkas halklarının bağımsızlık mücadelesi veren savaşırları olarak bakılıyordu, halk kahramanı olarak görülüyordu Türkiye'de ama Rusya için Çeçenistan'da ve diğer Kafkasya'da bağımsızlık mücadelesi veren her örgüt terör örgütüydü. Bakın, bir başka örnek şimdi, asıl bizi ilgilendiren kısmına gelelim: PYD/YPG... Burada bir sürü parti çıkıyor "terör örgütü PYD/YPG" falan diyor. Var mı Türkiye dışında PYD'ye dünyada "terör örgütü" diyen? Var mı YPG'ye "terör örgütü" diyen? Eski Cumhurbaşkanı Yardımcımız Dışişleri Komisyonu Başkanı burada, çıksın, söylesin, desin ki: "Türkiye dışında dünyada PYD'ye, YPG'ye 'terör örgütü' diyenler var." Dünyada yok. Ben size daha ilginçini söyleyeyim arkadaşlar: YPG'liler Türkiye'nin başkentinde bu Hükümet döneminde tedavi edildi, Ankara'da Numune Hastanesinde tedavi edildi, Hacettepede tedavi edildi ve bunların bütün tedavi masrafları Hükümet tarafından karşılandı. YPG'nin savaşırları Gaziantep'teki hastanelerde tedavi edildi ve bütün tedavi masraflarını bu Hükümet, Sağlık Bakanlığı karşıladı ama şimdi onlara "terörist" deniyor. Neden? Ben "terörist" dersem siz de diyeceksiniz, ben "terörist" demezsem siz de diyeceksiniz; bir Bakanlar Kurulu kararına bağlı. Böyle bir terör tanımı olamaz, böyle bir terörle mücadele olamaz. Terörle mücadele adı altında insanlığa karşı bu kadar suç meşru görülemez. Bakın, o örgütlerin lideri kırmızı pasaportlarla Dışişleri Bakanlığında ağırlandı, şimdi kırmızı bültenle aranıyorlar. Bir gün kırmızı pasaportla karşıyor AKP Hükümeti, bir gün de kırmızı bültenle aralarında arama kararı çıkarıyor; biz bunu reddediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) – Sayın Başkan, eğer müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Tiryaki.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) – Sonuç olarak şunu söylemek istiyorum, özellikle bağlamak istediğim konu şu: Kürtler yaşadıkları hiçbir coğrafyada birlikte yaşadıkları halklar için tehdit değildir; kuzey ve doğu Suriye'de yaşayan Kürtler Türkiye için tehdit değildir, Irak'ın kuzeyinde yaşayan Kürtler Türkiye için tehdit değildir, İran'ın batısında yaşayan Kürtler Türkiye için tehdit değildir, Türkiye'nin doğusunda, güneydoğusunda, tarihî Kürdistan coğrafyasında yaşayan Kürtler Türkiye için tehdit değildir. Bin yıldır birlikte yaşayan kardeş halkınıza lütfen silah, füze, bombayla yanıt vermeye çalışmayın. Size her zaman, Türk halkına her zaman, bin yıldır kardeşlik eli uzatmış Kürt halkına barış eli uzatın; silah dışında yöntemler var, bu sorunları konuşarak çözebiliriz diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e aittir.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında Türk Silahlı Kuvvetlerimizin yürüttüğü operasyonlarda şehit düşen kahraman askerlerimiz Uzman Çavuş Mustafa Çakmak ve Mehmet Emre Teke ile İstanbul'da görevi başında şehit düşen Polis Memuru Cihat Ermiş'e Allah'tan rahmet diliyor, acılı ailelerine, kahraman Silahlı Kuvvetlerimize ve Emniyet teşkilatımıza başsağlığı ve sabır diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1701 sayılı Kararı temelinde oluşturulan Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü'ne (UNIFIL) katkı sağlamakta olan Silahlı Kuvvetlerimizin görev süresinin bir yıl daha uzatılması tezkeresini görüşmek için toplanmış buluyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bu tezkerayı destekliyoruz.

Öncelikle, hem vatanımızın savunmasında hem de ülkemizin yüzlerce, binlerce kilometre uzağında bölgesel ve küresel barış ve istikrarın sağlanması, uluslararası terörizmle mücadele gibi önemli görevleri başarıyla üstelen kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarımızı yüce Meclisimizden selamlıyorum. Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarımızın üstlendikleri tüm görevlerde olduğu gibi, bu görevi de başarıyla tamamlayarak sağlıklı biçimde ülkemize dönmelerini yürekten diliyorum.

Değerli milletvekilleri, önceki tezkerelerde de yer alan bir hususu burada bir kez daha dikkatinize getirmek isterim. Önümüzdeki metinde "hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tespit edilmek üzere" deniyor. Daha önce de söylemiştik "Böyle bir yetki olmaz, olmamalı." dedik "Hiçbir demokrasi böyle bir yetkiyi bir cumhurbaşkanına, tek bir kişiye vermez." dedik "Bu, demokratik işleyişle kökünden çelişen bir uygulamadır." dedik; bir kez daha bunu vurgulamak isterim.

Ayrıca, yurt dışında asker bulundurma kararı çok dikkatli ölçülüp biçilmesi ve karar verilmesi gereken bir mesele ama biz bugün bir kez daha önceden tartışmadan, milletvekillerine bilgi verilmeden bir tezkereyi daha buradan geçiriyoruz. Neden bahsediyorum? Biz Silahlı Kuvvetlerimizi dünyanın dört bir yanına gönderiyoruz. Kosova gibi, Lübnan gibi yakınımızdaki bölgelerden tutun da Afganistan gibi, Somali gibi çok uzak bölgelere kadar sorumluluk üstleniyoruz Türkiye olarak. Peki ama bu misyonlardaki görevlendirmeleri oturup bir değerlendiriyor muyuz? Mesela, daha önce gönderdiğimiz birliklerimiz faydalı olmuş mu, ulusal çıkarlarımıza hizmet eden bir görevlendirme mi olmuş yoksa "Artık asker göndermeye gerek kalmadı." diyeceğimiz bir aşamaya gelmiş miyiz? Maalesef bu tartışmaları yapamadan, konuşmadan, ölçüp biçmeden Meclisimizden geçireceğiz bugün de. Oysa yapılması gereken, mutlaka Meclisimizin Dışişleri, Millî Savunma, Güvenlik ve İstihbarat Komisyonlarında bu tezkerenin ele alınmasıdır. Bakanlarla, savunma, güvenlik ve diplomasi alanındaki üst düzey yetkililerle görüşülmesi, tartışılması gerektiğini ve ülkemizin çıkarlarını, görev alan askerlerimizin güvenliğini yakından ilgilendiren böyle bir konuda her şeyin tek kişinin iki dudağı arasında bırakılmaması gerektiğini bir kez daha vurgulamak isterim.

Sayın milletvekilleri, ülkemizin de katkıda bulunduğu Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü (UNIFIL) 2006 yılında yaşanan İsrail-Lübnan savaşı sonrasında Lübnan'da barışın tesisi ve sürdürülmesi amacıyla kuruldu. Türkiye, katkılarıyla barışı koruma harekâtının etkin icrasında önemli görevler üstlendi. Lübnan bizim için tarihsel açıdan büyük yakınlık içinde olduğumuz, toplumsal hafızamızda önemli yer tutan bir ülke. Bu ülke 1978'den bu yana da ağır iç çatışmalar yaşamakta, İsrail-Filistin anlaşmazlığının olumsuz sonuçlarını en fazla yaşayan ülkelerin de başında gelmekte. Şimdi de Lübnan'daki Hizbullah ve diğer örgütlerin İsrail karşısında silahlı çatışmaya katılması hâlinde bu acılar dolu savaşın 2'nci cephesinin Lübnan olabileceği kaygısı

tüm dünyaya hâkim durumda. Hele de asker bulundurduğumuz bu ülkenin savaşın yeni cephesi olmaması için Türkiye son derece dikkatli olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi olarak öteden beri Filistin halkının meşru haklarının, haklı taleplerinin yanında olduk, iki devletli çözümün taraftarı olduk, İsrail'in işgalci ve yayılmacı politikalarına, sivilleri hedef alan saldırılarına karşı durduk, kınadık, kabul edilemez bulduk. İsrail'e yönelik eleştirilerimizin temelinde bu ülkenin uyguladığı işgalci politika ve insan hakları ihlalleri oldu hep. Bugüne kadar olduğu gibi, biz, bundan sonra da Filistin halkının yanında olmaya devam edeceğiz. Ancak Hamas'ın hafta sonu 700 İsrailli sivilin ölümüne neden olan saldırılarını ve 100'ün üzerinde sivilin rehin almasını, onlara yapılan muameleleri kabul edilebilir değildir. O saldırılarda ölenlerin, kaçırılanların görüntülerini gördünüz; hiçbir insanî değil, hiçbir kabul edilebilir değil. Öte yandan, bu saldırıya karşılık İsrail'in başlattığı savaşın da maalesef mağduru yine siviller, yine çocuklar ve kadınlar olmakta. Orada da ölü sayısı bine yaklaştı, belki bugün geçti. Gazze'deki o görüntüleri de maalesef içimiz sızlayarak izlemekteyiz, o görüntüleri de kabul etmek mümkün değil. Savaşın yaratacağı yıkımda, hangi taraf olursa olsun, özellikle sivilleri, kadınları, çocukları hedef alan her türlü şiddetin karşındayız; insani bulmuyoruz, lanetliyoruz.

Değerli milletvekilleri, son saldırıda İsrailli sivillerin hedef alınması, aslında, mazlum Filistin halkına ve onun haklı özgürlük mücadelesine en büyük zararı vermektedir. Hiçbir haklı dava; sivillerin, kadınların, çocukların öldürülmesine haklılık kazandırmaz; tam tersine, haklı davanıza gölge düşürür. Nitekim, burada da maalesef Netanyahu yönetiminin yeni işgal planlarına bilerek ya da bilmeyerek zemin hazırlanmış oldu.

Değerli milletvekilleri, meselenin bugün bu noktaya gelmesinde, on yıllardır Filistin meselesine iki devlet temelinde kalıcı ve adil bir çözüm bulunamamış olması ve İsrail'in kendi vatanlarındaki Filistinlileri yok sayan işgal ve yerleşim politikaları ve bu politikalara ABD ve Batı'nın koşulsuz verdiği destek yatmaktadır.

Bakin, Gazze dünyanın en büyük hapisanesi, 2 milyon Filistinlinin yaşadığı bir büyük kafes, on beş yıldır abluka altında, şimdi yine kuşatma altında. Sivillerin olduğu binalar, yerler bombalanıyor. Su yok, gıda yok, elektrik yok, hastaneler ölü ve yaralılarla dolu. Daha şimdiden Gazze'de 200 bin kişi yerinden olmuş durumda. Filistinlilerin yetmiş beş yıldır yaşadığı bu yalnızlık ve çaresizlik hissedilmeden bu meselenin çözümü mümkün değildir. Filistin sorununa kalıcı, adil bir çözüm bulunmadan çözüm mümkün değildir. İsrail'in işgali bitmeden, Filistin özgürlüğüne kavuşmadan Orta Doğu'da bu tür kriz, çatışma ve savaşlar eksik olmayacaktır. Çünkü değerli arkadaşlarım, bir yanda "Son Filistinli öldürülene kadar işgalci politikalara devam." diyenler ile diğer yanda, buna karşılık İsrail'i yok etme peşinde olanlar sahnede kaldığı sürece çözüme ulaşmak mümkün olamamakta.

İşte, yetmiş beş yıllık işgalin, yetmiş beş yıllık çözümsüzlüğün bizleri getirdiği nokta bugün her iki tarafta da gördüğümüz insanlık dışı şiddettir. Çözümsüzlüğün kronikleşmesi Filistin'de dünyaya gözlerini işgal altında açanların radikalleşmesine ve iplerin her gün daha da köktenci kadroların eline geçmesine yol açıyor. İsrail'de de farklı bir tablo yok, Binyamin Netanyahu'nun şiddet ve kutuplaşma yanlısı tutumu karşısında orada da çözümden, barıştan yana olanlar ciddi zemin kaybına uğradı. Geçmişteki çözüm fırsatlarının kullanılamamış olması makul aktörlerin de sahneden çekilmesiyle sonuçlandı, meydan artık radikallere kaldı.

Evet, ortada barış konusunda umutlanmamızı sağlayacak neredeyse hiçbir şey kalmadı ama tekrar tekrar denemekten başka çaremiz de yok. "Filistinlilerin, Filistin devletinin hakkının, hukukunun korunması." diyorsak, "İsrail'de de Filistin'de de daha fazla masum ölmesin." diyorsak barış için çaba göstermeliyiz. Orta Doğu'nun daha da fazla kan gölüne dönmemesi için bu savaşın daha da büyümeden sonlanmasını sağlamalıyız. İki tarafın dostları, bölge ve dünya güçleri ateşe körükle gitmek yerine bir an önce ateşkes sağlanması ve masum rehinelere serbest bırakılması için gayret göstermelidir. Ülkemiz de taraflar arasında önce ateşkes sonra da kalıcı ve hakkaniyetli bir barış için girişimlerini artırmalı, başta Birleşmiş Milletler ve İslam Konferansı olmak üzere uluslararası toplumu harekete geçirmelidir.

Değerli milletvekilleri, bir an önce bitmesini istiyoruz istemesine ama eğer bu konuda dünya başarılı olamazsa bu savaşın daha büyüme ve yayılma tehlikesi var karşımızda. Nereden bahsediyorum? İşte, Hizbullah'ın bulunduğu Lübnan'dan; işte, binbir terör örgütünün bulunduğu Suriye'den bahsediyorum. İsrail'e komşu her iki ülkenin içinden yapılacak olası saldırıların ve bunlara verilecek karşılığın savaşı genişletme, yayma riski hepimizi kaygılandırmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bölgemiz böylesine bir ateş çemberi içindeyken Türkiye'ye önemli görevler, sorumluluklar düşmektedir. Türkiye'nin ara buluculuğuna hiç olmadığı kadar ihtiyaç vardır. Son günlerde Cumhurbaşkanı olsun, Dışişleri Bakanı olsun devlet yetkililerimizin açık ve gizli yürüttükleri diplomasi trafiğinin öncelikle rehinelere bırakılmasına, sonra da ateşkes ve barışın yolunun açılmasına katkı sağlamasını samimiyetle dilerim.

Değerli milletvekilleri, ara buluculuk ve adaletli hakemlik konusundaki çabalarımıza bizzat bu iktidarın kendi hatalı politikalarının gölge düşürebileceğine de dikkat çekmek "Dost acı söyler." misali bizim görevimizdir. Maalesef, ülkemiz uzun bir süredir dış politikada büyük savrulmalar yaşamakta; dünyada sözün dinlenmeyen, çıkarlarını, itibarını koruyamayan, önemli uluslararası kararlardan, süreçlerden dışlanan bir ülke konumundadır. Hangisini anlatayım? İşte, müttefikimiz ABD; Ankara'daki terör saldırısı sonrasında, önceden haber vermeye razı, "YPG'nin yanında yer almayın." demeye razı, terörle mücadele SİHA'mızı göz göre göre vurdular. Biz kimden öğrendik? Kendi Dışişlerimizden, kendi Savunma Bakanlığımızdan mı? Hayır. Pentagon yaptı açıklamayı "Meşru müdafaa." dediler, "Yanlış anlamaların yol açtığı üzücü durum." diye geçiştirdiler. Peki, Dışişleri Bakanlığı tam bir gün sonra çıktı ne dedi? "Farklı teknik değerlendirmeler nedeniyle SİHA'mız kaybedildi." dedi. Olayı kapatmayı tercih ettiniz, yutmayı tercih ettiniz, tıpkı dostunuz Trump'ın hakaret dolu mektubunu yuttuğunuz gibi, sindirdiğiniz gibi.

Değerli milletvekilleri, Amerika Birleşik Devletleri böyle de Rusya farklı mı? Karadeniz'de, İstanbul'un yakınında "Şükrü Okan" isimli Türk gemisine helikopterle inerek baskın yaptı Rus askerleri, görüntülerini de kameraya çekip dünyaya dağıttılar, isterseniz bakabilirsiniz görüntülere. Tamamen haksız, hukuksuz bir girişim. Bir karşılık verebildiniz mi, bir özür beyanı alabildiniz mi? Daha öncesi de var: 2020 Şubatında 34 askerimizin şehit edilmesinde sorumlu olan Rusya'dan hesap sorabildiniz mi? İdlib'de o askerlerin şehit edilmesinde Rusya'nın sorumlu olduğunu, parmağı olduğunu Türkiye Cumhuriyeti'nin en yüksek yetkilileri Birleşmiş Milletlerde kürsüden söylediler. Peki, ne yaptınız? Bir özür diletebildiniz mi, bir üzüntü beyanı alabildiniz mi? Ne gezer! Tam tersine, ulusal onurumuzu ayaklar altına alırcasına Moskova'nın kapısında el pençe divan durdunuz; aynı, gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın katillerinin, 15 Temmuz destekçisi, finansörü dediklerinizin önüne kırmızı halılar serdiğiniz gibi.

Sizin maceraperest politikalarınız yüzünden Türkiye bölgemizde ve dünyada dışlanmakta. İşte, G20'de geleceğin projesi olarak adlandırılan "Hindistan-Orta Doğu-Avrupa Koridoru"ndan dışlandık, Ukrayna fotoğrafından dışlandık. Öteden beri yanımızda olan Mısır'ı, Yunanistan'ın, Güney Kıbrıs Rum kesiminin kucağına iten sizin ideolojik saplantılarınız değil de nedir? İhvanı maceralarınızdan başka bir şey değildir. Bugün savaş içinde gördüğümüz İsrail ve Filistin taraflarının her ikisi de dâhil Ürdün, Mısır gibi ülkeler Rumlarla ortak enerji koridoru kurabiliyorsa bunun baş sorumlusu AK PARTİ'nin ülkemizi yalnızlaştıran ideolojik saplantıları ve maceraperest politikaları olmuştur. Yüz binlerce vatandaşımız vize almak için bekletildikleri konsolosluklarda perişanlık çekerken sözünüzün dinlenmiyor olması basiretsiz politikalarınızın en açık kanıtıdır. Türkiye artık bölgesinde ve dünyada görüşü dinlenen bir ülke değil maalesef. Dış politikadaki yalnızlaşmanın bir başka sebebi de Türkiye'yi yöneten kadronun hızla evrensel hukuk ilkelerinden ve Batı değerlerinden uzaklaşıyor olmasıdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin gerek İsrail ile Filistin anlaşmazlığında gerekse Filistinlilerin kendi aralarındaki

sorunların çözümü konusunda ara buluculuk yaptığı dönemin çok temel bir karakteristiği, bir özelliği vardı, AK PARTİ'li arkadaşlarımız unutmüş olabilir, ben hatırlatmak isterim: Parlamentomuzdan çıkardığımız anayasa ve yasalarla Avrupa Birliğiyle ilişkileri geliştirdiğimiz, yurttaşlarımızın hak ve özgürlükleri için reformlar yaptığımız bir dönemde o dönem. Dünyaya Doğu ile Batı arasında köprü görevi gören, Avrupa'yla ekonomik ve siyasi anlamda entegre olmuş bir ülke algısını yerleştirmiştik. Ekonomimiz geliyor, millî gelirimiz artıyordu. Orta Doğu'ya açılmak isteyen ülkeler, şirketler için hukuk güvencesi olan bir doğal üs, lojistik merkezi konumundaydık. İşte, o yüzden İsrail'i, Filistin'i, Suriye'si ve daha niceleri Türkiye'nin Batı'ya dönük yüzü nedeniyle bizi güvenilir bir dost, adaletli bir hakem olarak görüyordu, meselelerin çözümü için bu yüzden bize güveniyordu ama o krediyi çoktan tükettiniz değerli arkadaşlarım. Şimdiki dönem çok farklı, hukukta, özgürlüklerde, demokraside hep en sonlardayız, en diplerdeyiz. Avrupa Birliği sürecimiz donmuş durumda, Türkiye'nin ismi, artık kendi hakkımız olan aday ülkeler kategorisinde dahi yer almazken işte, bazen Doğu Akdeniz, bazen Orta Doğu gibi bölgeler içinde yer almakta. Üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinde yaptırım uygulanan ülke konumundayız. Avrupa'da insan hakları ve sivil toplumun gelişmesi için Türkiye'ye ödül veriliyor ama kime veriliyor değerli arkadaşlarım? Altı yıldır haksız hukuksuz zindanda tutup sonra da ömür boyu hapis cezasına çarptırdığınız Osman Kavala'ya veriliyor. Gazeteciler ya hapiste ya da yaptıkları haberler nedeniyle her yeni güne yeni tehditler alarak, yeni saldırılarla karşılaşarak ya da gözaltı, cezaevi korkusu yaşayarak başlıyorlar. İşte, 5 liradan 19 liraya çıkan 1 öğün yemek ücretini çatal kaşıkla protesto etti diye öğrenciler bu ülkede yaka paça gözaltına alınıyor.

İstanbul Sözleşmesi'nden hukuksuz bir biçimde çıkarak milyonlarca kadını şiddete karşı güvencesiz bıraktınız. Bu da yetmiyormuş gibi hâlâ elde bulunan tek yasayı da acaba nasıl iptal ederiz, nasıl sulandırırız da kadınları tamamen güvencesiz hâle getirebiliriz diye arayışlar içindesiniz. Yetmedi, kadına şiddetle mücadele eden dernekleri, platformları kapatmaya kalktınız.

Yolsuzlukla anılan ülkeler listesinden hâlâ çıkabilmiş değiliz. Gri listeye neden girdiğimizi çok iyi biliyoruz ama çıkmak için yapacaklarımızı maalesef yapmıyoruz. Ne yaptık? Bu Meclisten kanun çıkardık. Gereğesi neydi, hatırlatırım "Gri listeden çıkacağız, biz bunları çıkarırsak çıkaracaklar." denildi ama sonra, ilk hedef alınan dernekler oldu, sivil toplum örgütleri oldu.

Sonuç olarak, sayın milletvekilleri, ara buluculuğuna en çok ihtiyaç duyulan dönemde Türkiye'nin en büyük talihsizliği, AK PARTİ iktidarının, saray rejiminin ülkemizi bölgede ve dünyada yalnızlaştıran, evrensel değerlerden uzaklaştıran politikalarıdır. Ancak yaşananlar karşısında hem Filistin'de hem İsrail'de gördüğümüz tablo karşısında bugün hepimizin temennisi aynıdır: İsrail'i de, Filistinlileri de bir an önce bu savaşı durdurmaya çağırıyoruz. İktidara yönelik tüm haklı eleştirilerimiz, kaygılarımız baki kalmakla birlikte, Türkiye'nin ve bölge ülkelerinin, uluslararası aktörlerin daha fazla masum insanın ölmemesi için bir an önce ateşkes, bir an önce barış sağlanması için elinden gelen tüm gayreti ortaya koymaları çağrısında bulunuyoruz. Bir kez daha hatırlatmak isterim ki yaşanan tüm bu acıların temelinde Filistin sorununun yetmiş beş yıldır çözülmemiş olması yatıyor. O yüzden, ne zaman ki iki devletli çözüme ulaşırız, işte o zaman Filistinlilerin haklı davasını tüm dünyaya kabul ettirmiş oluruz.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Fuat Oktay'a ait.

Buyurun Sayın Oktay. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FUAT OKTAY (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücü'ne, orijinal kısaltmasıyla UNIFIL'e sağladığı kuvvet katkısının 31 Ekim 2023 tarihinden itibaren bir yıl süreyle uzatılması için yetki verilmesini yüce Meclisimizin onayına sunan tezkere hakkında söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Pençe-Kilit bölgesinde şehit düşen kahramanlarımız Mehmet Emre Teke'ye ve Mustafa Çakmak'a Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve milletimize sabırlar diliyorum.

Lübnan, coğrafi açıdan küçük olmakla birlikte bölgesel istikrar bakımından büyük öneme sahip bir ülke. Orta Doğu'da yaşanan tüm ayrışmaların küçük bir model şeklinde tezahür ettiği Lübnan'da siyasi ve toplumsal yapı, dinî ve etnik topluluklar arasındaki hassas dengelere dayanmakta. Bu dinî ve etnik gruplar arasında yaşanan dönemsel gerginliklerse tüm bölgeyi etkileyebilecek potansiyele sahip. 1,5 milyondan fazla Suriyeli mülteci de Lübnan'da hassas dengeler üzerinde ilave bir baskı yaratmakta. Ağır bir ekonomik krizle boğuşan Lübnan Hükûmeti ise bu zorluklarla başa çıkmakta yine zorlanmakta. Lübnan'ın istikrar ve refahına attığımız önem çerçevesinde bu ülkede barış ve istikrarın sağlanmasına yönelik olarak ortaya koyduğumuz somut katkılar hem bölgesel barışa hem istikrara hem de bu ülkeyle ikili ilişkilerimizin her veçhesine olumlu etki yapmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükûmetimiz bölgesel ve küresel barış ve istikrarın sağlanmasına yönelik çabalarını her geçen gün artırmakta. Bu hususta son derece önemli bir aktör olarak dünyanın birçok bölgesinde Türkiye olarak aktif rol üstlenmekteyiz. Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarımız Azerbaycan ve Libya'nın yanı sıra yine, TSK, NATO, Birleşmiş Milletler, AB ve AGİT görevleriyle ikili ilişkiler kapsamında Katar, Somali, Kosova, Bosna Hersek başta olmak üzere çeşitli coğrafyalarda 19 farklı görev üstlenmiş durumda; bu ülkelerde tarihimize ve inançlarımıza yaraşır şekilde bölge ve dünya barışına önemli katkı sağlamaktadır. Dost ve kardeş unsurlarıyla beraber olmayı sadece krizler ve birtakım askerî, siyasi hesapların gereği olarak görmüyoruz; bunu yüzyıllarca beraber yan yana yaşadığımız topraklara ve ecdadımıza karşı sorumluluk ve tarihî bir görev olarak kabul ediyoruz. Gönül coğrafyamızdaki topraklara, orada yaşayanlara sırt çevirme hakkımız yoktur. 1917'de Osmanlı hâkimiyetinden çıkan Kudüs ve çevresinin yüz yılı aşkındır başına gelenler ortadayken böylesi sorumluluklardan kaçmamız düşünülemez. Bu bölge hem tarihî hem de gönül coğrafyamızdır. UNIFIL'e katkımızın sürdürülmesi, BM çatısı altında uluslararası barış ve huzurun muhafazası için çaba gösteren, sorumluluk sahibi bir ülke olarak bölgemizde barış ve istikrarın hâkim olmasına yönelik dış politikamızla da uygundur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orta Doğu'da gerilim ve bunun temel sebebi olan Filistin meselesi tüm çözümsüzlüğüyle varlığını ne yazık ki sürdürmektedir. Türkiye olarak bizim bu konudaki tutumumuz ve politikamız her zaman net olmuştur. Filistin sorunu ve ifade edildiği gibi İsrail sorunu son beş günde yaşananlardan ibaret değildir. Yaşananları sadece bu perspektiften değerlendirmek kaybedilecek masum canların sayısını artıracaktır.

Biz ilk günden itibaren Filistin halkının haklarını her platformda savunduk ve savunmaya da devam edeceğiz. İsrail'in uluslararası hukuku hiçe sayarak bölgede sivil, kadın, çocuk ayırımı gözetmeksizin Filistin halkına yönelik saldırılarına, yasa dışı yerleşim faaliyetlerine, İsrail'in bölgedeki yayılmacı tutumuna her zaman karşı durduk, karşı duracağız, bundan sonra da durmaya devam edeceğiz. Keza sadece Filistinli masumların değil, hangi milletten, dinden veya mezhepten olursa olsun masum, sivil, kadın ve çocuk, yaşlı fark etmeksizin savaşılar ve çatışmalar yüzünden sivillerin katledilmesine gerek Gazi Meclisimiz gerek Hükûmet gerek millet gerekse de sade bir vatandaş olarak hiçbir zaman razı gelmedik, gelmeyeceğiz de. Sivil kayıpları ve katliamları kınıyoruz. Bu duruşumuz çıkarlara değil, ilkelere dayalıdır.

Son günlerde yaşanan olaylar ve intikam hisleriyle Gazze'de yaşlı, çocuk hiç kimseyi ayırt etmeden yapılan hava saldırılarıyla tırmandırılan şiddet ve katliam bizleri büyük endişeye sevk etmektedir. Yaşanan şiddet sarmalının önüne geçmek hepimizin sorumluluğudur.

Biz, bu itibarla taraflara itidal çağrısı yapmaktan geri durmuyoruz ve bütün imkânlarımızla da sağduyunun galebe gelmesi için gayret göstermeye devam ediyoruz. Yine, burada iddia edildiği gibi itidal telkiniyle ortada top çevirmiyoruz; soykırımı

ve katliamı önlemeye çalışıyor, bağımsız Filistin devletinin kurulabilmesi için gayret gösteriyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımız ve Dışişleri Bakanımız da yine bu yöndeki gayretlerini, ilgili diğer tüm kurumlarımızda olduğu gibi yoğun mesailerini, yoğun temaslarını sürdürmektedirler zaten yarın Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan da Genel Kurula yine detaylı olarak bir bilgilendirmede bulunacaklardır.

Unutulmamalıdır ki meselenin özünde İsrail hükümetlerinin yıllardır uyguladığı ve Filistin halkının hakkını, hukukunu, hayatını hiçe sayan işgalci ve yanlış politikaları yatmaktadır. Hâl bu iken son günlerde İsrail yönetiminden yıllardır yaşanan acılardan hiç sorumluluğu yokmuşçasına intikam ifadelerinin gelmesini endişeyle takip ediyoruz. Maalesef Batı ülkelerinin çoğu yıllardır yaşanan acılardan hâlâ ders çıkarmamışlardır. Bazıları neredeyse tüm güçleriyle uçak filolarına kadar, gemilerine kadar bölgeye, Akdeniz'e getirmişlerdir. Ne yapmaya çalıştıklarını zaten herkes biliyor, biz de biliyoruz; Gazze de bahanedir, Filistin olayı da bahanedir, Doğu Akdeniz ve aslında bölgede haritaların yeniden değiştirilmesi gündemdedir.

Biz, bu noktaya yine nasıl ve neden gelindiğini ve Filistin halkının yıllardır çektiği acıları da göz ardı etmelerini kabullenemiyoruz. Orta Doğu'da kalıcı barışın tesisinin ancak İsrail-Filistin meselesinin iki devletli adil bir çözüme kavuşturulmasıyla mümkün olacağına inanıyoruz. Bu çerçevede, 1967 sınırları temelinde başkenti Doğu Kudüs olan, egemen ve coğrafi bütünlüğü haiz bir Filistin devleti kurulmadan bu sorun çözülemez. İsrail'in bugüne kadar sergilediği ve Filistinlilerin haklarını görmezden geldiği tutumdan vazgeçmesini, Birleşmiş Milletler parametreleri çerçevesinde kalıcı ve adil bir çözümün yine, kendi halkının güvenliğini sağlamanın da en iyi ve doğru yolu olduğunu anlamasını umuyoruz. Son gelişmeler gerekçe gösterilerek işgalin genişletilmesini, haritalarının değiştirilmesini de asla kabul etmiyoruz. Temennimiz odur ki akliselim galip gelir ve çatışmalar geri dönüşü olmayan bir istikamete yönelmez. Bu çerçevede tüm ülkeleri ve uluslararası kuruluşları popülizm, yabancı düşmanlığı ve İslamofobi sarmalına teslim olmayarak sadece son birkaç günden ibaret olmayıp uzun yıllardır devam eden sorunun asıl sebebini ve sorumlusunu doğru teşhis etmeye davet ediyoruz, şiddeti tırmandıracak hamlelere cesaret verecek adımlardan uzak durmaya, Filistin halkının yıllardır çektiği acıları görmeye ve artık haklarını teslim etmeye çağırıyoruz. Artık, İsrail'in destekçilerinin de sadece güç dengelerine güvenerek devam ettirmeye çalıştıkları bu gidişatın sürdürülemez olduğunu ve İsrail'in gelecek ve güvenliğini de yok ettiklerini anlamaları gerekir. Hukuk ve uzlaşya dayanmayan dayatılmış çözümlerle bölgede istikrar ve barış sağlamak mümkün değildir. İhtiyaç duyulan, daha fazla silah değil, hukuk ve sağduyudur; ihtiyaç duyulan, kapalı cezaevine dönüştürülüp susuz, elektriksiz, gıdasız, ilaçsız hâlde sürekli bombardıman altında tutulan Gazze'de sivilin soykırımı değil, özgürlük ve insan haklarının iadesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bölgemizde barış ve güvenlik ve istikrarı etkileyen tüm gelişmelerin ulusal çıkarlarımız ve güvenliğimiz üzerinde doğrudan etkileri olmaktadır. Bu nedenle bölgesel gelişmeler karşısında kayıtsız kalmamız elbette ki söz konusu olamaz. Hükümetimiz ülkemizin millî menfaatleri doğrultusunda ve kararlılıkla çok yönlü ve çok boyutlu bir dış politika uygulamakta. Bu politika fikrisabitlere değil, ülkemizin çıkarlarının korunması ve güvenilirlik ilkelerine dayalıdır. Ülkemizde iyi ilişki geliştirmek iradesine sahip olduğu sürece tüm ülkelerle iyi bir iş birliğine açığız ve Meclisimiz de bunu desteklemektedir. Artık, tarihine, genlerine ve geleneklerine yakışır bir biçimde, başı her daim dik, mağrur, hakkını hukukunu korumaya muktedir, sadece kendi menfaat ve çıkarlarını düşünmeyen, aynı zamanda mazlumların ve haklıların da menfaatlerini gözetken bir Türkiye var. Sadece bölgede değil, dünya siyasetinde de söz sahibi bir millet ve devlet var. Bunun bazı ülkeleri ve uluslararası aktörleri rahatsız ettiğini görüyoruz. Uluslararası hukuk içerisinde, üyesi bulunduğumuz ittifak ve örgütlerin prensipleri doğrultusunda ve tam bağımsız, egemen bir devlet olarak kendi millî menfaatlerimiz temelinde dış politikamız kimseye karşı değildir, tüm ülkelerin menfaatine ve dünya barışının sağlanmasına yönelik katkılardır.

"Söz konusu Amerika ve benzeri gibi ülkeler olduğunda hesap sormazsınız, sormuyorsunuz." iddialarına gelince; söz konusu Türkiye'nin çıkarları olduğunda biz bunu neresi ve kim olursa olsun dünyada, ne zaman olursa olsun, hangi coğrafyada olursa olsun, büyüklüğü ne olursa olsun sonuna kadar hesabı sorarız, sormaktayız, soracağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama bunu yaparken sizlerden bir farkımız var; biz bunu yaparken devlet aklıyla, devlet tecrübesiyle ve aynı soğukkanlılıkla sorarız; zamanı, yeri geldiğinde. Kimse bizi kendileriyle karıştırmasın. "Türkiye, bölgede sözü dinlenen devlet değil." diyenlere de fazla bir şeye gitmelerine, şayet okumuyorlarsa da bazı şeyleri okumalarına da gerek yok, bugün AK PARTİ grup toplantısında kısa bir video vardı, sadece o toplantımızdaki o videoyu izlemelerini tavsiye ederim; o bile yeterlidir zannediyorum. Sadece son bir iki ay içerisinde Türkiye ve Türkiye'nin lideri Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın görüşlerine başvuranları kıskanarak değil, gıpta ederek izlesinler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gıpta edin çünkü güçlenen ve görüşlerine başvuru Türkiye'dir, bizim ülkemizdir. Günümüzde uluslararası sistemde ve mevcut dünya düzeninde büyük kırılmalar, derin dönüşümler ve ciddi kutuplaşma süreçleri yaşanmakta. Türkiye, izlediğimiz çok yönlü politika sayesinde bu kritik dönemde gerek bölgesel gerekse küresel düzeyde yapıcı bir rol oynamakta; dünyada yaşanan dönüşümün de yine daha kapsayıcı, adil, demokratik, etkin bir uluslararası sistem ortaya çıkarması, uluslararası ilişkilerde hukukun ve çok taraflılığın egemen olması için çaba göstermektedir. Bu çabalarımızın temelinde Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde yürüttüğümüz girişimci, insani ve vicdanî bir dış politika ve ufkunda da Türkiye Yüzyılı vizyonu bulunmaktadır. Dış politikamızın temel hedeflerinden biri de son derece kırılğan ve istikrarsız bir yapı arz eden yakın bölgemizde barışı, güvenliği, istikrarı ve refahı tesis etmektir. Millî güvenliğimize yönelik her türlü tehdidi ortadan kaldırmak yönündeki kararlılığımızı sürdürürken yeni iş birliği mekanizmalarının oluşturulması ve hukukun temel ilkelerinin korunmasına da özen gösteriyoruz.

Burada bir iddiaya daha cevap verip sonrasında devam etmek istiyorum müsaadenizle, terörle mücadeleyle ilgili bir husus vardı. Bugün Cumhurbaşkanımız da ifade ettiler, ben de bir kez daha tekrarlamak istiyorum: Ak sütün içerisindeki ak kılı ayıracak hassasiyetle biz terörle mücadelemizi yaparız, sivillere asla zarar vermeyiz. PKK'ya "terör örgütü" demek için binbir yola başvurmanıza da gerek yok; diyemediğinizi, diyemeyeceğinizi zaten biliyoruz. Biz buradan haykıralım: PKK azılı bir terör örgütüdür. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Kadın, çocuk, yaşlı ayırmadan sivilleri katleden PKK'lı teröristler katildir. PYD, YPG, SDG PKK'nın farklı adlarla anılan alt kolları terör örgütleridir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Bizim dış politikamızın temel hedeflerinden biri de son derece kırılğan ve istikrarsız bir yapı arz eden bölgemizde barışı, güvenliği, istikrarı ve refahı tesis etmektir. Millî güvenliğimize yönelik her türlü tehdidi ortadan kaldırmak yönündeki kararlılığımızı sürdürürken yeni iş birliği mekanizmalarının oluşturulması ve uluslararası hukukun temel ilkelerinin korunmasına özen gösteriyoruz. Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere, uluslararası kuruluş ve geleneksel aktörler artık uluslararası sorunlara çözüm sağlayamamaktadır. Dünyada yeni oluşan dengelerin çatışma yerine iş birliği ve barışa evrilmesini sağlayacak yeni ve adil bir uluslararası düzene ihtiyaç duyulmakta, bu anlayışımızı yine Sayın Cumhurbaşkanımız da "Dünya 5'ten büyüktür." ifadesiyle açıkça ortaya koymuş bulunmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uyguladığı insani ve çok boyutlu politika sayesinde Türkiye artık uluslararası krizlerde olup bitenlere seyirci kalan bir ülke değildir; küresel ve bölgesel gelişmeleri yakından izleyen, çözüm için destek ve aracılığına başvuru, barış ve istikrarın temini için politikalar üreten, gerektiğinde de masada ve sahada sorumluluk alan önemli bir aktör konumundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Oktay.

FUAT OKTAY (Devamla) – Rusya-Ukrayna krizinde olduğu gibi, Filistin’de yaşanan, yaşayan şiddetin durdurulması için de ilgili tüm taraflarla temas edebilen ülke konumundayız. Türkiye uluslararası gelişmelere kayıtsız kalmaz, kalmamaktadır. Konumumuz bölgemizdeki ve küresel düzeydeki gelişmeleri yakından takip etmemizi ve gerektiğinde millî çıkarlarımız yönünde hızlı tutum almamızı gerektirmektedir; Hükümetimiz de gerekli kararları hızla almakta, dinamik, ön alıcı ve aktif bir dış politika uygulamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Lübnan’daki UNIFIL Operasyonu’na katkımızın devamı için yüce Meclisimizin onayına sunulan bu tezkerе, krizleri çözüme ve önleme konusundaki kararlı dış politikamızın bir tezahürüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FUAT OKTAY (Devamla) – Bu çerçevede, Lübnan’la ikili ilişkilerimiz bölgedeki genel durum ve son günlerde bölgede tırmanan şiddet, gerilim dikkate alınarak değerlendirildiğinde Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının 31 Ekim 2023 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL’e iştirak etmesini AK PARTİ Grubu olarak uygun gördüğümüzü ve tezkerenin lehinde oy kullanacağımızı beyan ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk söz talebi Sinop Milletvekili Nazım Maviş’e aittir.

Buyurun Sayın Maviş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir yıl daha UNIFIL’e iştirak etmesiyle ilgili Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında şahsım adına söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücü 2006 yılında yaşanan İsrail-Lübnan savaşı sonrasında Lübnan’da barışın tesisi ve sürdürülmesi amacıyla ülkemizin de kuvvet katkısında bulunmasıyla devam etmektedir. Bugün, merkezinde yine İsrail’in olduğu yeni bir krizle karşı karşıyayız. Ülkemiz her zaman bölgesel ve küresel barışın korunmasına dönük aktif politikalar uygulamıştır. Türkiye bugün de bölge ve dünya barışına çok önemli katkılar sağlamaktadır. Rusya-Ukrayna savaşında Sayın Cumhurbaşkanımızın güvenilir, itibarlı, güçlü liderliğiyle önemli sonuçlar elde edilmiştir; tahıl koridoru, esir takası Türkiye’nin başarısıdır. Kalıcı barış için de Cumhurbaşkanımızın çabaları yoğun bir şekilde sürmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ülkemizin barışa dönük bu katkılarını tüm dünya takdirle izlemektedir. Aynı şekilde, Balkanlarda doğabilecek muhtemel problemleri de önceden önleyebilmek adına Bosna Hersek, Sırbistan, Kosova ve Hırvatistan arasında Sayın Cumhurbaşkanımızın güvenilir ve güçlü liderliği âdeta barışın garantörü olmuştur. Türkiye her zaman barıştan, haktan, adaletten, insani yardımdan yana bir ülke olarak sürekli itibarını artırmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, etnik, dinî ve mezhepsel çeşitliliğiyle yakın coğrafyamızdaki gelişmelerin bölgenin tümünü etkileyebileceği birçok kez tecrübe edilmiştir. Emperyalist ülkeler Orta Doğu ve İslam dünyasını etnik, dinî ve mezhepsel ayrımlar üzerinden dizayn etmek istemektedirler. Farklılıklar üzerinden yapılacak müdahaleler bölgeye istikrar getirmediği gibi bölgenin iktisadi ve siyasi kaynaklarını sömürmek isteyen güçlerin işini kolaylaştırmaktadır. Bu bölgede Türkiye’nin tek taraflı edilgen bir rol yerine bölgesel barış ve istikrar için aktif rol alması önemlidir. Türkiye’nin bölgeyle tarihsel, kültürel bağları oldukça köklüdür. Bu toprakları Osmanlı Dönemi’nde uzun süre yönetmiş bir devlet olarak kaybedeceğimiz ve kazanacağımız çok şeyler vardır. Türkiye’nin bu tarihi mirası stratejik bir dayanak olarak kullanması sadece Türkiye’nin bölge politikaları açısından değil bölgede adil ve kalıcı bir düzen kurabilmek açısından da önemlidir. Türkiye bölgenin asli unsurudur, her zaman bölgede yaşanan gelişmelerde temel aktörlerden biri olarak yer alacaktır.

Değerli milletvekilleri, bölgede yaşanan savaş, çatışma ve yıkımların üç önemli kaynağı vardır; bunlardan ilki sömürgeciliktir. Gücünü ve sağladığı refahı mazlum ülkeleri sömürerek elde eden emperyalist ülkelerin bölge üzerindeki hedefleri bölgeyi çatışmalara mahkûm etmektedir. Batılılar bu bölgede insani gerekçelerle değil bölgenin kaynaklarını sömürmek için bulunmuşlar ve bölgeyi kolay sömürebilmek için sürekli çatışma ve istikrarsızlığı körüklemişlerdir. Hiçbir meseleye insani bir perspektiften yaklaşmayan, bölgeyi hâlâ sömürülecek bir kaynak olarak gören yabancı ülkeler bu coğrafyadaki çatışmaların en önemli sebeplerindendir; sadece kendi çıkarları için her türlü çatışmayı tahrik etmektedirler. Hakkı değil, adaleti değil sadece kuvvet ve çıkarı üstün tutan ve anlayış bölgeye huzur getirmeyecektir. Biz yüzyıllarca adaletle, hakkı üstün tutan bir yönetim anlayışıyla bu bölgenin barış ve huzurunun koruyucusu olduk.

Bölgedeki huzursuzluğun ikinci sebebi vekâlet savaşlarıdır. Batılı ülkeler Batı dışı ülkelerin insanlarını âdeta insanlık kategorisinin dışında görerek her türlü kıyım ve yıkıma sessiz ve duyarsız kalmaktadırlar. Hatta vekil terör örgütleri aracılığıyla kendi savaşlarını bu bölgelerde yürüterek sayısız insanın ölümüne neden olmaktadır. Bu bölgelerde istikrarsızlık, çatışma ve savaş bölgeyi yönetmek isteyen ülkelerin aparatı hâline gelmiştir. Savaşı, rekabeti ve güç mücadelesini ülkelerinin sınırları dışında yürütmek isteyen devletlerin vekâlet savaşları bölgeyi yokluğa, göçe, ölüme ve istikrarsızlığa mahkûm etmektedir. YPG de PYD de DAESH de diğer terör örgütleri de bu vekâlet savaşlarının onursuz, ahlaksız ve değersiz birer maşasıdır.

Bugün Orta Doğu’da barışı tehdit eden üçüncü husus ise İsrail’in hukuk tanımaz, insanlık dışı, bir devlet gibi değil de bir terör örgütü gibi sürdürdüğü saldırganlıklarıdır. Bugün Lübnan’da 3 milyona yaklaşan Filistinli mülteci yaşamaktadır. İsrail hâlâ Golan Tepeleri’nde işgalci olarak bulunmaktadır, 1982’den 2000 yılına kadar Lübnan’ı işgal etmiştir, Şeba Çiftlikleri’ni hâlâ işgal altında tutmaktadır, Sabra ve Şatilla Mülteci Kampları’nda insanlık dışı katliamlar yapmıştır, Filistinli liderleri terör örgütleri yöntemleriyle başka ülkeler içerisinde hunharca katletmiştir. İsrail, Birleşmiş Milletlerin bugüne kadar aldığı 62 kararın neredeyse tamamını yok saymıştır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 242 sayılı Kararı’yla İsrail’in 1967 öncesi sınırlarına geri çekilmesini, 476 ve 478 sayılı Kararları’yla da Kudüs’ü ilhak ve işgalinin uluslararası hukuka aykırı olduğunu ilan etmiştir ama İsrail hiçbirini dinlememiştir. Hani hak, hani adalet, hani uluslararası hukuk? Söz konusu İsrail olunca her türlü şiddet, kıyım, yıkım ve hukuksuzluk görmezden gelinmiştir. Filistinliler yetmiş beş yıldır sayısız katliama maruz kalmıştır. Beldetü’ş-Şeyh, Ebu Şuşa, Deyr Yasin, Tantura, Salha, Dakmas Camii, Lod ve Ramte gibi onlarca katliamda gece baskınlarıyla binlerce çocuk, kadın, yaşlı ve engelli katledilmiş ve göçe zorlanmıştır. Hafızalarımız daha çok taze değerli milletvekilleri; 2008’de, 2012’de, 2014’te ve 2021’de İsrail Gazze’yi havadan bombardımana tabi tutmuş; fosfor bombaları, misket bombalarıyla binlerce insanı katletmiştir.

Değerli arkadaşlar, siyasi duruşumuz ne olursa olsun bizler insanız. Âdeta 2,5 milyonluk bir tecrit alanına dönüştürülen Gazze’de bugün ekmek yok, su yok, elektrik yok, ilaç yok; sadece İsrail bombaları var. Soruyorum size: Biz orada olsaydık doğan her çocuğumuzun hayatın neşesini yaşayamadan İsrail devleti tarafından öldürüleceğini düşünerek yaşamaya mahkûm olsaydık, nasıl bir hayatımız olurdu acaba? Bugün, Gazze’de, Filistin’de ailesinin geçmişinde göç ve katliam olmayan tek bir Filistinli yoktur. Şimdi ABD İsrail’e mühimmat desteği veriyor, Gazze’ye savaş gemisi gönderiyor hangi hak ve hangi uluslararası hukuka göre? Eğer “Ben güçlüyüm, yaparım.” diyorsa ona buradan Vietnam’ı hatırlatıyorum. Ayrıca, biz inanıyoruz ki nice az topluluklar vardır ki çok topluluklara galip gelmiştir. Birleşmiş Milletlerin onca kararına rağmen İsrail’in hukuk tanımazlığı, işgal, gasp ve katliamlarını sürdürmesi karşısında başta Birleşmiş Milletler olmak üzere uluslararası kuruluşlar maalesef hiçbir şey yapmamaktadırlar. Bugün Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın “Dünya 5’ten büyüktür.” diyerek Birleşmiş Milletlerin bu adaletsiz yapısını reforme etmeye dönük çağırısı daha da anlam kazanmıştır.

Değerli arkadaşlar, her şeye rağmen biz inanıyoruz ki daha adil bir dünya mümkündür ve zorunludur. İsrail saldırganlığı

önlenemediği sürece bölgede barış ve istikrarı tesis etmek asla mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, başta Amerika olmak üzere birçok Batılı ülkenin bölgeye dair üç temel hedefi olmuştur; bunlardan birincisi, maliyeti ne olursa olsun her hâl ve şart altında İsrail'in güvenliğini sağlamak olmuştur. İkinci olarak, başta enerji kaynakları olmak üzere bölgenin bütün doğal kaynakları sömürülme istenmiştir. Üçüncü olarak da dünyaya yeni bir barış mesajı, yeni bir söz söyleme gücüne sahip olan İslam'ın bu coğrafyada bir medeniyet kaynağı olarak yeniden güçlenmesini sağlamak istemişlerdir. Biz dört yüz yıl bu bölgeyi bütün farklılıklarına rağmen barış içinde yaşattık, bütün farklı mezhep ve din mensupları kendi inanç ve değerlerini bizim hâkimiyetimizde özgürce yaşadılar. Egemenliğimiz döneminde Kudüs'ün 3 din için kutsiyetine hürmeten El-Halil Kapısı'na "La İlahe İllallah İbrahim Halilullah" yazılmıştır. Daha geçtiğimiz pazar günü, İstanbul'da, 2019'da Sayın Cumhurbaşkanımızın temelini attığı Mor Efrem Süryani Kadim Ortodoks Kilisesi'nin açılışı yine Cumhurbaşkanımızca yapıldı. Dini, dili, etnik yapısı ne olursa olsun, bizim anlayışımıza göre insanlar yaratılıştan eşittir. Biz hiçbir zaman, bu bölgede, bölgeyi sömürmek, bölge insanını köleleştirmek için bulunmadık. O nedenle, bölgede barışın tesis edilmesi için katkı vermek, bölgede istikrarın sağlanması için aktör olmak tabii ki Türkiye'nin en doğal ve zorunlu görevidir.

Değerli milletvekilleri, bizim için Lübnan'da olmak, bu bölgede olmak sadece sıradan bir görev değildir; tarihimizin, kültürümüzün ve medeniyetimizin doğal gereğidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Milletvekili.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bugün Dünya Kız Çocukları Günü. Konuşmamın son cümleleri şunlar olsun: Zulmün ve işgalin masum yüzleri, savaşın izini küçücük bedenlerinde taşıyan çocuklar, bomba sesleriyle uykuya dalan ve bir daha uyanamayan çocuklar; bize bugün kutlamak değil sizin için mücadele etmek düşüyor.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz talebi Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'ya aittir.

Buyurun Sayın Kanko. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜHİP KANKO (Kocaeli) – Sayın milletvekilleri, Meclisimizi ve vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin, UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki Cumhurbaşkanlığı tekeresi üzerine söz almış bulunuyorum.

Evet, sayın milletvekilleri, yurt dışında asker bulundurma konusu dikkatli bir biçimde ölçülüp biçilmesi ve karar verilmesi gereken bir durum. Yaklaşık 60 bin askerimizin sınırlarımızın dışında görev yaptığı bir dönemden geçiyoruz. O yüzden, Meclisimizin bu konularda sağlıklı bilgilendirilmesi ve bunun ışığında yine sağlıklı bir tartışma yapılarak bu kararların verilmesi gerekmekte. İşte, bu tezkerede "Hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tespit edilmek üzere..." deniliyor.

Değerli milletvekilleri, az önce de belirttim, askerimizi yurt dışına gönderme kararı sadece tek bir kişinin kararıyla olabilecek bir şey değildir. Bu nedenle, mutlaka Meclisimizin Dışişleri Komisyonunda, Güvenlik ve Millî Savunma Komisyonlarında görüşülerek Meclisin daha önceden bilgilendirilmesinde fayda vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Filistin'de çocukları, kadınları, yaşlıları ve sivilleri hedef alan her türlü saldırıyı lanetliyorum! Ne Hamas'ın ne de İsrail'in bu toprakları kine, öfkeye, gözyaşına ve kana bulaması kabul edilemez. Dünyanın bu yaşanan katliamlara duysuz kalması, sadece seyirci olması insanlığa ve vicdana sığmaz. (CHP sıralarından alkışlar) Birleşmiş Milletler Filistin'de yaşanan insanlık dramına derhâl müdahale etmeli, yaşanacak can kayıplarına "Dur!" demelidir.

Bugün özellikle Türkiye'nin gündemine sık sık gelen ancak pek önemsenmediği için âdeta magazınleştirilmiş olan acı bir soruna tekrar değinmek istiyorum. Öncelikle bu olaylardan son kırk beş günde meydana gelenlerini sıralamak istiyorum: 20 Ağustos, Gaziantep'te 20 kişi doktora saldırdı. 7 Eylül, Gaziantep'te sağlık personeli 16 yerinden bıçaklandı. 10 Eylül, Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Farabi Hastanesinde hasta yakınları ve güvenlik görevlileri arasında çıkan çatışmada güvenlik görevlisi kalp krizi geçirerek yoğun bakıma kaldırıldı. 13 Eylül, Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesinde hekime silahlı saldırı düzenlendi. 14 Eylül, Hatay Defne Devlet Hastanesinde on bir haftalık hamile olan dermatoloji uzmanı hekime hasta yakınları saldırdı. 1 Ekim, Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesinde silahla ateş edildi ve kıl payı herhangi bir yaralanma olmadı. 6 Ekim, Kocaeli'nin Körfez ilçesinde görevli 3 hekime hasta yakınları saldırdı, bu hekimlerden birisi bayılına kadar boğazı sıkıldı, bayıldıktan sonra bırakıldı ve diğer bir hekim arkadaşın kolu kırıldı, ayrıca bu arkadaşımızın boğazı sıkıldı ve boğaz kemigi kırılacak kadar hiddetle saldırıldı. 7 Ekim, Şanlıurfa'da eşine iğne yapan hemşirenin erkek olması nedeniyle hemşireye saldırıldı ve hemşirenin burnu kırıldı. Evet, sanırsam, verdiğim bu örneklerle baktığımızda, sağlıkçılara yapılan şiddetin ne düzeye geldiğini anlatabilmiş olduğumu düşünüyorum.

Sayın milletvekilleri, sevgili vatandaşlarımız; sağlık hizmeti insanların huzur ve mutluluğu için vazgeçilmezdir. Ülkemizde bulunan toplam 1 milyon 360 bin sağlık çalışanının amacı da vatandaşımızın sıhhati, mutluluğu ve yaşam kalitesini arttırmak için çalışmaktır. Ancak ne yazık ki ancak hekim meslektaşlarımız ve sağlık çalışanları şiddet nedeniyle artık hayatlarını güvende hissedemiyorlar. Özellikle son zamanlarda artan hasta yükü ve itibarsızlaştırmayı gündeme getiren "Giderlerse gitsinler." söylemi vatandaşlarımızın hekimlik mesleğine ve sağlık çalışanlarına bakışını olumsuz etkilemiştir. 2021 yılında 316 sağlıkçıya, 2022 yılında ise 422 sağlıkçıya şiddet uygulanmıştır yani sağlıkta şiddet bir yılda yüzde 60 artmıştır, ne yazık ki bu şiddetin dörtte üçü hasta yakınlarından gelmiştir. 2023'te ise ilk altı ayda 9.035 beyaz kod verilmiştir, bu beyaz kodların maalesef 7.066 tanesi ciddi uyarı şeklindedir yani 2023 yılının ilk altı ayında ortalama günde 50 beyaz kod alarmı verilmiştir. 1990'lı yıllardaki şiddet vakalarında sayı bu kadar yüksek değilken ve aynı zamanda şiddet vakalarının ağırlığını sözel şiddet oluştururken bugün ne yazık ki sayı artışı olduğu gibi fiziksel şiddet de oldukça artmıştır. Yapılan bir araştırmada bir yıl içinde sağlıkçıların yüzde 60'ının şiddete maruz kaldığı ortaya çıkmıştır. Şiddete neden olan olaylar, başta kamu yönetiminde olan kişilerin itibarsızlaştırıcı söylemleri sosyal medyada "Biz eskiden doktora gidemiyorduk, şimdi ise doktor bile dövebiliyoruz." gibi davranışları ön planı çıkarmıştır. Mevcut iktidarın sağlıktaki politik ve keyfi uygulamaları sonucunda sağlık personeli aşırı iş yükü altında bırakılmıştır. Performans sisteminin getirilmesi; sağlıktaki değişim politikalarının hastayı müşteri, hastaneleri de alışveriş merkezi gibi görmesi; geçmiş yıllarda özellikle üniversite hastanelerinin bir işletme mantığıyla yönetilerek zarar etmemesinin gerektiğinin belirtilmesi hasta yükünü artırmıştır. 2022 yılında bu motivasyonla toplam sağlık takibi yani birinci basamak, ikinci basamak ve üçüncü basamağa başvuran hasta sayısı 854 milyona çıkmıştır. Hastaneye başvuru sayısı artmış, sistemde kilitlenme olmuş ve muayene süreleri beş dakikaya kadar düşmüştür. Son zamanlarda tüm milletvekillerinin günlük iş yükünü oluşturan randevu ve tedaviye ulaşım zorlukları meydana gelmiştir. Gündüz normal poliklinikten sıra alamayan veya ilaç ve diğer katkı paylarını ödemek istemeyen ya da ödeyemeyen vatandaşlarımız acil servisleri gece boyunca çalışan normal poliklinik hâline getirmiş ve acil servislere yıllık başvuru sayısı 50 milyonlara kadar çıkmıştır. Bu iş yükü artışı hasta ve yakınlarının beklentilerini karşılayamadığı için şiddete yönelim artmıştır. Sağlıktaki Şiddet Yasası'na rağmen şiddete karışanların yüzde 70 ila 80'inin adli mercilerce serbest bırakılması failleri suç işleme konusunda cesaretlendirmiştir. Ülkemizde gelecek göremeyen tüm gençler gibi başta hekimler olmak üzere sağlık çalışanları başta Avrupa olmak üzere Amerika, Kanada, İngiltere'ye gitmektedirler. Bu şiddet olaylarının artışı meslek çalışanlarının gitme isteklerini daha da arttıran bir faktördür.

Sağlıkta şiddete neden olan temel etmenler ortadan kaldırılmalı, koruyucu çözümler bulunmalı, kınamacı yaklaşımlar dışında daha reel çözümler bulunmalıdır. Covid döneminde kabul edilen Sağlıkta Şiddet Yasası birçok yönden eksik olmasına rağmen kamu otoritesi ve adli merciler bu yasa bahsi geçen önlemlerin kesin, net ve kararlı bir şekilde uygulanması için tavır almalıydılar. Burada Türkiye Büyük Millet Meclisine düşen görev ise sağlık çalışanlarının onurlu mücadelesine hak ettiği değeri vermesi, yaşadıkları şiddetin durdurulması için harekete geçmesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, yaşanan olaylar sağlık çalışanlarını sarsarken korku ve paniğe neden olmaktadır. Sabah evden çıkan sağlıkçılar ailesiyle vedalaşarak çıkmaya başlamışlardır. Sağlıkçılar "Susma, sustukça sıra sana gelecek." sloganını yaşamaktadırlar. Türk Tabipleri Birliğinin taslak hâline getirdiği şiddete karşı yasa taslağı mutlaka harekete geçirilmelidir. Sağlık siyasi malzeme olmaktan çıkarılmalıdır. Cezalar caydırıcı olmalı, sağlık kurumlarına giriş çıkışlarda önlemler artırılmalıdır. En önemli olarak da şiddetin artmasını tetikleyen Sağlıkta Dönüşüm Programı revize edilmeli ve sağlıkçıların iş yükü azaltılmalıdır.

Bu arada, geçmişten bugüne kadar hayatını kaybetmiş meslektaşlarımızın isimlerini saymak istiyorum: Doçent Doktor Edip Kürklü, Profesör Doktor Göksel Kalaycı, Doktor Ali Menekşe, Doktor Ersin Aslan, Doktor Melike Erdem, Doktor Aynur Dağdemir, Doktor Kamil Furtun, Doktor Hüseyin Ağır, Profesör Doktor Said Berilgen, Doktor Fikret Haciosman, Hemşire Ömür Erez, Doktor Ekrem Karakaya'yı saygıyla ve rahmetle anıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Kanko.

MÜHİP KANKO (Devamla) – Kısacası şunu söylemek istiyorum. Sağlıkçılar, kısaca, yaşamak ve yaşatmak istiyorlar. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi tezkereyi oylarınıza sunacağım. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum, Sayın Grup Başkan Vekillerini de kürsü arkasına davet ediyorum.

Kapanma Saati: 18.43

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.09

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER : Adil BİÇER (Kütahya), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6'ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2'nci sırada yer alan (3/764) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

Okutuyorum:

2.- Cumhurbaşkanlığının, Hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tespit edilmek üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Birleşmiş Milletlerin Orta Afrika Cumhuriyeti'nde icra ettiği harekât ve misyon kapsamında yurt dışına gönderilmesi ve Cumhurbaşkanınca verilecek izin ve belirlenecek esaslar çerçevesinde bu kuvvetlerin kullanılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin son olarak 26/10/2022 tarihli ve 1346 sayılı Kararı'yla uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 31/10/2023 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/764)

6/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyinin 10/4/2014 tarihli ve 2149 (2014) sayılı Kararıyla Orta Afrika Cumhuriyeti'nde BM Çok Boyutlu Entegre İstikrar Misyonu (MINUSCA) kurulmuştur.

BM Güvenlik Konseyinin 14/11/2022 tarihli ve 2659 (2022) sayılı Kararı uyarınca MINUSCA'nın görev yönergesinde; Misyonun imkânları ölçüsünde ve konuşlandığı bölgelerde sivillerin korunması, sivil halka yönelik tehditlerin tespit edilmesi ve kaydedilmesi, silahlı çatışmalardan etkilenen kadınlar ve çocuklar için özel yardım ve koruma imkânlarının sağlanması, ateşkesin ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde Barış ve Uzlaş Şişesi Anlaşmasının uygulanmasına ve gözetimine destek verilmesi, ülkedeki geçiş sürecinde siyasal hayatın işleyişine ve devlet otoritesinin tesis edilmesine katkı sağlanması, ülkenin toprak bütünlüğünün korunması, insani yardımların ulaştırılmasının kolaylaştırılması, BM personelinin korunması, insan haklarının korunması ve teşviki, silahsızlandırma ve ülkeye geri dönüşlere destek verilmesi ile Orta Afrika Cumhuriyeti'nde güvenliğin yeniden tesisi için reform çalışmalarının desteklenmesi gibi hususlar yer almaktadır.

MINUSCA'nın görev süresi son olarak BM Güvenlik Konseyinin 2659 (2022) sayılı Kararıyla 15/11/2023 tarihine kadar uzatılmıştır.

Afrika'da bölgesel istikrar ve barış için tehdit oluşturan insani ve siyasi krizlerin çözümüne ülkemizce askeri katkıda bulunulmasının bölgede ve genel olarak Afrika kıtasında izlemekte olduğumuz faal dış politikamızın doğal bir uzantısını oluşturacağı değerlendirilmiş ve 2/8/2016 tarihinden itibaren bu katkımızın sağlanması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlarıyla gerekli izinler verilmiştir.

Bu yaklaşımdan hareketle; hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tespit edilmek üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, BM'nin Orta Afrika Cumhuriyeti'nde icra ettiği harekât ve misyon kapsamında yurt dışına gönderilmesi ve Cumhurbaşkanınca verilecek izin ve belirlenecek esaslar çerçevesinde bu kuvvetlerin kullanılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinin son olarak 26/10/2022 tarihli ve 1346 sayılı Kararı ile uzatılan iznin süresinin 31/10/2023 tarihinden itibaren bir yıl uzatılması hususunda gereğini Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım.

Gruplara ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim.

Alınan karar gereğince gruplar adına yapılacak konuşmalar birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Tezkere üzerine söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: Saadet Partisi Grubu adına Cemalettin Kani Torun; İYİ Parti Grubu adına Rıdvan Uz; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İsmail Özdemir; Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu Adına Gülüstan Kılıç Koçyiğit; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Adına Mehmet Güzelmansur, Gamze Taşcier; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Refik Özen.

Şahıslar adına İstanbul Milletvekili Şengül Karslı, İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın.

Şimdi, ilk söz Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'a ait.

Buyurun Sayın Torun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Orta Afrika'yla ilgili Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında grubum adına söz almiş bulunuyorum.

Cumhurbaşkanlığı tezkeresinde "Afrika kıtasında izlemekte olduğumuz faal dış politikamızın doğal bir uzantısını oluşturacağı değerlendirilmiştir." denirken bu faal dış politikanın nasıl başladığı ve nasıl ilkeler içerdiğini hatırlamakta fayda olacaktır.

Afrika ülkeleri 1950'li ve 60'lı yıllarda Avrupa devletlerinin sömürge yönetimlerinden kurtularak bağımsızlıklarını elde etmeye başlamışlardır. Daha iki ay önce yaşanan darbelerle dahi bu sömürge yönetimlerine karşı bir mücadele verildiği yönünde söylemlerin hâkim olduğu görülmüştür. Gelişmiş ülkelere ham madde ihraç edip mamul mal ithal etmeye devam eden birçok Afrika ülkesinin finansal kurumları borçluluk ya da başka bağlantılar dolayısıyla bu ülkelerin nüfuzu altında kalmaya devam etmektedir. Türkiye'yle tarihinde bu tür bir ilişki kurmamış Afrika ülkeleri için ülkemiz güvenilir bir ortaktır. Böyle bir bagajın olmaması dolayısıyla ekonomik ilişkilerin tüm taraflar için kazançlı olması yani kazan kazan esasına dayalı olarak tüm kıtaya 2003'te 5,4 milyar dolar olan ikili ticaret hacmi 2023'te 40 milyar dolara ulaşmıştır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Davutoğlu'nun Dışişleri Bakanlığı döneminde Afrika'ya yönelik çalışmalar hız kazanmıştır. Ortaklığın geliştirilmesi için 2009'da Afrika ülkelerindeki Türk büyükelçiliği sayısı 12 iken 2016'da 39'a çıkmıştır. Bu tarihten itibaren 5 büyükelçilik daha açılmıştır. Bugün itibarıyla 44 ülkede Türkiye'nin büyükelçiliği bulunmaktadır. Türk Hava Yolları 2005'te Afrika'da 5 noktaya uçuş gerçekleştirirken bugün 41 ülkede 62 farklı noktaya uçmaktadır. 2003'te 23 ülkeyle ticaret ve ekonomik iş birliği anlaşmaları mevcuttukken bu sayı 2017'de 45'e ulaşmıştır. Yine de üzülerken ifade etmem gerekir ki Türkiye kıtanın en aktif ticaret ortakları olan Avrupa Birliği, Çin, ABD ve Hindistan'la karşılaştırıldığında ticaret hacmi ve yatırımlar bakımından zayıf kalmaktadır. Afrika'nın toplam ithalatında Türkiye'nin payı hâlâ yüzde 5 bile değildir, bu oranın artırılması için özel sektör daha çok teşvik edilmelidir.

Türkiye Afrika'yla ilişkilerini geliştirmeyi önemseydiği bu yıllarda birçok sivil girişimi de teşvik etmiştir. Kıtadaki 54 ülkenin en az 33'ünde faaliyet gösteren Türkiye kaynaklı 30'dan fazla sivil toplum kuruluşu, başta insani yardım olmak üzere, eğitim, sağlık alanlarında etkindir. Türkiye'de de Afrika kökenlilerin kurduğu 300'den fazla sivil toplum kuruluşu mevcuttur. Bu yolla kıta ülkeleri ile Türkler arasında bire bir ilişkiler kurulmakta ve toplumlar arası bağlar güçlendirilmektedir.

Ülkemizin dış politika yönelimindeki amacı çıkar odaklı olmamıştır. Tüm kıtaya karşılıklı saygı çerçevesinde değerlerin paylaşımı, tarihî ve kültürel bağlara dayanan ilişkilerin güçlendirilmesi, birlikte kalkınma ve ortak bir gelecek kurma vizyonu geliştirilmiştir. Buna dayalı olarak Türkiye çeşitli ara buluculuk rolleri de üstlenmiştir, 2010 yılında Sayın Ahmet Davutoğlu'nun Dışişleri Bakanı olduğu dönemde Birleşmiş Milletler çatısı altında Finlandiya'yla birlikte yürüttüğü Friends of Mediation girişimini de başlatarak barış için kalıcı çözümler üretmek yönündeki kararlılığını ortaya koymuştur. Bu bağlamda Somali'de ve Sudan'da çeşitli krizlerde çözüm için ara buluculuk yapmıştır. Türkiye son otuz yılda Birleşmiş Milletlerle ortak hareket ettiği Sudan, Güney Sudan, Demokratik Kongo Cumhuriyeti gibi ülkelerdeki barışı koruma misyonuna katılmıştır. Bugün görüşülen Orta Afrika Cumhuriyeti ve Mali'deki misyonlara katılımı ilk olarak 2014'te Avrupa Birliğinin operasyonlarına iştirakiyle olmuştur. Türkiye Afrika'da barışı korumak ve huzuru tesis etmek üzere ilk olarak 1990'ların başında Somali'deki iç savaş dolayısıyla sivilleri korumak ve insani yardım ulaştırmak için yürütülen Birleşmiş Milletler operasyonlarına, UNOSOM I ve UNOSOM II'ye katkı vermiştir. Bu bağ yirmi yıl sonra Somali'de ortaya çıkan insani krizde Türkiye'nin çözüm için öncülük etmesine de bir temel teşkil etmiştir. Türkiye 1998'de ve 2005'te Afrika'ya yönelik dış politika açılımlarını hedefleyen politika belgeleri yayınlamıştır ancak esas olarak bu alandaki aktivizmi bu insani faaliyetler sağlamıştır.

2011'de dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın geniş bir heyetle Somali'ye ziyaretıyla bölgeye yönelik hem kamusal hem de sivil girişimler hızla gelişmiştir. Burada, Türkiye'nin Somali'de yaptıklarına ilişkin bir paragraf açmamız gerekiyor.

20 Ağustos 2011'de bir gece yarısı telefonuyla o zamanki Dışişleri Bakanımız Sayın Davutoğlu tarafından Somali'ye büyükelçi olarak atandım. Bana orada devlet yapısının çöktüğünü ve Türkiye'nin orada yeni bir devlet yapısı oluşturma konusunda, devlet inşası konusunda çalışacağını ve oradaki yardım faaliyetlerinin de organize edileceğini söyledi. Biz bu duygularla Somali'ye gittik, başlangıçtaki üç yıl tek büyükelçi de bendim uluslararası anlamda. Diğer ülkelerin büyükelçileri gelse de -ki çok sonra geldiler- büyük ölçüde havalimanındaki güvenli bölgeyi kullandılar. Oysa biz şehrin içinde halkla iç içe bir bölgede Somalililerle her gün hemhâl olarak Somali'nin sorunlarını çözmeye başladık. Yirmi yıllık iç savaşta yıkılan devlet yapısının tekrar inşası ve kalıcı bir devlet yapısının oluşması için tüm bakanlıkların yeni baştan tanzimi, personellerinin eğitimi ve aynı şekilde askerin, polisin ve istihbarat teşkilatının eğitimi gibi konularda kapsamlı bir çalışma başlattık. Bu çalışmalarla beraber esas olarak Somali'ye barış gelmesi için de değişik gruplar arasında ara buluculuk yaptık. Bu amaçla, Somali'den defakto bağımsızlık ilan eden Somaliland bölgesi ile merkezî Hükümet arasında görüşmeler başlattık; bu görüşmeler bilahare İstanbul ve Ankara'da devam etti. Görüşmelerde belli bir noktaya gelindi ancak aynı sıcaklıkta devam ettirilmediği için bugün bu görüşmeler maalesef tıkanmış durumda. Yine o dönemde, Somaliland'de konsolosluk açarak Somali'nin bütünlüğünü bir anlamda temin etme yönünde çalıştık. Terör örgütünün silah bırakması için yapılan barış girişimlerine de aynı şekilde destek olduk.

Bununla beraber, Somali'nin altyapısının gelişmesi için yine o dönemde Türkiye'den gelen, halkımızın yaptığı yardımları altyapı yatırımlarında kullandık; okullar, hastaneler ve yollar yapıldı. Türkiye'den girişimcilerimizin de orada bulunması için fırsatlar doğdu. Havalimanı bir Türk firma tarafından yapıldı ve bugün hâlâ işletmesini onlar yapmakta; Mogadişu Limanı yine bir Türk firma tarafından işletiliyor. Bilahare benim dönemimde bir askerî eğitim tesisi kurulması için yer alındı ve bu eğitim tesisinin inşasına başlandı, 2017 yılında da faaliyete geçti. Bu vesileyle, 2013 yılı 27 Temmuz günü Büyükelçiliğimiz ek binasına yapılan bombalı saldırıda şehit olan Özel Harekât Polisimiz Sinan Yılmaz'ı rahmetle anıyorum.

Türkiye'nin Afrika'da yaptığı faaliyetlerde, özellikle o dönemde, dönemin Başbakanı Sayın Erdoğan ve dönemin Dışişleri Bakanı Sayın Davutoğlu'nun büyük desteklerini gördük. Ben Afrika'daki diğer faaliyetlerin de o dönemde tanıdığım; başka konularda kendisini eleştirsek de Sayın Erdoğan gerçekten Afrika'nın ayağa kalkması konusunda o dönemde ciddi gayretlerde bulundular. Tüm süreçlerin içinde bulunduğum, tanıklık yaptığım ve bir parçası olduğum bu konuda kendi payıma bunları ifade etmeliyim.

Afrika 21'inci yüzyılın yıldızı olacak bir kıtadır. Genç bir nüfusa ve dünyanın ihtiyacı olan doğal kaynaklara sahiptir. Dolayısıyla, eğitim konusunda destek verilerek hem Türkiye'ye müzahir, bizimle iş birliği içinde olan ve Türkçe anlaşabileceğimiz belli eğitimli kesimin oluşması bu bölgede Türkiye'nin uzun vadede birçok anlamda -hem ekonomik hem de siyasi anlamda- nüfuzunun artması için önemlidir. İktidarın son zamanlarda bu konularda bir miktar zaafa uğradığını da görmekteyiz. Bu konuya yeni Dışişleri Bakanımızın daha güçlü bir şekilde sarılmasını bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, Afrika konusunda ben size daha çok uzun konuşabilirim. Ben uzun yıllar Afrika'da çalıştım, kaçınılma teşebbüsünden bombalı saldırıya, AIDS hariç her türlü hastalığa muhatap oldum; bunlara rağmen buradayım. Afrika gerçekten çok önemli bir kıtadır, 21'inci yüzyılın yıldızıdır. Bu konuda Türkiye'nin daha aktif olmasını bekliyoruz. Vaktim olsa daha da çok şey konuşurdum.

Bu duygularla hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)
BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talebi Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'a aittir.
Buyurun Sayın Uz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hem Meclisimizi hem Yüce Türk milletini saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Aynı zamanda bugün 2 şehidimiz var, Cenab-ı Allah'tan onlara rahmet, kederli ailesine ve yüce Türk milletine de başsağlığı diliyorum. Vatan savunmasında ülkemizden çok uzakta hem ailelerini hem sevdiklerini hem de vatanını bırakarak giden kahraman Mehmetçik askerlerimizi de buradan selamlıyorum. Bu uğurda şehit olanlara Cenab-ı Allah'tan rahmet, hayatta kalan gazilerimize de sıhhat, afiyet diliyorum.

Bugün resmî olarak 14 ülkede ve kısmen de zaman zaman 19 ülkede 60 binin üzerinde asker mevcudiyetimiz var; onların da ayağına taş değmesin temennisinde bulunuyoruz. Askerimizin yurt dışında olmasına en güzel örneklerden biri Libya olacağı için kısaca Libya'yla ilgili bir şey söylemek isterim. Biliyorsunuz mavi vatan hikâyemiz Libya'yla yaptığımız deniz sınırı anlaşmasıyla ortaya çıktı. Dolayısıyla, İskenderun Limanı'nda bir kafes içinde olmamızdan Libya bizi kurtarmıştır, o yüzden ben Libya'ya teşekkür ediyorum. Libya, Afrika'nın 4'üncü büyük ülkesi, Türkiye'nin 2,5 katı yüz ölçümüne sahip ve 7 milyonun üzerinde bir nüfusu var. Dolayısıyla, Libya, bir Ulusal Mutabakat Hükûmeti bir de Hafter'e bağlı olarak iki şekilde yönetilmeye çalışılıyor. Burada zengin petrol yatakları, altın madenleri, bakır, demir ve zengin su altı kaynakları sebebiyle de trilyonlarca dolarlık bir bütçeye sahip. Dolayısıyla, uzun zamandan beri hem İngilizler hem Fransızlar hem de İtalyanlar bölgede sömürü düzeni oluşturmuş durumda. Son dönemlerde de birkaç ülke -Rusya, Mısır ve Birleşik Arap Emirlikleri- de bölgede bir hak talebinde bulunmak üzere oraya gitmeye başlamışlardır fakat bizi en çok mutlu kılan orada bulunan her 2 yönetimin ve 129 tane silahlı kabilenin de hemen hemen tamamına yakınının Türkiye'yle olan münasebeti, her iki taraf da Türkiye'yi arzuluyor. Bunun en önemli sebebi, Osmanlı döneminde orada 29 ayrı "dayılar sistemi" denilen bir sistemle adaletli bir yönetim sergilemesinden dolayı bu noktada güvenilir bir ülke olmaya devam ediyoruz. Burada da Hükûmetin payı var, bunu da belirtmeden geçemeyeceğim.

İkinci bir husus Filistin. Konuşmacılar çok değindi; teknik konulara hiç girmeden, zamanı da değerli kılarak konuşmak istiyorum. Filistin'de 1837'de bölgede sadece 9 bin İsraili nüfus vardı; 1837'de 9 bin, daha sonra 1882'de 50 bin, 1908'de de tam 100 bin İsraili nüfusa erişti. Peki, işgal mi vardı? Hayır. Ne vardı? Toprak satın alarak ama toprağı da satın alma usulü Alman ve İngiliz nüfus cüzdanlarıyla arkadaşan dolanarak, toprak alarak, büyük bir göç başlatarak, aynı bugün Suriye'nin Türkiye'ye başlattığı gibi bir göçle orası istila edildi. Bu planlı ve projeli istilanın bugün buraya gelmesinden ve bugünkü Gazze'deki katliamların yapılmasından ötürü sistemli bir plan olduğu için İsrail'i net bir şekilde buradan amasız fakatsız lakinsiz kınadığımızı söylemek isterim.

Bir ikinci husus, 2002 yılında AK PARTİ iktidara geldiğinde Türkiye dünyada 17'nci ekonomik güce sahipti, bugün 23'üncü gücüz. 192 ülkenin 98'inin nüfusu kadar göçmen yine AK PARTİ iktidarında ülkemize geldi. Yani ekonomimiz güçlü değilse, sınırlarımız açılıyorsa bunun iki sebebi muhterem Hükûmetimiz, bunu da net olarak söyleyelim.

Tabii, bugün önemli bir konuda mutabık olduğumuzdan dolayı... Sayın Fuat Oktay da gitmiş; "Bize gıpta etmeniz gerekiyordu." ona bir cevap vermek isterdim.

Bu göç sorunu ülkemize ciddi bir beladır. Biz İYİ Parti olarak bundan tam bir yıl önce bir göç doktrini ortaya koyduk. Mesele neydi? Sayın Cumhurbaşkanının "Suriye bizim iç meselemizdir." demesiyle, maalesef bu öngörüsüzlükle hemen akabinde ülkemiz büyük bir göç felaketiyle karşı karşıya kaldı, bir; iki, terörizm arttı; üç, IŞİD doğdu; dört, PKK-PYD/YPG terör örgütü Suriye'nin kuzeyine kümeleni. Peki bununla ilgili bir çözüm öneriniz var mı? Evet, bu mehrimaldır, alıp kullanılabilir. Dört aşamalı olarak bunu da biz ortaya koyduk. Bunlardan bir tanesi, sınırın tek taraflı kapatılarak güvenli bir hâle getirilmesi. İkincisi, ülkemizde bulunan kaçak düzensiz göçmenlerin ülkemizden bir an önce ülkelerine gönderilmesi. Üçüncüsü, sınıra gelmeden bölgeler oluşturarak göçü engellemiz. Dördüncüsü de dünyada ne Birleşmiş Milletler ya da ne herhangi bir ülkeye para karşılığında "hendez ülke Türkiye" konumuna gelecek hiçbir anlaşmayı da yapmamamız gerekliliğidir. Bunu da belirtmek isteriz.

Ülkemizin etrafı kan ve gözyaşı ve yaşananları hep birlikte görüyoruz, devletin ve toprağın ne kadar önemli olduğunu da fark ediyoruz. Dolayısıyla, bizler isteriz ki iyi bir devlet, adaletli bir yönetim ve bir arada bir millet olmayı başarabilecek bir unsur hâline gelelim ve bu acıyı, bu ızdırabı bu coğrafyada yaşamayalım. Bir kişi kendi görüşümüzü benimsediğinde ya da dile getirdiğinde sırtımıza taşımayı bildiğimiz gibi karşı grupta karşı bir tezle karşımıza çıktığında da onu teröre etmememiz gerektiğini de hep birlikte anlatan kısa bir hikaye var; Çanakkale'de yaşanmış, onu aktarmak isterim: Çanakkale'de Fransız General Guro savaşın hemen sonrasında Çanakkale'yi ziyaret etmek istiyor, Çanakkale'ye geliyor ve Fransız şehitliğinde kendi tabirleriyle duasını ettikten sonra "Beni Türk şehitliğine götürün, orada da dua etmek istiyorum." dediğinde diyorlar ki: "Maalesef onların şehitliği yok, henüz yok." Gözlerinden yaş geliyor ve şu hikâyeyi anlatıyor: "Çanakkale'de artık cephedeki mesafeler 8 metreye kadar düşmüştü. Bizim askerimiz vurulduğunda -ama ayağından ama elinden- bir daha kalkmıyordu ama Türk askerini vurduğumuzda tekrar dikiliyor, tekrar mermi yiyordu, tekrar dikiliyor, tekrar mermi yiyordu; en son göğsünün üstüne dikilmeye çalışıyordu anlam veremedim, yaverime sordum 'Ne yapmaya çalışıyor?' dedim." Yaveri de diyor ki: "Efendim, o nasıl olsa yaralandı, ölmüş şehit olacak ama arkadaşları sağlam arkadaşına mermi gelmesin diye göğsünü siper ediyor. Yani arkadaşları vatani, bayrağı, namusunu korumaya devam etsin diye kendi canından vazgeçiyor." (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Fransız general de bunun üzerine diyor ki: "Biz buraya boşuna gelmişiz. Biz, birbirleri için ölen insanları yenemeyiz." Şimdi soruyorum: Orada birbirleri için ölmeyi bilenler -belki mermiyi yiyen herhangi birimizin dedesi ya da arkadaşları sağlam ecdadımız herhangi birimizin dedesi- onlar düşünüyor muydu acaba: "Benim arkamda olan arkadaş Alevi midir Sünni midir Türk müdür Kürt müdür Çerkez midir Laz mıdır?" diyor muydu? Hayır. Bu vatan ve bayrak uğruna bu toprakları birlikte savunuyorlardı. Bu vesileyle bu önemli notu bazen bize düşmanlarımız hatırlatıyor. Tekrar birlik ve beraberlik içinde yol yürümemizi elbette arzu ederiz.

Ama söylemek istediğim önemli bir şey daha var: Sayın Fuat Oktay burada "Bize gıpta etmeniz gerek."liliğine dair bir cümle sarf etti. Evet, biz de Hükûmetimize -gerçek anlamda, kalben söylüyorum- gıpta etmek istiyoruz. Nasıl etmek istiyoruz? Bugün biz Suriye'nin içinde, kuzeyinde, askerimizin varlığına karşı değiliz; biz bugün orada askerimizin varlığına rağmen sınırlarımızın yolgeçen hanı olmasına karşıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

RIDVAN UZ (Devamlı) – Biz Suriye'nin kuzeyinde askerimizin varlığına karşı değiliz, biz oradan askerimize rağmen apar topar sırtlanıp kaçırılan Süleyman Şah Türbesi'nin getirilmesine karşıyız. Biz Irak'ın kuzeyinde askerimizin varlığına karşı değiliz, biz oradaki askerlerimizin kafasına çuval geçirildiğinde "Buna nota verilmeyecek mi?" dediğimizde "Ne notası, müzik notası mı?" denilmesine karşıyız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Biz İHA'larımızla, SİHA'larımızla mutlu oluyoruz, gurur duyuyoruz ama Türkiye'nin göbeğinde, İncirlik Üssü'nden kalkan bir Amerikan uçağının SİHA'mızı uluslararası havada vurmasına ses çıkarılmamasına üzülüyor ve karşı çıkıyoruz.

Bu vesileyle, bizi dinlediğiniz için teşekkür ediyor ve saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'e aittir.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Birleşmiş Milletler Güvenlik

Konseyinin kararıyla Orta Afrika Cumhuriyeti'ne Türk Silahlı Kuvvetlerinin gönderilmesinin bir yıl daha uzatılmasına dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve çalışmalarımızı takip eden aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, İsrail'in Gazze'de yürüttüğü askerî operasyonları kınadığımı belirtmek istiyorum. Hamas ve İsrail arasında başlayan çatışmalar sebebiyle bölgede bulunan sivillerin zarar görmesi endişe verici gelişmeleri beraberinde getirmiştir. Tarafların itidalli davranmak yerine karşılıklı restleşmelerle durumu daha vahim hâle getirmeleri ise vicdani ve insani açıdan kaygı verici sonuçlar doğurmaktadır. Hiçbir gerekçe masumların ve sivillerin hedef alınmasını meşru gösteremez. İsrail'in Gazze'ye yönelik başlattığı ve meşru müdafaa kapsamının dışına çıkan, daha da ileri giderek insanlık suçu sayılacak gelişmelere sebebiyet veren eylemleri derhâl durdurulmalıdır. Mevcut durumda var olan gelişmelerin hiçbir tarafa herhangi bir faydası bulunmamaktadır. Bu sebeple öncelikli ve acil olarak ateşkes rejiminin tesis edilmesi gereklidir. Hemen ardındansa, taraflar arasında barış görüşmeleri ortamı süratle inşa edilmelidir. Nihai olarak da yıllardan bu yana var olan ve Orta Doğu'nun temel sorunu kabul edilen meselenin kalıcı çözümü için bağımsız, egemen, siyasi ve toprak bütünlüğünü tescillemiş, 1967 sınırları dâhilinde başkenti Doğu Kudüs olan Filistin devletinin tanınması gerekir ve bu durum artık engellenemez ve geciktirilemez bir zorunluluk hâline gelmiştir.

Sayın milletvekilleri, Afrika Kıtası kültürel birikimi, doğal zenginlikleri ve artan potansiyeliyle 21'inci yüzyılın yükselen değeri olarak ön plana çıkmaktadır. Uzun yıllar boyunca Avrupalı devletlerin sömürgeci altında kalan Afrika ülkeleri bağımsızlıklarını kazandıktan sonra da sömürgeci yaklaşım kıta genelinde devam etmiş, gerek siyasi krizler gerekse de terör tehditleriyle Afrika ülkeleri kontrol altında tutulmaya çalışılmıştır. Dünya üzerinde pek çok ülkenin dikkati uzun süredir Afrika üzerindedir. Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Çin, İngiltere ve Fransa gibi ülkeler kıta genelinde altyapı yatırımlarını artırma, yeni askerî üsler kurma ve siyasi ilişkileri geliştirerek kendilerine yeni pazarlar oluşturma gayreti içerisinde. Öte yandan, söz konusu ülkelerin kendi aralarında yürüttükleri mücadeleyi geniş coğrafyaya yayma arayışları arasında Afrika Kıtası önemli bir bölge olarak görülmektedir. Bu kapsamda, son dönemde kıta genelinde yaşanan bazı askerî darbeler dikkat çekmektedir. 1950 yılından itibaren Afrika'da toplam 108 darbe gerçekleşirken 112 tane de darbe girişiminde bulunulmuştur. 2020 yılından itibaren 7 ülkede 8 darbe yaşanmıştır. İlk Mali'de görülen ve 2020 yılında gerçekleşen askerî darbeler süreci Çad, Burkina Faso, Gine, Nijer ve Sudan'la devam etmiştir.

Bu ülkelerde yaşanan darbelerle ilgili 3 önemli konu ilk bakışta dikkatlerimizden kaçmamaktadır. Bunlardan ilki darbelerin yaşandığı ülkelerin "Sahel bölgesi" olarak adlandırılan kuşakta bulunması ve zengin kaynaklara sahip olmasıdır. Dolayısıyla sömürge dönemlerini tecrübe etmiş ülkelerin tamamında bir uyanış ve millî egemenliği tesis etmeye yönelik arayışın olduğu anlaşılmaktadır. İkinci ise aynı ülkelerin neredeyse tamamının eski Fransız sömürgeleri olmasıdır. Bu hâliyle Fransa'ya karşı Afrika'dan yükselen tepkiler dalga dalga yayılmış ve hâlen de sinsi planlarla aynı ülkeleri sömürmeye devam eden Fransa'ya karşı artık bu ülkelerin daha fazla tahammül etmeyecekleri görülmüştür. Üçüncüsü ise her ne kadar darbelerin yaşandığı ülkelere sömürü düzenine karşı bir başkaldırı görülse de aynı zamanda küresel bir paylaşım savaşının yaşanıp yaşanmadığı hususudur.

Değerli milletvekilleri, Afrika'nın hâlihazırda 1,2 milyara ulaşan nüfusuyla 2050 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun dördte 1'inin oluşturulması tahmin edilirken önümüzdeki süreçte hem genç hem de çalışan nüfus açısından dünyada öncü bir merkez olabilmesi de kuvvetle muhtemeldir. Böylesine önemli bir potansiyele sahip kıtanın uluslararası platformlarda hakkaniyetli şekilde temsil kabiliyetine erişebilmesinin sağlanması adil bir yaklaşım olacaktır.

Birleşmiş Milletlerin 5 coğrafi grubu arasında 54 ükyle en kalabalık grup olan Afrika, yine tek başına Birleşmiş Milletlere üye olan 193 ülkenin yüzde 28'ini oluşturmaktadır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 5 daimi üyesi olan Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Rusya, İngiltere ve Fransa'nın dışındaki 10 üyesinden sadece 3'ünün Afrika ülkelerinden oluşması ve karar mekanizmalarında gerekli etkiye sahip olmaması ise adil yaklaşımdan uzak bir tutumdur. Ülkemizin, ısrarla Birleşmiş Milletlerin mevcut yapısında adil bir düzeni sağlayamadığı gerçeğinden hareket ederek üzerinde durduğu "Dünya 5'ten büyüktür." şiarının Afrika ülkeleri nazarında ilgi, dikkat, takdir ve destekle karşılanmasının asıl nedeni de burada aranmalıdır. Ayrıca, 15 Temmuz 2016 sonrasında FETÖ terör örgütünün Afrika genelinde etkisini artırma çabası içerisinde olduğu da görülmektedir. Bu bağlamda bakıldığında da Türkiye'nin FETÖ'yle uluslararası mücadelesinde Afrika'nın yok sayılmayacağı gerçeği karşımıza çıkmaktadır. Kıtayı münasebetlerini tek taraflı kazanç endeksinde yürütmeye çalışan ülkeler, terörle mücadele gibi bahanelerle Afrika genelinde önemli bölgelere askerî üs kurmuş, özellikle de doğal rezervlerin bulunduğu alanları kontrol altında tutmaya çalışmış ve iktidarlara baskı uygulamaya yönelik politikalar geliştirme gayreti göstermiştir. Türkiye tam da bu noktada dünyanın geri kalanından ayrılmaktadır. Afrika siyasetimizin insanı temel alan "kazan kazan" anlayışıyla karşılıklı saygı ve birlikte kalkınmaya yönelik güttüğü politika kıta nazarında takdirle karşılanmaktadır. Yıllık 1 trilyon dolara yaklaşan ithalatıyla ve yeni ortaklar arayışıyla Afrika'yla ekonomik ilişkilerimiz her geçen gün ileri seviyeye taşınmaktadır. Kıtaya olan ticaret hacmimiz 2022 yılı itibarıyla 40,7 milyar dolara ulaşırken doğrudan yatırımların değeri ise 6 milyar dolara düşmüştür. Diğer yandan, Afrika'ya yatırım yapan Türk şirketleri ise 100 bin kişilik istihdam sağlayarak bölge ekonomisine önemli katkılar sunmuştur. 2022 yılında Afrika'ya ihracatımız 23,6 milyar dolara ulaşırken bu tutar toplam ihracatımızın yüzde 9,3'ünü oluşturmuş ve ülkemizden 55 Afrika ülkesine ihracat gerçekleştirilmiştir.

Bugün özellikle de Orta Afrika'da madencilik, tarım, hizmetler sektörü, kripto para gibi alanlarda önemli fırsatlar bulunmaktadır. Bununla beraber, üretimde pamuk, madencilikte altın, kobalt ve lityuma odaklanan Orta Afrika söz konusu alanlardaki yatırımlarını Türkiye'yle birlikte gerçekleştirme arzusunu da saklamamaktadır. Dolayısıyla Meclis olarak gündemimizde bulunan tezkereyle Orta Afrika'nın barış ve istikrarına katkı sağlayacak olan Birleşmiş Milletler misyonuna destek sunmanın ülkemiz açısından taşıdığı anlam ve önem kendisini burada açıkça göstermektedir. Görev gücü kapsamında sivillerin korunması, silahlı çatışmalardan etkilenen kadın ve çocuklar için özel yardım ve koruma imkânlarının sağlanması, ülkedeki geçiş sürecinde siyasal hayatın işleyişine ve devlet otoritesinin tesis edilmesine katkı sağlanması, ülkenin toprak bütünlüğünün korunması gibi alanlarda ülkemizin uzun yıllardan bu yana Orta Afrika Cumhuriyeti'ne destek vermesi ilişki ve iş birliği imkânlarımızın en yüksek seviyede devam etmesini sağlayan ana faktörlerdendir.

Orta Afrika'yla beraber çok uluslu yapılara verdiğimiz destekle Türkiye'nin Afrika konusundaki samimiyeti daha iyi anlaşılabilir, karşılıklı münasebetlerimiz açısından son derece olumlu katkılar oluşturmaktadır. Türkiye, Afrika'nın kalkınmasına her türlü desteği vermeye bu hâliyle devam etmelidir. Nihai olarak Afrika kazanacak, Afrika'yla beraber elbette Türkiye de kazanacaktır.

Ülkemiz, kıtaya olan münasebetlerin güçlendirilmesini teminen tüm Afrika ülkelerinde temsilciliklerimizin açılmasına ayrı bir önem vermiştir. Bu bağlamda, günümüz itibarıyla kıta genelindeki büyükelçilik sayımız 44'e ulaşırken Afrika ülkelerinin Türkiye'deki büyükelçilik sayısı da 38'e yükselmiştir.

Kıtayı en çok ziyaret eden devlet başkanları arasında Sayın Cumhurbaşkanımızın ilk sırada yer alması, Türkiye ile Afrika arasındaki ilişkilerin olumlu seyri açısından oldukça önem arz etmektedir. Türkiye'nin bilhassa Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğinden beri takip ettiği küresel siyaset, Ankara merkezli bakış açımızla insanı temel alan, barışçıl ve adil

politikalarımızla bütün mazlum coğrafyaların umudu olmuştur. Temennimiz, tarihsel bağlarımız bulunan Afrika Kıtası'yla geliştirdiğimiz ilişkilerin her kapsamdaki potansiyelinin ilerleyerek devam etmesidir.

Bu vesileyle, ilgili tezkereye Milliyetçi Hareket Partisi olarak olumlu yönde oy vereceğimizi belirtiyor, Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına söz talebi Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e aittir.

Buyurun Sayın Koçyiğit. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, BM bünyesinde yine Orta Afrika Cumhuriyeti'nde asker bulundurmaya ilgili bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresini konuşuyoruz. Artık yıllık rutine binmiş bu tezkere meseleleri ama tezkerenin en önemli ayırt edici noktası, aslında bu tezkerenin Mecliste onaylanması dışında bütün yetkilerinin Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülmesi ve bu anlamıyla da aslında Meclisin kısmi anlamda bir onay mercisi olduğu gerçeğini değiştirmiyor; bunu ifade etmiş olalım.

Şimdi, Afrika Kıtası'na genel olarak bir baktığımız zaman, aslında Türkiye'nin Afrika Kıtası'yla ilişkisi, daha doğrusu ilgisinin 1998 yılında başladığını ve Afrika Eylem Planı'yla da buna yönelik bir girişimi olduğunu biliyoruz. Ama aslında, daha sonra, 2003 yılında Afrika Ülkeleriyle Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi ve 2005 yılının "Afrika Yılı" ilan edilmesiyle de yeni bir sürece girildiğini biliyoruz.

Yine, 2008 yılında Afrika Birliği Türkiye'yi kıtanın stratejik ortağı olarak ilan etti ve o günden bugüne de sistematik olarak gelişen bir ticari, ekonomik ve diplomatik ilişkiler olduğunu biliyoruz ki Türkiye'nin aslında kıtanın birçok yerinde açtığı elçilikler, elçilik sayısını 12'den 45'lere kadar yükseltmiş olması da bunun göstergeleri arasında. Fakat şunu söylememiz gerekiyor: Kıtanın geneline baktığımız zaman, aslında, eski sömürgeci rejimlerden 1960 yılında her ne kadar kurtulmuş ve bağımsızlığını ilan etmiş olsa da yeni bir sömürgecilik anlayışıyla kıtanın sömürülmeye devam edildiğini ve kıta halklarının bütün haklarının aslında yok edildiğini de çok iyi biliyoruz. Örneğin, 1960'tan sonra kıtanın genelinde yaklaşık 200'den fazla darbe girişiminin olduğunu ve bunların yarısından fazlasının da başarılı olduğunu gözlemliyoruz değerli arkadaşlar. Peki, bu darbelerden sonra gelen hükümetler halkçılar mıydı; gerçekten kıtadaki halkların iyiliğini, refahını, ekonomik olarak yeni bir refah içinde yaşamasını mı sağladılar? Hayır. Bütün bu darbelerin aslında o kıtada bulunan ve çoğu emperyalist güçlerin, sömürgeci güçlerin destekçisi olan güçler arasındaki bir elitler savaşı olduğunu ve bir hükümetin diğer hükümeti devirerek aslında sürece müdahil olduğunu görüyoruz. Fakat bununla beraber, artık Afrika'da ilişkilerin ve işlerin de değiştiğini ifade etmemiz gerekiyor. Özellikle Çin'in ve Rusya'nın kıtaya ilgisinin artması, Çin'in orada birçok projeye ev sahipliği yapması, kıtanın genel olarak birçok ülkesini borçlandırarak yollar, köprüler, viyadükler inşa etmesinin kendisi aslında eski sömürgeci güçleri de, birçok ülkeyi de rahatsız ediyor. Bununla beraber, yine Rusya'nın bölgedeki etkinliğini artırması ve özellikle paralı askerler Wagner üzerinden orada askerî etkinliği, birçok maden sahasının güvenliğini sağlaması ve birçok silahlı grubun içerisinde yer alması da yine kıta genelinde aslında ilişkilerin düzenini değiştiren bir yere oturuyor.

Afrika'ya dair çok şey söylenebilir ama şunu söyleyelim: Türkiye aslında nereden bu Afrika ilişkilerini devşiriyor? En nihayetinde, Gülen cemaatinin çok uzun bir süre Afrika'daki etkinliklerinden, açtığı okullardan, Türkçe Olimpiyatları'na getirdiği işte, o Afrikalı, esmer tenli, siyahi çocuklara öğrettiği Türkçe ezgilerden çok iyi biliyoruz. O anlamıyla aslında AKP Hükümetinin de bütün o Gülen cemaatinin okullarını ve ilişkilerini devralarak Afrika Kıtası'nda bir etkinlik oluşturmaya çalıştığı açık ve net. O anlamıyla aslında bu ilişkilerin ve bu yaklaşımın yeni bir Neosmanlıca yaklaşım olduğunu ve aslında Türkiye'nin de bir şekilde oradaki genç nüfusun yer altı ve yer üstü kaynaklarından bir pay kapmaya çalıştığı gerçeğini değiştirmiyor arkadaşlar. Bu anlamıyla bugün Birleşmiş Milletler kapsamında da olsa biz ilkesel olarak hiçbir askerî içerikte olan tezkereye onay vermiyoruz ve bu tezkereye de "hayır" oyu kullanacağımızı ifade etmek istiyorum.

Şimdi, deminden beri konuştuğumuz Lübnan tezkeresi meselesiyle de gündeme gelen Filistin meselesine dair bir iki şey söylemek istiyorum. Çokça ifade edildi; işte, Hamas'ın başlattığı Aksa Tufanı Operasyonu'ndan sonra yeniden İsrail ve Filistin sorunu dünya gündemine oturdu ve Türkiye'de de Mecliste de aslında bu mesele birinci önceliğini koruyor fakat bir hakikat var: Filistin ve İsrail sorunu bugünün sorunu değil, aslında çok geçmiş, arka planı olan bir sorun ve en nihayetinde, evet, biz de bu sorunun barışçıl ve demokratik yollardan çözülmesini ve işgal altındaki Filistin topraklarının kurtarılmasını ve BM kararlarının gözetilmesini tabii ki istiyoruz ve destekliyoruz. Fakat burada genel olarak gözlemlediğimiz bir ikiyüzlü politikayı ifade etmek gerekiyor. Şimdi, Filistin için gözyaşları dökülüyor, Filistin için açıklamalar yapılıyor, Filistin'de ölen sivillere dair, Filistinli olan sivillere dair çok şey söyleniyor; her birine katılıyoruz fakat şunu görmeyi istiyoruz: Şimdi, Filistinliler ölürken gözyaşı dökenler Kürt çocukları öldüğünde, Kürt bölgelerinde savaş ilan edildiğinde, Afrin, Gire Spi, Serekaniye işgal edildiğinde, oraların demografyası değiştirildiğinde -hatta ve hatta bugün BM kapsamında bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi konuşuyoruz ya- BM'nin insan hakları örgütlerinin raporlarına giren insanlık suçları, savaş suçları AKP'nin himayesinde olan ÖSO çeteleri tarafından işlendiğinde niye sesiniz çıkmıyor arkadaşlar? Niye "Afrinli kadınlara tecavüz ediliyor, Afrinli kadınlar kaçırılıyor, Afrin'de zeytinlikler kesiliyor, Afrin'de yaşayan Kürtler ve oranın halkları topraklarından, yaşam yerlerinden sökülüp gönderiliyor; oraya ÖSO'cuların aileleri, İŞİD'in, El Kaide'nin artıkları yerleştiriliyor." demiyorsunuz? Bütün bunlar da savaş suçu değil midir? Bütün bunlar da insanlığa karşı suç değil midir? "Rapor" mu diyorsunuz? Deminden beri BM'nin kararlarına atıflar yapıyor, BM raporlarına girmiş şeylerden bahsediyoruz; afaki bir meseleden değil.

Diğer bir mesele, şimdi biz Suriye'yle savaşta mıyız? Ben bu Meclisten bir savaş tezkeresinin geçtiğini, "Biz Suriye'ye savaş ilan ettik." diye bu Meclisin bir karar aldığını hatırlamıyorum. Peki, o zaman nasıl oluyor da buradan kalkan F-16'lar, SİHA'lar gidip orada Kürtlerin coğrafyasını bombalıyor? Nasıl oluyor da benim vergilerimle siz gidip benim kardeşlerimi, benim soydaşlarımı, benim çocuklarımı, benim annelerimi öldürüyorsunuz? Hani ak sütün içindeki ak kılı ayıklıyordunuz? 47 sivil ölmüş sizin başlattığınız bu son operasyondan sonra, 47; içinde çocuklar da var. Siz savaş suçu kapsamında olan bütün altyapı ve üstyapı tesislerini, barajları, elektrik tesislerini, hastaneleri, okulları, buğday ambarlarını vuruyorsunuz; burada muhalefet dâhil hiç kimsenin sesi çıkmıyor, demiyor "Bu bir savaş suçudur." diye, demiyorsunuz. Kürt'ün kanı bu kadar ucuz mu? Siz, bu Meclis, dünyanın neresinde olursa olsun, bir soydaşına bir şey olduğunda karar alıyor, bizim de altında imzamız var. Peki, benim soydaşım, sınırın öbür yanında, Kobani'nin bitişiği olan Suruç'un öbür tarafında, bombalar atıldığında, benim kardeşlerim orada katledildiğinde, biz bunu kınadığımızda, buna karşı çıktığımızda niye bu Meclisten bir vicdan sesi yükselmiyor, niye binizin çıkıp demiyorsunuz ki "Filistinli çocuk kadar Kürt çocuğunu da koruyalım." diye? Filistin'e barış reva da Kürt'e barış niye reva değil? Kürt'ün barış hakkını niye kanla susturuyorsunuz, niye gözyaşıyla kapatıyorsunuz, niye bombalarla üstünü örtmeye çalışıyorsunuz? Berivan da çocuk değil mi? Rojda da çocuk değil mi? Oradaki annelerimiz, oradaki yaşam alanlarını koruyan insanlar öldürülünce bu ülkede başınız göğe mi eriyor sizin ya da -kim yapıyorsa- AKP Hükümetinin? Bu mudur barıştan taraf olmak? Hani, şimdi, Ömer Çelik açıklama yapmış, demiş "Prensip olarak biz sivillerin katledilmesine karşıyız." O zaman yazın prensibinizin yanına, "Kürtler hariç." deyin, "Kürtler hariç biz sivillerin katledilmesine karşıyız." deyin; bunu söyleyin. Bütün dünya bunu bilsin o zaman, biz biliyoruz çünkü.

Evet, benden önceki vekil arkadaşım Sayın Tiryaki de söyledi, ben sınıra gittim, Kobani'ye IŞİD saldırdığında o sınırdan nöbet tuttum ve o zaman savaşı YPG'lilerin ambulanslarla getirilip Suruç Devlet Hastanesinde tedavi edildiğini biliyorum -ben dikiş atılardan biriyim, hemşireyim- oradan Türkiye'nin dört bir yanındaki, bölgedeki birçok hastaneye götürüldüğünün tanığıyım. Nasıl oldu YPG terörist oldu, nasıl oldu Rojava'lıların hepsi bir güvenlik tehdidi oldu? Nasıl oldu biliyor musunuz çünkü Kürtler sizin yanınızda Esad'a karşı, Suriye rejimine karşı savaşıyorlar; savaşları bugün başınızın üstünde taşıyorlar. Savaşı reddettikleri için, kendi coğrafyalarını, topraklarını, yaşam alanlarını korudukları ama o savaşta taraf olmadıkları için bugün bombaların altında yaşam mücadelesi veriyorlar. Ben hepinizin vicdanına sesleniyorum, hepinizin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Elinde sapanla buraya bir taş bile atmayan, sapanla bile bir çakıl taşı göndermeyen Rojava halklarının, kuzeydoğu Suriye halklarının hakkı için, yaşamı için, oradaki çocuklar için, kadınlar için ne zaman konuşacak bu Meclis, ne zaman söz söyleyeceksiniz? Biz bunu soruyoruz size. Ne zaman “Kürt için de barış.” diyeceksiniz, ne zaman Kürt sorununun demokratik çözümünü savunacaksınız? Ne zaman gerçekten o etle tırnak olma meselesinde hep kesilen, atılan tırnak olan Kürt değil de eşit olacağız biz; ne zaman, söyleyin?

Bakin, barışı inşa ederseniz Türkiye ülkede de bölgede de barışın mimarı olacak, yükselen, parlayan yıldız olacak ama yapmıyorsunuz, neden? Çünkü Tayyip Erdoğan'ın bir sözü vardı, şunu diyordu: “Biz barış, barış diyoruz, HDP'nin oyları artıyor.” İşte, hakikat bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Sayın Başkan, bitireyim hemen.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Ayakta kalmak için hakikati böyle karartamazsınız, sayın vekiller. Biz hâlâ “barış” diyoruz. Şimdi, kalkıp birileri milliyetçi hamaset için 2013-2015 yılları arasında yaşanan çözüm sürecini mahkûm ediyorlar ya, “Yanlış.” diyorlar ya; hayır, doğrudur, doğru yaptınız, biz arkasındayız, Türkiye halkları bu barışın arkasında, Kürt halkı bu barışın arkasında, Rojava halkı bu barışın arkasında. Gelin, eğer 29 Ekim yüz yıllık cumhuriyetin kuruluşuysa gelin, bu ülkede de bölgede de akan kanı durduralım. Sadece Filistin için değil, Kürt çocukları için de birlikte gözyaşı döktüğümüz zaman bu ülkede barış olur. Kürt'ün bombalanan barajı için de “İnsanlık dışıdır.” dediğimiz zaman bu ülkede barış olur, bu ülkede kardeşlik olur yoksa bu milliyetçi hamasetle gidilecek bir yer, varılacak bir liman yoktur.

Genel Kurulu selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz talebi Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'a aittir.

Buyurun Sayın Güzelmansur.(CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce dünyanın dört bir yanında Birleşmiş Milletlerin barış misyonlarında başarıyla görev yapan kahraman Türk askerimizi selamlıyorum. Bu onurlu görevlerini başarıyla tamamlayarak vatanımıza ve ailelerine sağlıklı bir şekilde geri dönmelerini temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Orta Afrika Cumhuriyeti, ekonomik açıdan dünyanın en yoksul ülkelerinden biri; on yıldır devam eden bir iç savaş ve kaosun merkezi; bu kaos ve iç savaş nedeniyle sahip olduğu zenginlikleri kullanmayan bir ülke; insanların açlık, yokluk içinde, mermilerin gölgesi altında yaşamaya çalıştığı bir ülke. Dolayısıyla, Birleşmiş Milletler zemininde Afrika'nın toprak bütünlüğünün korunması, çatışmalardan etkilenen kadınlar ve çocuklar başta olmak üzere sivil halka yardım ve koruma sağlanması, insani yardımların ulaştırılması gibi görevler üstlenen misyonda askerimizin bir yıl daha yer almasına 2016 yılından beri yaptığımız gibi “evet” oyu vereceğiz. Ancak yurt dışına asker gönderme gibi önemli ve hayati konularda ortak akılla kararlar verilmesinden, uygulanmasından yana olduğumuzu da belirtmek isterim. Oysa ki bu tezkerede aynen şöyle deniliyor: “Hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca belirlenecek esaslar çerçevesinde...” ve devam ediyor yani diğer bir deyişle burada ortak akıl olmayacak, burada Meclisin komisyonlarında tartışılacak olmayacak, konuyla ve gelişmelerle ilgili bürokratların Meclisi, komisyonları, milletvekillerini bilgilendirmesi, görüşlerini alması, bu görüşleri karara yansıtması gibi süreçler yaşamayacağız.

Değerli milletvekilleri, önümüze her yurt dışına asker gönderme tezkeresi geldiğinde dış politikamızı bir kez daha gözden geçirmek zorunda kalıyoruz. Yirmi bir yıllık AKP iktidarlarının dış politikasını üç dört kelimeyle rahatlıkla özetliyoruz; ayakları yere basmayan, maceraperest ve U dönüşleriyle tanımlanacak bir dış politika izledi AKP ve izlemeye de devam ediyor. Bu maceraperest ve yanlış dış politika bugün ülkemizin yaşadığı ekonomik ve sosyal sorunların, güvenlik sorunlarının anasıdır. Dünyanın lideri, Orta Doğu'nun hamisi olma hevesiyle girilen maceralarda çok şehit verdik, büyük ekonomik kayıplar verdik. Mart 2011'de Suriye'de bir iç savaş baş gösterdi, bir ateş alevlenmeye başladı. İktidar 911 kilometrelik sınırımızın bulunduğu, 2 ülke vatandaşları arasında akrabalık bağının olduğu komşumuz Suriye'de çıkan yangını söndürmek yerine alevlendirmeyi seçti; alevin bize sıçrayacağı hesap edilmedi. Suriye iç savaşının birkaç ayda biteceğini öngördünüz, “Üç saatte Şam'a gireriz.” dediniz, “Emevi Camisi'nde namaz kılacağız.” dediniz; bugün Suriye'de iç savaş on iki yılı aşmış durumda. Ülkemize 100 bin Suriyelinin geleceğini söylüyordunuz, bugün bunun 35 katı yani 3,5 milyon Suriyeliye on iki yıldır ev sahipliği yapıyoruz ki Hatay bu Suriye krizinden en çok etkilenen illerin başında geliyor, yaklaşık 400-500 bin Suriyeliyi biz on iki yıldır misafir ediyoruz; bu sayı da resmî rakamdır, kayıtsızlar buna dâhil değildir. Yanlış Suriye politikasının sadece Suriyeli göçmen ayağında 100 milyar dolardan fazla bir millî servet harcadık. Bakın, değerli milletvekili arkadaşlarım, yıkıcı şubat depremlerinin ülkemize maliyeti yaklaşık 103 milyar dolar olarak ifade ediliyor. Yani Suriye politikası doğru ve ayağı yere basan bir politika olsaydı, milyonlarca Suriyeli ülkeye alınmasaydı bunlara harcanan 100 milyar doları aşkın o millî servetle bugün o deprem yaralarını sarıyor olacaktık. Bunu yapmadığınız için vergi artışlarıyla, 2'nci motorlu taşıtlar vergisi gibi ek vergilerle vatandaşları perişan ediyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, iktidarın vatandaşlık verdiği Suriyeli, Afgan ve diğer yabancılar nedeniyle bugün vatandaşımız vize dahi alamıyor; Avrupa Birliği ülkelerinin, Amerika'nın, Kanada'nın, İngiltere'nin ve daha onlarca ülkenin büyükelçiliklerinden geri çevriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Güzelmansur.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – İhracatçılarımız var; yurt dışında fuara katılacak, iş bağlayacak, vizeye müracaat ediyor, vizesi reddediliyor. Bilim insanlarımız var; uluslararası bir kongrede konuşma yapacak, vizesi reddediliyor. Sanatçılarımız var; yurt dışında Türkiye'yi tanıtacaklar ama o ülke yine vize vermiyor. Öğrencilerimiz var; yurt dışında eğitim göreceklere, okuldan kabulünü almış ama vizesi reddediliyor. İnsanlarımız var; eşi, çocuğu yurt dışında yaşayan, ailesine kavuşmak isteyen ama vizesi reddediliyor. Şoförlerimiz var kara yoluyla uluslararası taşımacılık yapan; sipariş almış, ihracat yapacak, mal yüklenmiş, götürecektir ama vizesi reddediliyor. Bu sorun tam üç yıldır devam ediyor, İktidar hep aynı noktada: “Çözdük, çözüyoruz, çözeceğiz.” Bir açıklama da ne yazık ki yok, bir çözüm de yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Son, Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Güzelmansur.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, ivedilikle bu dış politikadan, bu maceraperest kavgadan vazgeçin, cumhuriyetin fabrika ayarlarına dönün. Ulu Önder Atatürk ne diyor? “Yurtta sulh, cihanda sulh.” Dış politikayı şahsi ilişkilerle şekillendirmekten vazgeçin, aksi hâlde bir gün “kardeşim” dediğinizden ertesi gün düşman yaratmaya, bir gün düşman ilan ettiğinizin ertesi gün eline sarılmaya devam edersiniz, bu süreçte de ülkemiz, milletimiz maddi manevi yıpranmaya devam eder.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci söz talebi Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'e aittir.

Buyurun Sayın Taşcier. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, maalesef, bölgemiz bir kez daha terörün, patlayan bombaların ve ölümlerin etkisi altında. Filistin ve İsrail arasındaki çatışma tüm dünyanın gözlerini bir kez daha bu coğrafyaya dikmesine sebep oldu. Biz, Filistin halkının haklı özgürlük mücadelesinde dün ve bugün olduğu gibi yarın da yanlarında olmaya devam edeceğiz.

Bu sorunun bugüne dek çözülmemesinin sebebi ise İsrail'in sürdürmeye devam ettiği yayılmacı politikaları, kalıcı barışı ve anlaşmayı zorlaştıracak adımları, insan haklarına aykırı ablukası ve Filistin halkına uyguladıkları tarifsiz zulümdür ancak Filistin halkının haklı mücadelesine gölge düşüren, İsraili sivilere yönelik yapılan insanlık dışı eylemler de asla kabul edilemez. Geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilen saldırıda İsrail'de öldürülen ve sokakta sürüklenmesine şahit olduğumuz kadın cesetlerini izledik. Sivilin, kadının, çocuğun, yaşlının öldürüldüğü bir hak arama mücadelesi asla meşrulaştırılamaz. Aynı şekilde İsrail'in Gazze'ye yönelik çoluk çocuk dinlemeden gerçekleştirdiği saldırılar da kabul edilemez. Bir an önce bu saldırının son bulması gerekiyor. Yine, Gazze'de yaşayan 2,5 milyon yurttışı açlığa mahkûm edecek yiyecek ambargosunun ve elektrik, su gibi temel ihtiyaçların kesilmesine sebep olacak olan engellemelerin de son bulmasını çağırıyoruz. Sivillerin karşılıklı katliamına dönüşen bu sürecin akliselimle değerlendirilmesi soğukkanlı bir şekilde, uluslararası hukuk kurallarına bağlı bir şekilde diyalog sürecine evrilmesi gerekiyor. Saldırıda yaşamını yitiren tüm sivillere de bir kez daha başsağlığı diliyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün, aynı zamanda 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü. Biz isterdik ki aslında ülkemizde yaşayan kız çocuklarımız için mutlu ve geleceğe umutla bakabileceği bir Türkiye tablosu çizelim. Ancak bu tabloya çok uzağız çünkü ülkemizde okula gidemeyen, erken yaşta evlendirilen, tarlada, atölyede çalıştırılan, çocuk işçisi olarak çalıştırılan ve evlere kapatılan kız çocukları var. Bugün, maalesef, Millî Eğitim Bakanı ve etrafındaki birtakım çevrelerce karma eğitim tartışma konusu yapılıyor. Kadınları ve kız çocukları pembe otobüslere, pembe üniversitelere, pembe okullara hapsedme hayali kuranların yeniden bu hayallerini gün yüzüne çıkarmaya çalıştıklarını görüyoruz. “Kız çocuklarının okullaşmasını nasıl artırırız?” diye dertlenmesi gerekenlerin onların önünde engel olacak olan taşımali eğitimi artırma çabalarını görüyoruz. 2021 ve 2022 döneminde taşımali eğitim içerisinde olan ilkokul ve ortaokul öğrenci sayısı 677 binken bugün bu sayı 744 bin; bir nevi istisnai olması gereken bir sistemin giderek kalıcılaştığını üzülerken görüyoruz. Kız çocuklarının okuması için seferber olması gereken Millî Eğitim Bakanlığının daha okullaşma oranıyla ilgili istatistik verisini dahi tutamadığını görüyoruz.

Yine, bu ülkede yaşayan kız çocuklarının en büyük sorunlarından biri hiç şüphesiz taciz ve istismar. TÜİK verilerine göre 2021'de 21 bin kız çocuğu istismar ve taciz mağduru olarak güvencilik birimlerine başvurmuşken bu sayı 2022'de 28 bine çıkarak yüzde 30 oranında arttı. 2014'ten bu yana kıyaslandığında cinsel taciz ve istismar mağduru olan kız çocuğu sayısı yüzde 185 oranında arttı. 2012'den bu yana 15 yaşından küçük çocukların yaptığı doğum sayısı 3 binken 15 ile 17 yaş arasındaki çocukların sayısı 163 bin.

Tabii, karşımızda böylesine kapkaranlık bir tablo varken bu karanlığı yetersiz gören birtakım zihniyetler de var. Tarikat yayınevlerinden kitap çıkarıp daha büluğ çağına dahi gelmemiş kız çocuklarının evlendirilmesini söyleyenlere, çocuk istismarını savunan bu sözde öğretim üyelerine bu ülkeyi yönetenlerin tek bir sözünün dahi olmaması da çok daha korkutucu. Bu dehşet verici talebe sessiz kalmak bizi yandan da bu düşünceyle aynı yöne baktığının ispatıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Milletvekilim.

GAMZE TAŞCIER (Devamla) – Tıpkı “6 yaşında istismar edildiği haberini -iki yıl boyunca- biliyoruz.” deyip bu tarikatla ilgili tek bir adım atmayan Aile Bakanlığının susma örneğinde olduğu gibi sözde vakıflar aracılığıyla örgütlenen, çocukları elde etmeye çalışan yapılara karşı sessiz kalmayı tercih edenler, tıpkı İstanbul Sözleşmesi'nden bir gece yarısı hukuksuzca çekilmeyi kabul ettikleri gibi bu yapıların göz diktiği çocukların istismarının önünde engel olan Lanzarote Sözleşmesi'ne, Medeni Kanun'a ve Anayasa'da yer alan kadın haklarına şimdi de göz dikmiş durumdadır ama bizler Türkiye'nin en örgütlü hareketi olan kadın mücadelesiyle, kadın örgütleriyle hem sokakta hem Parlamentoda bu mücadeleyi devam ettireceğiz ve karanlığınıza karşı aydınlığın mücadelesini vermeye devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Refik Özen'e aittir.

Buyurun Sayın Özen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA REFİK ÖZEN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Birleşmiş Milletlerin Orta Afrika Cumhuriyeti'nde yürüttüğü MINUSCA misyonu çerçevesinde görev süresini bir yıl daha uzatmaya imkân verecek Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama dünyanın gözü önünde Gazze'de yaşanan ve maalesef, âdeta soykırıma doğru giden, İsrail tarafından gerçekleştirilen insanlık dışı saldırılara değinerek başlamak istiyorum. Bugün dünyamızdaki adaletsizliğin en yoğun yaşandığı yerlerden biri Filistin topraklarıdır. Gazze'deki insanlık dışı abluka, yasa dışı yerleşim faaliyetleri, Kudüs'ün tarihî ve hukuki statüsüne yönelik saldırılar gibi eylemleriyle uluslararası hukukun ötesinde insanlığın tüm değerleri senelerce ayaklar altına alınmıştır. Türkiye olarak bizim bu konudaki tavrımız nettir; 1967 sınırları temelinde, başkenti Kudüs olan, bağımsız ve mütecanis topraklara sahip bir Filistin devletinin bir an önce kurulmasıdır. Filistin halkını sürekli taciz ederek, can ve mal güvenliğini hiçe sayarak, evlerine ve arazilerine el koyarak, altyapısını tahrip ederek, kalkınmasına engel olarak bölgedeki sorunun çözülmemeyeceği açıktır. Gazze'ye gerçekleştirilen insanlık dışı saldırıların bir an önce son bulması, sükûnetin bir an önce sağlanması temennisiyle saldırı sonucu yaşamalarını yitirenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afrika Kıtası, dinamik, genç nüfusu, zengin kültürel birikimi ve muazzam potansiyeliyle 21'inci yüzyılın yükselen değeri olarak öne çıkmaktadır. Yüzyıllara dayanan tarihî, kültürel ve insani bağlarımızdan aldığımız güç ve ilhamla Afrika'yla birlik ve dayanışmamız devam etmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu vizyonla, Afrika açılımıyla sağladığımız başarı ve edindiğimiz birikim temelinde 2013 yılında Afrika Ortaklık Politikasına geçiş yapmış bulunuyoruz. İlişkilerimiz, ortak hedeflerimiz doğrultusunda derinleşmektedir. 2002 yılında 12 olan Afrika'daki büyükelçilik

sayımız, bugün 44'e yükselmiş durumdadır. Türkiye yeni yüzyılında inşallah bu rakamı daha da arttıracaktır. Afrikalı ortaklarımız da Türkiye'deki temsilciliklerini arttırmaya devam etmektedir. 1990'lı yılların sonu itibarıyla, Sahra Altı Afrika ülkelerinden sadece Sudan'ın ülkemizde büyükelçiliği vardı. Son olarak, Togo'nun büyükelçilik açmasıyla Ankara'daki Afrika ülkesi büyükelçiliklerin sayısı bugün 38'e ulaşmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız, gerçekleştirdiği 53'ten fazla ziyaretle bugün Afrika'yı en çok ziyaret eden küresel lider konumundadır. Afrikalı dostlarımızın Türkiye'ye sık ziyaretleri de Afrika Ortaklık Politikamızın uygulanmasında önemli rol oynamaktadır. Afrika'da 41 ülkede, 62 destinasyonda ayak izi bulunan ve kıta dışı en geniş uçuş ağına sahip, gurur abidemiz olan Türk Hava Yolları ortaklığımızın kanatları olmuştur. Bugün yurt dışında önemli hizmetlere imza atan TİKA, kalkınma yardımlarıyla Afrika'da dostluğumuzu perçinlemeye devam etmektedir. Türkiye Maarif Vakfı, Afrikalı gençlerin eğitimine katkı sunarken Yunus Emre Enstitüsü kültürümüzü tanıtarak Afrika ülkeleriyle insani bağlarımızı güçlendirmeye devam etmektedir. Afrikalı gençlerin de Türkiye bursları kapsamında ya da kendi imkânlarıyla ülkemizde eğitim görmeleri bizleri ziyadesiyle mutlu etmektedir. Kıtada eşit ortaklık ve karşılıklı yarar temelinde "Afrika'nın sorunlarına Afrikalı çözümler" ilkesiyle varlık göstermeye devam etmekteyiz. Ortaklık politikamız 16-18 Aralık 2021 tarihlerinde İstanbul'da Sayın Cumhurbaşkanımızın ev sahipliğinde düzenlenen 3'üncü Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesi'yle taçlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarları döneminde Afrika'yla toplam ticaretimizi 2003 yılından 2022 yılının sonuna kadar yaklaşık 8 kat artırarak, 5,4 milyar dolardan 40,7 milyar dolar seviyesine çıkararak ciddi bir büyümeye hep birlikte şahit olduk. Afrika'daki doğrudan yatırımlarımızın değeri ise bugün 6 milyar doları geçmiş durumdadır. Bugün hâlihazırda Türk yüklenicilerimiz değeri 85 milyar dolara ulaşan 1.800'den fazla projeyi üstlenmiş durumdadır. Türk savunma sanayisi firmalarının dünya pazarındaki payı, sözü ve gücü gün geçtikçe artmaya devam etmektedir. Savunma Sanayii Başkanlığımız öncülüğünde bugün bu tecrübemizi Afrika ülkeleriyle de paylaşmaktan büyük mutluluk duymaktayız.

Ticaret Bakanlığımız ve DEİK ortaklığında önümüzdeki günlerde İstanbul'da 4'üncü Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu'na Afrika Birliğinin de katılımıyla gerçekleştirilecek olmasını önemli bir adım olarak görüyoruz. Başkalarının aksine, bizim amacımız Afrika'dan tek taraflı menfaat elde etmek değil. Biz dostlarımızın kendi kaynaklarını en verimli şekilde değerlendirmelerini istiyor, "kazan kazan" anlayışıyla bu ilişkileri geliştirmeyi arzu ediyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın "Dünya 5'ten büyüktür" prensibiyle hareket ederek Afrika olmadan eşitlik ve adalet olamaz diyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün üzerinde görüştüğümüz Birleşmiş Milletler Orta Afrika Cumhuriyeti Çok Boyutlu Entegre İstikrar Misyonu (MINUSMA) tezkeresi üzerine kısaca sizlere bilgi arz etmek istiyorum. Orta Afrika Cumhuriyeti'nde "Seleka" adlı isyancılar koalisyonunun 23 Mart 2013'te Orta Afrika Cumhuriyeti'nde dönemin Devlet Başkanını devirmesiyle çatışmaların yaşanmaya başlaması ülkede krize sebep olmuştur. Bunun neticesinde Orta Afrika Cumhuriyeti'nde Müslüman Seleka ve Hristiyanları temsil eden Anti-Balaka grupları arasında bir iç savaş meydana gelmiş ve toplam nüfusun sadece yüzde 15'ini oluşturan Müslüman halkın önemli bir kısmı Anti-Balaka'nın saldırıları üzerine çevre ülkelere sığınmaya başlamıştır. Orta Afrika Cumhuriyeti'ndeki güvenlik sorunlarının ve siyasi durumun kötüleşmesi üzerine Büyük Göller Bölgesi Uluslararası Konferansı sırasında Angola ve Ruanda'nın inisiyatifleriyle Ruanda'da 16 Eylül 2021 tarihinde Orta Afrika Cumhuriyeti'nde barış için ortak yol haritası belirlenmiştir. Söz konusu yol haritasıyla uyumlu olarak Cumhurbaşkanı Touadera tarafından 15 Ekim 2021 tarihinde Hükûmet kuvvetleri ile isyancı gruplar arasında süren mücadele çerçevesinde ülke genelinde tek taraflı ateşkes ilan edilmiştir. Ancak isyancı grupların saldırıları sonlanmamıştır.

Orta Afrika Cumhuriyeti'nin içinde bulunduğu bu hassas dönemde temel görevleri sivililerin korunması, ateşkes ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde Barış ve Uzlaşma Siyasi Anlaşması'nın uygulanması dâhil iyi niyet misyonu ve barış sürecine destek olunması, insani yardımın kolaylaştırılması, Birleşmiş Milletler unsurlarının korunması olarak sıralanan ve görev süresi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 14 Kasım 2022 tarihli 2659 sayılı Kararı'yla 15 Kasım 2023 tarihine kadar uzatılan ve bu tarihten itibaren yeniden uzatılması öngörülen MINUSCA'nın varlığı ülkedeki istikrar için büyük önem arz etmiştir. Bu çerçevede, 2016 yılından bu yana hudut, şümul, miktar ve zamanı Sayın Cumhurbaşkanınca takdir ve tespit edilmek üzere Türk Silahlı Kuvvetlerinin MINUSCA'nın icra ettiği harekât ve misyonlar kapsamında yurt dışına gönderilmesi ve Sayın Cumhurbaşkanınca verilecek izin ve belirlenecek esaslar çerçevesinde bu kuvvetlerin kullanılması için verilen izin süresinin Anayasa'mızın 92'nci maddesi uyarınca bir yıl uzatılması, gerek Afrika ortaklık politikamız gerekse dost Afrika Cumhuriyeti halkının huzur ve refahı için önem taşımaktadır. Bugüne dek Türk Silahlı Kuvvetlerimiz ülkemizin sınır güvenliği için sınırdan ve sınır ötesinde azami gayretini göstermekte, ülkemizin birliği, milletimizin yaşam hakkı, dünyada barış, huzur ve istikrar için dün olduğu gibi bugün de sınır ötesinde aziz milletimizin desteğiyle nerede terör, terörist varsa inlerine girecek, nerede olması gerekiyorsa orada yerini alacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

REFİK ÖZEN (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle MINUSCA tezkeresinin bir yıl daha uzatılması, gerek uluslararası alanda verdiğimiz taahhütlerin yerine getirilmesi gerek girişimci ve insani dış politikamızın somut bir göstergesini teşkil edecek olup tezkerenin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurul ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ilk söz talebi İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'ya Aittir.

Buyurun Sayın Karslı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Gel/Anne ol/Çünkü anne/Bir çocuktan bir Kudüs yapar/Adam baba olunca/İçinde bir Kudüs canlanır/Yürü kardeşim/Ayaklarına bir Kudüs gücü gelsin.

Ben de sözlerimin başında Filistin'de yaşanan insanlık dramının bir an evvel sona erdirilmesini ve masum insanların, çocukların artık ölmelerini temenni ederek başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliği, kararlı ve dirayetli duruşuyla "Dalgalandığı yerde ne korku ne keder." denilen şanlı bayrağımızın görenlere güven ve huzur aşılayan gölgesinin tüm dünyayı kuşatması için canla başla çalışıyoruz ve çalışmaya devam edeceğiz. Bu doğrultuda Türkiye, tüm dünyada olduğu gibi Afrika Kıtası'ndaki sorunlara da bir siyasal aktör olarak hiçbir zaman kayıtsız kalmamış, bölgesel istikrar ve barış için tehdit oluşturan insani ve siyasi krizlerin çözümüne katkıda bulunmuştur. Bunun yanı sıra Afrika Kıtası'nda barış ve istikrarın tesisi ve muhafazası ile sosyal kalkınmaya destek olmak adına siyasi, ekonomik, ticari, insani yardım, güvenlik ve ara buluculuk alanlarında ilişkilerimizi geliştirmek için Hükûmetimiz Afrika ortaklık politikasını ortaya koymuştur. Türkiye'nin Afrika Kıtası'na yönelik ilgi ve muhabbeti kolonyal geçmiş olanlar gibi doğal zenginliklerini sömürme mantığında değil eşitlik ve karşılıklı kazanma esasına dayanmaktadır. Meclisimize sunulan tezkereye konu coğrafyalar bizim gönül coğrafyalarımızdır. Bu noktada, kıtadaki dört yüz yılı aşkın geçmişimizin de üzerimize ayrıca yüklediği bir sorumluluk bulunmaktadır. Bizim bayrağımızın gölgesinin o coğrafyalardan uzak olduğu günden bu yana sömürülen Afrika'nın barış, istikrar ve refah içinde yaşaması Türkiye'nin en büyük arzusudur. Hiç kuşku yok ki Türkiye'nin Afrika'ya yönelik ilgisi samimi, dürüst, uzun vadeli ve en önemlisi de "kazan kazan" ilkesine sıkı sıkıya bağlıdır. Bu bağlamda, benden önceki konuşmacılarımızın da ifade ettiği gibi, Afrika'daki büyükelçilik sayımız yaklaşık 4 katına çıkmış, bunun yanı sıra TİKA, Afrika evleri, AFAD, Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı, Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Türk Hava

Yolları gibi kurumlarımızın da kıtadaki faaliyetleri daha da yaygınlaşmıştır. Afrika Kıtası'yla toplam ticaret hacmimiz son yirmi yılda 5 kattan fazla artış göstermiştir. Bugün birçok Türk şirketi Afrika ülkelerinde çözüm ortağı olarak görülmekte ve devlet başkanları tarafından ülkelere yatırım yapılmaya davet edilmektedir. Bu süreçlerin gelişiminde şüphesiz Sayın Cumhurbaşkanımızın emeği çok büyük. Zira kendisi bugüne kadar toplam 30 Afrika ülkesine 50'den fazla ziyaret gerçekleştirerek ilişkilerimizin güçlenmesine benzersiz bir katkı sunmuştur.

Değerli milletvekilleri, bu katkıların en büyüklerinden biri de malumunuz olduğu üzere Rusya-Ukrayna savaşının yol açtığı ağır yıkımlara rağmen Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde sağlanan ve dünya gündeminde tahıl anlaşması olarak yerini alan girişim olmuştur. Zira bu anlaşmayla birçok Afrika ülkesine tahıl sevkiyatının önü açılmış ve milyonlarca insan açlıkla karşı karşıya kalmaktan kurtulmuştur.

Değerli milletvekilleri, hiç şüphesiz en az tahıl anlaşması kadar önem taşıyan ancak kamuoyunda hak ettiği ilgiyi bulamayan bir diğer konu da Orta Afrika'da 2013 yılında meydana gelen iç savaşın sükûnete erdirilmesi noktasında Türkiye'nin MINUSCA dâhiliyeti kapsamında yapmış olduğu çalışmalarıdır. Temel hedeflerinden biri Orta Afrika Cumhuriyeti'nde artan çatışma ve şiddet ortamından sivilin korunması olan MINUSCA'nın görevlerinde ülkenin toprak bütünlüğü ile insan haklarının korunması ve teşviki, silahsızlandırma ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde güvenliğin yeniden tesisi gibi hususlar yer almaktadır.

Sonuç olarak Orta Afrika Cumhuriyeti'nde yaşanan gelişmeler sonrasında özellikle Türkiye'den asker talebi Türkiye'nin Afrika'daki sorunların çözümüne katkı sağlayacak siyasal bir aktör olarak kabul olduğunun en önemli göstergesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) – Ülkemizin birliği, bütünlüğü, milletimizin yaşam hakkı ile dünyada barış, istikrar ve huzur için dün olduğu gibi bugün de Türk Silahlı Kuvvetlerimiz sınırda ve sınır ötesinde milletimizin desteğiyle nerede terörist varsa etkin bir mücadeleyle bitirilmesine yönelik faaliyetlerini sürdürmeye devam edecektir. Bu anlayışımıza büyük katkı sağlayacak olan tezkerenin onaylanmasını temenni ediyorum, tüm dünyada barış ve huzurun sağlanmasına vesile olmasını diliyorum.

Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz talebi İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'a ait.

Buyurun Sayın Taşkın. (CHP sıralarından alkışlar)

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) – Sayın Başkan, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, özellikle Filistin'le ilgili çok şey söylendi, ben de bu minvalde biraz ayıklayarak değinmediğimi düşündüğüm birkaç konuyu gündeme taşımak istiyorum. Kamuoyunda Filistin'in 1940'lı yıllarda toprak satarak İsrail'in orada kökleştigiğine dair veya Yahudi yerleşimcilerin orada kökleştigiğine dair bir tartışma söz konusu; bu kesinlikle gerçekleri yansıtmıyor, önce bununla başlamak istiyorum. Belki yüzde 4-5 toprak satımı söz konusu olabilir ama aslında temel mesele, özellikle 1947'de Birleşmiş Milletlerin haksızca daha çok Yahudi yerleşimciler lehine bir bölüşüm gündeme getirmesi; Filistin tarafı bunu reddediyor haklı olarak. Bundan sonra "İrgun ve Lehi" isimli veya benzer bazı yapılar terör yöntemleri kullanarak insanları köylerinden sökülüyorlar, zeytin ağaçlarını yok ediyorlar, tarım alanlarını yok ediyorlar, küçükbaş, büyükbaş hayvanları yok ediyorlar: Yani hakikat böyleyken efendim, işte, biraz oryantalist bir bakış açısıyla "Filistinliler zaten topraklarını sattılar." gibi bir bakış açısı bence son derece yanlış ve bunun yayılma hızına baktığımda aslında dünyada aşırı sağ mahfillerin, mecraların hemen hemen her yerde birbirine benzediğini görüyorum. Türkiye'deki bazı aşırı sağ mahfiller de Filistin halkını küçümseyen bu şekilde paylaşımlar yapıyor.

Bakın, 20'nci ve 21'inci yüzyıldaki en büyük, en önemli küresel direnişlerden bir tanesini Filistin halkı sergilemiştir, gerektiğinde frenine basmıştır, gerektiğinde müzakere de yürütmüştür; sadece silahlı yöntemler kullanmamıştır, frene basmayı da bilen bir yapıdır. Örneğin, Hamas ile İsrail devleti yüzlerce defa gizli, açık görüşmüştür yani bu, El Fetih'le de görüşmüştür. Aslında şunu söylemeye çalışıyorum: Filistin tarafı barışa açık taraftır, barışın peşinde olan taraftır, artı, 1967 yılından sonra, Altı Gün Savaşı'ndan sonra Birleşmiş Milletlerin 242 sayılı Güvenlik Konseyi Kararı'yla aslında uluslararası hukuk da Filistin lehine yerini almıştır. Yani bugün Filistin mücadelesi kesinlikle ama kesinlikle vicdanen haklı bir mücadele olduğu gibi, uluslararası hukuk da Filistin'in yanındadır. Bunu bu şekilde bilmek gerekiyor. Bunu bilmediğimiz zaman, hep güne, günecele, ana, görüntüye odaklandığımız zaman, bu tarihsel backgroundu kaçırdığımızı düşünüyorum.

Yine, demin bahsettiğim, Filistinlileri köylerinden zorla sökülüp atan yapılar vesaire bugün iktidardaki Likud Partisinin de kökenleridir. Bugün iktidarda Netanyahu'nun aşırı sağcı partisinin kökleri bu yapıdadır; bunu da unutmamak lazım. 1977'den sonra İsrail'de güç kazanan aşırı sağ, belli küçük parantezler dışında sürekli aynı hedefe odaklanmıştır maalesef. O hedef de şudur: Fiilî durum yarat, toprak çal; fiilî durum yarat, toprak çal. Ama nereye kadar? Uluslararası hukuk diyor ki: "1967'den önceki sınırlar esastır." Gazze, Batı Şeria, Doğu Kudüs ve Kudüs başkent olmak üzere aslında Filistin devleti tarif edilmiştir. Ama ne oluyor? Uluslararası hukuk bir Filistin devleti tarif ediyor. 1988'de Filistin bağımsızlığını ilan ediyor. Bugüne kadar 140'a yakın devlet Filistin'i tanıyor ama fiilen yerleşimciler her yerde. Bakın, Batı Şeria'da 600 bine yakın yerleşimci var. Burada devlet eliyle toplu konut projeleri yapılıyor yani "yerleşimciler gitsin" diye. İki ay önce İsrail ordu sözcüsü şu ifadeleri kullanıyor: "Batı Şeria'da İsraili yerleşimcilerin Filistinlilere uyguladığı milliyetçi şiddet ve terör, Filistin Yönetimi altında yaşayan, daha önce teröre bulaşmamış Filistinlileri dahi teröre itiyor." Yani şunu söylüyor: "Adaletsizlik devam ettiği sürece insanlar bu şekilde düşünmeye meyilli oluyor." diyor. Bu örneği niye veriyorum? İsrail ordu sözcüsü bunları söyleyebiliyor. İsrail'de her şeye rağmen -tabii ki çok eleştiriyorum gördüğümüz gibi ama- ifade özgürlüğü kanalları çalışıyor arkadaşlar, çok çok önemli. Bakın, sizin ordunuz da devletin de kamu kurumlarınız da hata yapabilir. Ordu mensubu çıkıp diyor ki: "Hata yapıyoruz bazı konularda." Haaretz gazetesi bugün Netanyahu'yla ilgili çok eleştirel başlıklar atabiliyor, bu ortam da dâhil bu başlıkları atabiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

YÜKSEL TAŞKIN (Devamla) – Eğer bizim hakikate saygımız varsa her durum ve koşulda eleştiri yapana saygı duyacağız. Oradan baktığınızda Türkiye'de bir iklim yaratılıyor ve herhangi bir eleştirel, farklı bir şey söylediğinizde linç kültürüyle karşı karşıya kalıyorsunuz.

Türkiye ne yapmalı konusuyla ilgili bir iki şey söyleyeyim. Arkadaşlar, Afrika'daki ticaret imkânlarından bahsediyoruz. Türkiye kendi komşularıyla "Yurtta barış, dünyada barış." ilkesi ekseninde veya sizin bir zamanlar söylediğiniz gibi "komşularla sıfır sorun" bakış açısından ilerlerse kendi etrafıyla 100 milyar dolarlık ticaret hacmi var. Tam da bu nedenle ben şunu söylüyorum: Türkiye kendi güneyine sadece askerî bakış açısıyla bakmamalı, kendi sınırının güneyine şöyle bakmalı bence: Ben buradaki Kürtlerle, Türkmenlerle, Araplarla, orada yaşayan yerleşik halklarla acaba barış imkânlarını nasıl geliştiririm? Türkiye'de Cumhuriyet Halk Partisinin geliştirdiği Orta Doğu barış ve iş birliği teşkilatı yapısının mantığı şudur: 3T eksenli; turizm, tarım, ticaret eksenleriyle halklar bir arada birleşsin, çalışsın, barışı ilerletsinler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

YÜKSEL TAŞKIN (Devamla) – Burada sadece askerî yöntemler üzerinden konuşuluyor. Biz komşularımızla barışı inşa ederek Orta Doğu'yu ebediyen çatışma ve savaşın coğrafyası olmaktan nasıl çıkaracağız; biraz da kafamızı buraya yoralım. Barış içinde yaşamak için önce ifade özgürlüğü, riskli bir laf ettiğimizde ülke yararına ettiğimize inanmanız gerekiyor. Ülkemizi sevdiğimize, bu Meclisteki herkesin ülkesini sevdiğine inanmanız gerekiyor. İfade özgürlüğü esastır, farklı düşünce esastır; doğrular farklı fikirlerin çatışmasıyla bulunur.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizdeki işler tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince 7 Ekim 2023 tarihinde Filistin ve İsrail'de başlayan çatışmaların diğer bölgelere de yayılmamasını, sivil can kayıplarının engellenmesini ve bölgedeki tansiyonun düşürülmesini teminen ülkemizde sergilenen çabalar konusunda açılması kabul edilen (8/16) esas numaralı Genel Görüşme görüşmesini yapmak ve kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek üzere 12 Ekim 2023 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.35